

НАПЕРАДЗЕ ТУМАНЫ
І ВОСЕНЬСКАЯ
ВІЛЬГАЦЬ 7

Выдаецца
з 9 жніўня 1917 г.

Родная газета на роднай мове

ЗВЯЗДА

СВЕДЧАННІ
ЛЕТАПІСНАГА ГОРАДА
НА МЕНЦЫ 12

12 ЛІСТАПАДА 2024 г. АЎТОРАК № 220 (30354)

ЦЫТАТА ДНЯ

**Юрый СЕЛІВЕРСТАЎ,
міністр фінансаў:**

«Заработная плата ў наступным годзе вырасце. Тут два блокі. Першы — гэта рост базавай стаўкі. Пастанова ўрада ўжо прынятая. Базавая стаўка для бюджэткаў з 1 студзеня — Br270. А другі блок — гэта галіновыя надбаўкі, якія дазваляць выканаць тэя параметры, што закладзены ў Праграму сацыяльна-эканамічнага развіцця. Ахова здароўя практычна выйшла на ўзровень 150 % да сярэдняй па эканоміцы. Зразумела, што зарплата ў эканоміцы расце і гэтыя суадносіны зніжаюцца. Каб іх падтрымаць, амаль Br180 млн дадаткова прадугледжана на павелічэнне надбавак. Прывярнут у галіновыя сродках на заработную плату — педагогі. Больш за Br500 млн прадугледжана для выканання задачы, каб зарплата педагогаў была не менш чым 100 % да сярэдняй па эканоміцы. Таксама прадугледжаны дадатковыя надбаўкі для ўстаноў сацабслугоўвання, для работнікаў фізкультуры і спорту, культуры».

Кампетэнцыі прафесіяналізму

Сапраўдных прафесіяналаў сваёй справы рыхтуюць у цэнтры кампетэнцый тэхналогій аўтасэрвісу Вілейскага дзяржаўнага каледжа. Падчас вытворчага навучання ў майстэрні тэхнічнага абслугоўвання і рамонту транспартных сродкаў удалося заспець навучэнца Уладзіміра КРУЦЬКО. Рамонт аўтамабіляў — тое, што

заварожвала і захапляла яго з дзяцінства. Ужо не так шмат засталася да заканчэння вучобы і да здзяйснення мары юнака: малады чалавек атрымае спецыяльнасць аўта механіка 5 разраду і пачне займацца любімай справай.

Лізавета ГОЛАД, фота аўтара.

Спецыяльны рэпартаж

«МАРАФОН АДЗІНСТВА» З ПІНСКІМ АКЦЭНТАМ

Грамадска-культурная акцыя
трыумфальна пракрочыла па сталіцы Палесся

Нягледзячы на лістападаўскую прахалоду, «Марафон адзінства» ахінуў пінчукоў цёплымі эмоцыямі, шчырымі сустрэчамі, сапраўдным драйвам. На кожнай яго лакацыі было шмат усмешак, прыемнага здзіўлення. Ці гэта заключны канцэрт з яркімі зоркавымі нумарамі альбо пранікнёным вершам пра мір у выкананні школьніка, ці сустрэча са знакамітымі спартсменамі на чыгуначным вакзале, ці вясёлы маладзёжны квэст — кожны раз заставаліся прыемныя ўражанні, эмоцыі, успаміны. На гэта і разлічвалі арганізатары: паспрыяць агульнаму адзінству праз інфармацыю, веды, песню, танец, сустрэчу.

СТАР. 4-5

Разумныя грошы

СТАЎКА НА ПРЫБЫТАК

Куды ўкласці свае фінансы,
каб іх прымножыць?

Сёння гэтае пытанне з мноствам адказаў, якія ўвесь час змяняюцца. Некаторыя з іх мы зараз пералічым зыходзячы з рэальных магчымасцяў сярэднеграшовага абывацеля. Куды інвеставаць — застанеца асабістым выбарам, апішам толькі асноўныя магчымасці, рызыкі і меркаваны прыбытак.

Па паняццях

Спачатку вызначымся з фінансавымі паняццямі. Звычайнаму жыхару нашай краіны спярша трэба зразумець, што такое інвестыцыі. Гэта ўкладанне грошай (або іншых актываў) пэўным спосабам, які прынясе яго ўладальніку нейкі пасіўны (гэта значыць — без працы) прыбытак. У такім выпадку калі даходу няма, то гэта проста зберажэнні. Калі сума ўкладання памяншаецца, тады гэта страты.

Да чаго гэта адступленне? Каб не блытаць інвестыцыі, напрыклад, з абяцаннямі заробку ў сетцы, калі трэба і ўнесці сродкі, і працаваць.

СТАР. 6

КОРАТКА

- Адкрыта рэгістрацыя на ўдзел у квэсце «Гэта ўсё маё роднае» ў Бабруйску.
- Больш за Br3 млн за паўгода вернута работнікам дзякуючы ўмяшанню прафсаюзаў.
- Прамвытворчасць у ЕАЭС за 9 месяцаў вырасла на 4,4 працэнта. Беларусь у ліку лідараў.
- Жодзінскія тымберленды. БелАЗ выпусціў фірмовыя чаравікі.

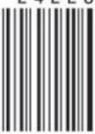

- Вялікі тэатр рыхтуе прэм'еру оперы «Яўгеній Анегін».

ISSN 1990 — 763X

2 4 2 2 0 >

9 1771990 763008

У НОВЫ ГОД – З ЛЮБІМАЙ ГАЗЕТАЙ

Ідзе падпіска на I квартал і I паўгоддзе 2025 года.

Усім, хто падпісаўся на I квартал або I паўгоддзе 2025 года,
у падарунак календары: насценны, рэлігійны, народны і месяцавы.

«МЫ ВЕЛЬМІ ШМАТ МОЖАМ ЗРАБІЦЬ НА КАРЫСЦЬ І БЕЛАРУСІ, І АЗЕРБАЙДЖАНА»

Аляксандр Лукашэнка правёў у Баку перагаворы з Прэзідэнтам Азербайджана Ільхамам Аліевым

11—12 лістапада Прэзідэнт Беларусі здзяйсняе рабочы візіт у Азербайджан, дзе прыме ўдзел у Сусветным саміце па барацьбе са змяненнем клімату. Мерапрыемства праводзіцца пад эгідай Арганізацыі Аб'яднаных Нацый. У глабальным форуме ўдзел прымуць дзясяткі тысяч дэлегатаў, у тым ліку многія кіраўнікі дзяржаў і ўрадаў.

Як паведамляе БелТА, Аляксандр Лукашэнка ў сваім выступленні акрэсліць нацыянальную пазіцыю Беларусі па пытаннях парадку дня, звязаных са змяненнем клімату і мерамі, якія міжнародная супольнасць павінна прыняць для вырашэння выклікаў, што ўзнікаюць у гэтай сферы.

Таксама на палях саміту Прэзідэнт правядзе шэраг сустрэч і перагавораў з замежнымі калегамі. У кіраўніка беларускай дзяржавы запланаваны сустрэчы з калегамі з Азіі, Еўропы, Афрыкі, Лацінскай Амерыкі.

Першая з іх — з Прэзідэнтам Азербайджана Ільхамам Аліевым. Падчас перагавораў прэзідэнты адзначылі інтэнсіўнасць сустрэч апошнім часам. У першую чаргу гэта дзяржаўны візіт Аляксандра Лукашэнка ў Азербайджан у маі бягучага года. Тады кіраўнікі дзяржаў правялі прадукцыйныя перагаворы з акцэнтам на гандлёва-эканамічнае супрацоўніцтва. Былі вырашаны 12 кірункаў, якія як адразу, так і ў перспектыве павінны прасунуць узаемаадносінны дзвюх краін на больш высокі ўзровень.

«Шмат пра што дамовіліся. Я думаю, у нас ёсць усё неабходнае для таго, каб рухацца гэтым шляхам. Якраз напярэдадні мы разгледзелі ўсе пытанні, якія з вамі ўздымалі. Яны для нас вельмі актуальныя. Думаю, калі нашы міністэрствы і пасол будуць варушыцца, то мы вельмі шмат можам зрабіць на карысць і Беларусі, і Азербайджана», — сказаў на сустрэчы ў Баку Аляксандр Лукашэнка.

Прэзідэнты Беларусі і Азербайджана гэтай восенню таксама мелі магчымасць абмеркаваць важныя пытанні ў Маскве і Казані, дзе яны бралі ўдзел у самітах СНД і БРИКС.

Пасол Беларусі ў Азербайджане Андрэй Раўкоў раскажаў журналістам, што пасля майскага дзяржаўнага візіту ішла актыўная прапрацоўка па ўсіх дасягнутых дамоўленасцях. «Дзесьці зрухі вельмі сур'ёзныя, дзесьці ў стадыі прапрацоўкі. Тым не менш па ўсіх 12 кірунках ёсць добры рух і будзе добры вынік», — упэўнены ён.

Цяпер кіраўнікі дзяржаў маюць магчымасць звернуць гадзіннікі па пытаннях развіцця супрацоўніцтва.

Андрэй Раўкоў таксама адзначыў, што раней была пастаўлена мэта давесці аб'ём двухбаковага гандлю на працягу найбліжэйшых двух гадоў да \$1 млрд. Чакаецца, што ў гандлі таварамі і паслугамі бакі ўжо па выніках бягучага года ўпэўнена перадолеюць планку \$500 млн, што значна вышэй за аб'ёмы мінулага года.

«УСЁ ГОРШ І ГОРШ»

Як Аляксандр Лукашэнка ацэньвае рэальную сітуацыю ў свеце па барацьбе са змяненнем клімату

Кіраўнік дзяржавы назваў недастатковымі тыя намаганні, якія цяпер робяцца ў свеце па барацьбе са змяненнем клімату. Аб гэтым ён заявіў у экспрэс-інтэрв'ю тэлеканалу Anews2.

Беларускага лідара спыталі, ці лічыць ён дасягальнай мэту па абмежаванні росту сярэдняй глабальнай тэмпературы на ўзроўні 1,5 градуса ў параўнанні з даіндустрыяльным узроўнем і ці дастаткова краіны свету робяць для гэтага.

«Калі будзем так рабіць (як цяпер. — «Зв.») і ў такой «дастатковасці», то недасяжная. Нічога не мяняецца. Наадварот, усё горш і горш. І тыя краіны, якія павінны перш за ўсё займацца скарачэннем выкідаў, яны гэта, на жаль, не робяць. І прасвету ў гэтым плане не відаць», — зазначыў Аляксандр Лукашэнка.

Журналіст таксама пацікавіўся меркаваннем Прэзідэнта наконт таго, чаму ад удзелу ў саміце ў Баку адмовіліся

лідары некаторых заходніх краін. «Яны думаюць, што ўсё будзе добра і клімат мяняцца не будзе. Гэта значыць, яны думаюць, што абыдзецца. Не абыдзецца, — падкрэсліў беларускі лідар. — А пакутаваць, што яны не прыехалі, не трэба. Гасподзь бачыць».

Нагадаем, што ў рамках Парыжскага пагаднення краіны дамовіліся істотна скараціць глабальныя выкіды газаў, якія выклікаюць парніковы эффект, каб доўгатэрмінова павышэнне сярэдняй глабальнай тэмпературы паверхні Зямлі падтрымлівалася на ўзроўні ніжэй за 2 градуса ў параўнанні з даіндустрыяльным узроўнем, і працягваць намаганні па абмежаванні гэтага паказчыка да 1,5 градуса. Шэраг навуковых даследаванняў сведчыць аб тым, што для прадухілення горшых наступстваў змены клімату і захавання планеты прыдатнай для жыцця неабходна абмежаваць глабальнае пацяпленне, наколькі гэта магчыма.

Прыярытэты

БЕЛАРУСЬ АФІЦЫЙНА СТАЛА ПАРТНЁРАМ БРИКС

Паведамлі ў Міністэрстве замежных спраў

Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка 5 лістапада падпісаў пісьмо ў адрас Прэзідэнта Расіі Уладзіміра Пуціна аб гатоўнасці краіны падключыцца да БРИКС у якасці партнёра. Міністр замежных спраў Максім Рыжанкоў падчас сустрэчы з паслом Расіі Барысам Грызловым перадаў дакумент расійскаму дыпламату.

«Афіцыйны адказ на пісьмовае запрашэнне з'яўляецца абавязковым элементам узгодненай дзяржаўна-партнёрскага статусу. Менавіта з гэтага моманту краіна афіцыйна лічыцца партнёрам БРИКС», — растлумачылі ў прэс-службе МЗС.

У сваім пасланні Прэзідэнт Беларусі падкрэсліў, што з моманту ўтварэння БРИКС няўхільна ўмацоўвае шматбаковае ўзаемадзеянне, становячыся не проста сімвалам, а адным са стаўпоў шматпалярнасці. Свае надзеі на справядлівае светаўладкаванне з гэтым аб'яднаннем звязваюць ужо не толькі дзяржавы-члены, але і ўзрастаючая колькасць краін глабальнай большасці. Дух узаемнай павагі і роўнасці, прывабнасць яго мэт з няўмольнай логікай вядуць да пашырэння БРИКС.

Аляксандр Лукашэнка падзякаваў расійскаму калегу за падтрымку і з асаблівым задавальненнем адзначыў, што ўдзел Беларусі ў БРИКС у якасці партнёра афармляецца менавіта ў перыяд расійскага старшынства. Такім чынам, наша краіна пацвердзіла сваю адпаведнасць неабходным стандартам і крытэрыям і пагадзілася прытрымлівацца ў рэчывы кіруючых прынцыпаў мадэлі дзяржаў-партнёраў БРИКС. Сярод гэтых прынцыпаў асабліва адзначаюцца: дух узаемапавагі і разумення, роўнасці, салідарнасці, адкрытасці, інклюзіўнасці і кансэнсусу; нацэленасць на ўмацаванне структуры супрацоўніцтва БРИКС праз партнёрства па трох асноўных кірунках: палітыка і бяспека, эканоміка і фінансы, культура і міжасобныя кантакты; нацэленасць на ўмацаванне шматбаковага ўзаемадзеяння, умацавання і абнаўлення міжнароднага права; прыняцце мэт і прынцыпаў, замацаваных у Статуце ААН як неад'емнага краевугольнага каменя шматбаковага ўзаемадзеяння і міжнароднага права; падтрымка ўсеабдымнай рэформы міжнароднай фінансавай архітэктуры з мэтай адлюстравання змяненняў у сусветным эканамічным ландшафце, паскарэння

прагрэсу ў дасягненні Мэт устойлівага развіцця, уліку законных інтарэсаў Глабальнага Поўдня і павышэння ролі і прадстаўніцтва краін, якія сталі на шлях развіцця, у міжнародным эканамічным і фінансавым кіраванні.

Беларусь таксама адпавядае ўсім патрэбным стандартам і крытэрыям, у прыватнасці, з'яўляецца дзяржавай з уплывам у рэгіёне і свеце, мае дыпламатычныя адносіны з усімі дзяржавамі БРИКС, не далучалася да санкцый у абход Савета Бяспекі ААН, падтрымлівае мір і бяспеку на міжнародным і рэгіянальным узроўнях, падтрымлівае устойлівае сацыяльна-эканамічнае развіццё.

«Статус краіны-партнёра, акрамя іншага, прадугледжвае ўдзел на пастаяннай аснове ў спецыяльных сесіях самітаў і сустрэч міністраў замежных спраў БРИКС. Таксама магчыма запрашэнне партнёраў на іншыя мерапрыемствы міністэрскага ўзроўню, у прыватнасці па тэматыцы гандлю, сустрэчы прадстаўнікоў па нацыянальнай бяспецы і форум парламентарыяў, — адзначылі ў МЗС Беларусі. — Партнёры могуць далучацца да падагульняючых дакументаў БРИКС, пашыраючы тым самым іх геаграфічны ахоп і ўзмацняючы голас аб'яднання ў міжнародных справах».

Сацапытанне

Абсалютная большасць беларусаў давярае Прэзідэнту Рэспублікі Беларусь

Сацыялагічнае даследаванне «Фактары ўстойлівага развіцця» праводзілася аналітычным цэнтрам ЕсоМ з 1 да 21 кастрычніка 2024 года. Выбарка — 1580 рэспандэнтаў, рэпрэзентатыўная па поле, узросце, узроўні адукацыі, тыпе населенага пункта і рэгіёна пражывання. Статыстычная хібнасць не перавышае 2,5 %.

Рэспандэнтам прапаноўвалася адказаць на пытанне «У якой ступені вы давяраеце Прэзідэнту Рэспублікі Беларусь?». У выніку «давяраю» адказалі 80,4 % апытаных, «хутчэй не давяраю / не давяраю» — 13,6 %, «цяжка адказаць / няма адказу» — 6 % рэспандэнтаў.

«Гэта вельмі высокая ступень даверу. І яна абумоўлена канкрэтнымі справамі, тымі падзеямі, якія адбываюцца ўнутры краіны, рэакцыяй на знешнія выклікі і пагрозы, — адзначыў дырэктар аналітычнага цэнтра ЕсоМ Сяргей МУСІЕНКА. — Наогул, давер у палітыцы, ды і ў побыце, — гэта вельмі тонкая грань. Але Аляксандр Рыгоравіч заслужыў гэты давер цалкам сваёй працай за 30 гадоў на пасадзе Прэзідэнта».

У ЯКОЙ СТУПЕНІ ВЫ ДАВЯРАЕЦЕ: ПРЭЗІДЭНТУ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

Даследаванне «Фактары ўстойлівага развіцця» праводзілася Аналітычным цэнтрам ЕсоМ з 1 да 21 кастрычніка 2024 года. Апытана 1580 рэспандэнтаў.

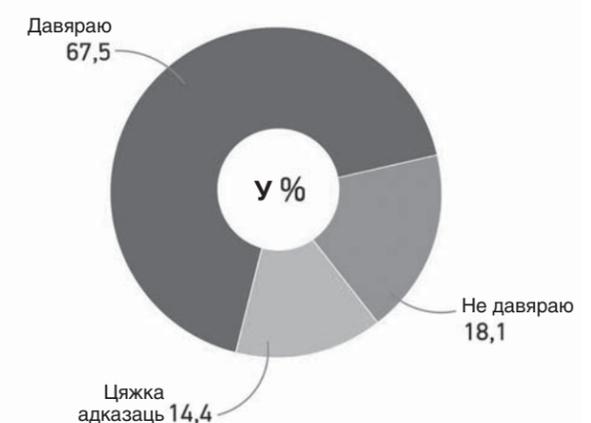
Інфарграфіка | ЕсоМ

Ураду давяраюць больш за 67 % беларусаў

Рэспандэнтам прапаноўвалася адказаць на пытанне «У якой ступені вы давяраеце ўраду?». У выніку «давяраю» адказалі 67,5 % апытаных, «не давяраю» — 18,1 %, «цяжка адказаць» — 14,4 % рэспандэнтаў.

«Лічба ў 67,5 % сведчыць аб высокай ступені даверу ўраду, — сказаў Сяргей Мусяенка. — Я хацеў бы адзначыць у сувязі з гэтым тых, хто не змог адказаць. Проста наш урад робіць сваю работу якасна і эфектыўна ў рэжыме санкцый, якія ўведзены супраць нас. І пры гэтым не вельмі афішыруе сваю дзейнасць. Мне здаецца, што «цяжка адказаць» — з гэтай катэгорыі. Але ўрад, на мой погляд, такім і павінен быць: эфектыўным, выразным і не ў PR-плоскасці працаваць, а ў канкрэтным эканамічным складніку і іншых. На мой погляд, лічбы адлюстроўваюць гэтую рэчаіснасць».

У ЯКОЙ СТУПЕНІ ВЫ ДАВЯРАЕЦЕ: УРАДУ

Даследаванне «Фактары ўстойлівага развіцця» праводзілася Аналітычным цэнтрам ЕсоМ з 1 да 21 кастрычніка 2024 года. Апытана 1580 рэспандэнтаў.

Інфарграфіка | ЕсоМ

Блізкая ўлада

З НАДЗЕЯЙ ПА ДАПАМОГУ

Фота БелТА

Кіраўніцтва і члены Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу правялі адзіны дзень прыёму грамадзян у Віцебскай вобласці. З пытаннямі да парламентарыяў людзі змаглі звярнуцца ў кожным адміністрацыйным цэнтры паўночнага рэгіёна.

Старшыня Савета Рэспублікі Наталля КАЧАНОВА праводзіла прыём грамадзян у Расонах. Па дапамогу ў вырашэнні розных пытанняў прыехалі людзі з усіх абласцей краіны і горада Мінска. Спектр пытанняў, як і заўжды, шырокі: атрыманне жылля ў сельскай мясцовасці, працаўладкаванне, транспартная сувязь, добраўпарадкаванне прыдамавых тэрыторый.

Адрозна некалькі заяўнікаў звярнуліся з пытаннем аб налічэнні пенсіі. Мужчына з Расон, былы супрацоўнік унутраных войскаў, атрымлівае ваенную пенсію ў Расіі, аднак шэсць гадоў ён адпрацаваў на тэрыторыі Беларусі. Заяўнік папрасіў вырашыць гэта пытанне, каб атрымліваць адрозна дзве пенсіі, але па заканадаўстве нашай краіны гэта немагчыма. Жанчына са Сморгоні каля васьмі гадоў вучылася і працавала ў Латвійскай ССР, каля 33 гадоў адпрацавала ў Беларусі, аднак тья васьмі гадоў не залічылі ў агульны працоўны стаж, праз што заяўніца не атрымлівае напрацаваную пенсію ў поўным аб'ёме. Наталля Качанова адзначыла, што калі ёсць дакументы, якія пацвярджаюць гэты факт, то іх трэба залічваць у стаж у Беларусі. «Мы калісьці былі адной краінай. Калі ёсць выключэнне для ваеннаслужачых, то павінна быць выключэнне і для такіх выпадкаў. Гэта нашы людзі, якія заслужылі дастойную пенсію», — падкрэсліла спікер.

Старшыня Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі па міжнародных справах і нацыянальнай бяспецы Сяргей АЛЕЙНІК правёў

прыём грамадзян у Лепельскім райвыканкаме. Разам з прадстаўнікамі органаў мясцовай улады парламентарый вырашаў пытанні землеўладкавання і водазабеспячэння. Па выніках адзінага дня прыёму Сяргей Фёдаравіч адзначыў, што складваецца пазітыўная сітуацыя: зваротаў становіцца менш, а значыць, большасць пытанняў вырашаецца аператыўна мясцовай уладай і кампетэнтнымі службамі.

Старшыня Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі па заканадаўстве і дзяржаўным будаўніцтве Міхаіл РУСЫ сустракаўся з грамадзянамі ў Глыбоцкім райвыканкаме. Людзі звярталіся па пытаннях устанаўлення граніц зямельнага ўчастка, рэгістрацыі нерухомай маёмасці, гарантыйнага рамонтнага вокнаў і іншых.

Падводзячы вынікі адзінага дня прыёму грамадзян, Наталля Качанова адзначыла, што работа са зваротамі, з людзьмі — аснова дзейнасці дэпутацкага корпуса ўсіх узроўняў, членаў Савета Рэспублікі. «Сёння мной былі зроблены пэўныя высновы аб тым, што даволі шмат прапаў, якія датычацца ўнясення дапаўненняў і змяненняў у дзеючыя заканадаўчыя, нарматыўныя правыя акты. Гэта датычыцца і выхавання дзяцей з інваліднасцю, і падатковага заканадаўства, ёсць прапановы па гандлі, сістэме аховы здароўя, працы жыллёва-камунальнай гаспадаркі. Канешне, мы ўважліва вывучым усе гэтыя прапановы з дзяржаўнымі органамі кіравання, абагульнім. Абавязкова ўсе звароты бяруцца на кантроль», — заключыла Наталля Іванаўна.

З якімі яшчэ пытаннямі звярталіся людзі, чытайце ў найбліжэйшым выпуску «Мясцовага самакіравання».

Аляксандра ГВОЗДЗЕВА.

Вырашыць асабістыя праблемы і ўдасканаліць заканадаўства

3 якімі пытаннямі і прапановамі неаб'якавыя грамадзяне прыйшлі на прыём да Ігара СЕРГЯЕНКІ

Старшыня Палаты прадстаўнікоў правёў асабісты прыём грамадзян. Як заўважыў сам спікер, асаблівасцю гэтага прыёму было мноства зваротаў, звязаных з прапановамі аб унясенні змяненняў у існуючае заканадаўства праз асабістае ўспрыманне, зыходзячы з інтарэсаў груп грамадзян.

Так, мінчанін Сяргей Віктаравіч прапанаваў унесці змяненні ў заканадаўства, якое рэгулюе сацыяльную падтрымку ўдзельнікаў ліквідацыі наступстваў аварыі на Чарнобыльскай АЭС. У верасні гэтага года ён накіраваў калектыўны зварот у Палату прадстаўнікоў з просьбай аднесці ўдзельнікаў ліквідацыі наступстваў аварыі на ЧАЭС да катэгорыі ветэранаў. Дэпутатам гэта пытанне знаёмае. Як заўважыў Ігар Сергяенка, у Палаце прадстаўнікоў дзейнічае рабочая група, якая займаецца гэтым пытаннем. Яе прадстаўнікі былі запрошаны і на прыём грамадзян, каб адрозна даць канкрэтныя адказы на пытанні і прадставіць актуальную інфармацыю. Спецыялісты вывучаць прадстаўленыя прапановы. Як адзначыў Ігар Сергяенка, магчыма, па выніках гэтай работы яны выйдуча на некаторыя змены ў пытаннях сацыяльнай абароны.

З «чарнобыльскім» пытаннем прыйшла і Таццяна Ільвічэна. Яе муж удзельнічаў у ліквідацыі наступстваў аварыі на ЧАЭС у 30-кіламетровай зоне Брагінскага і Хойніцкага раёнаў летам 1986 года. Цяпер у мужчыны мноства сур'ёзных дыягназаў, якія ён разам з жонкай звязваюць з тымі падзеямі. Але афіцыйна гэтая прычынная сувязь не ўстаноўлена. Жанчына папрасіла разгледзець пытанне аб устанаўленні мужу статусу ліквідатара і, адпаведна, прадстаўленні льгот. На прыём былі запрошаны начальнік аддзела арганізацыі медыцынскай абароны пры надзвычайных сітуацыях Аляксандр Панцюхоў, старшыня Пастаяннай камісіі па ахове здароўя, фізічнай культуры, сямейнай і маладзёжнай палітыцы Валерый Малашка. Старшыня Палаты прадстаўнікоў даручыў дэталёва разгледзець пытанні, якія хвалююць гэтую сям'ю.

На прыём да Ігара Сергяенкі запісаліся таксама кіраўнікі таварыстваў уласнікаў у Мінску. Яны

Фота БелТА

прадставілі свае прапановы ў Жыллёвы кодэкс Рэспублікі Беларусь аб удасканаленні дзейнасці таварыстваў уласнікаў. «Гэты законапраект уступіў у сілу ў пачатку студзеня бягучага года. Каб ацаніць рацыянальнасць і неабходнасць унясення прапаў ад заяўнікаў, неабходна на працягу года-двух на практыцы вывучыць яго прымяненне», — адзначыў у размове з журналістамі Старшыня Палаты прадстаўнікоў.

Падчас прыёму гучалі прапановы, звязаныя з удасканаленнем заканадаўства лесанарыхтоўкі і лесааднаўлення. Іх агучыў Вадзім Пятровіч, які прыехаў з Магілёўскай вобласці. Вырашэнне прыватнай праблемы прымусіла яго паглыбіцца ў праблемы галіны і адпаведнага заканадаўства. Прадстаўнікі Міністэрства лясной гаспадаркі непасрэдна падчас прыёму далі адпаведныя тлумачэнні. Але поўнаасцю пытанне не вырашылася. Па словах Ігара Сергяенкі, для поўнага вырашэння спецыялістам неабходна выехаць на месца, у Магілёўскую вобласць.

Гісторык Віталь Валер'евіч прадставіў свае ідэі праектаў па лініі развіцця парламентарызму ў Саюзнай дзяржаве, дзейнасці дэпутацкага корпуса ў рэгіёнах і патрыятычнага выхавання моладзі. Ён перакананы, што парламентарыі Беларусі і Расіі павінны быць больш прадстаўлены ў сродках масавай інфармацыі. Таксама Віталь Валер'евіч звярнуў увагу, што праз медыя неабходна распавядаць пра ролю парламентарыяў у гісторыі, расказваць пра навуковы фундамент работы народных абранікаў. Ігар Сергяенка заўважыў, што дэпутаты Палаты прадстаўнікоў працуюць у гэтым кірунку. Ён даручыў Пастаяннай

камісіі па правах чалавека, нацыянальных адносінах і сродках масавай інфармацыі ўважліва вывучыць агучаныя прапановы і пры неабходнасці прымяняць іх у сваёй рабоце.

Да Старшыні Палаты прадстаўнікоў звярталіся як з глабальнымі пытаннямі, так і з бытавымі. Жыхар вёскі Зазер'е Пухавіцкага раёна Уладзімір Уладзіміравіч папрасіў дапамагчы ў арганізацыі прыпынку ў пачатку вёскі. Пухавіцкі райвыканкам раней адмовіў у гэтай просьбе, паколькі адлегласць паміж пунктамі прыпынку меншая за адзін кіламетр. А згодна з пастановай Савета Міністраў «Аб некаторых пытаннях аўтамабільных перавозак пасажыраў», адлегласць паміж пунктамі прыпынку павінна быць не меншай за 1,5 кіламетра і не большай за 6 кіламетраў. Аднак Уладзімір Уладзіміравіч заўважыў, што ў вёсцы жывуць пажылыя людзі, якім цяжка праходзіць лішнія метры, прыпынкі ёсць у канцы і сярэдзіне доўгай вёскі, а ў пачатку няма. Пазіцыю месцовых улад растлумачыла намеснік старшыні Пухавіцкага райвыканкама Наталля Літвінчук. Выслукаўшы ўсе бакі, Ігар Сергяенка запэўніў, што пытанне будзе вырашана.

Падводзячы вынікі асабістага прыёму грамадзян у размове з журналістамі, Старшыня Палаты прадстаўнікоў заўважыў, што наплыву людзей не было. Але трапіць на прыём хацела нямала людзей, не згодных з рашэннямі судовых органаў. «Гэтых заяўнікаў я сёння не прымаў, паколькі пытаннямі судовых рашэнняў мы не займаемся. Ёсць пэўны парадак абскарджання. Мы не ўмешваемся ў дзейнасць судовай улады», — падкрэсліў Ігар Сергяенка.

Валерыя СЦЯЦКО.

ШТО Ё СВЕЦЕ РОБІЦЦА

Прэм'ер-міністрам Японіі абраны Сігэру Ісіба

Падчас галасавання ў другім туры ў ключавой ніжняй палате парламента кіраўнік Ліберальна-дэмакратычнай партыі (ЛДП) Сігэру Ісіба атрымаў 221 голас, а яго сапернік — старшыня галоўнай апазіцыйнай Канстытуцыйна-дэмакратычнай партыі Ёсікіка Нода — 160. Аб гэтым паведаміла ТАСС. Ісіба сфарміраваў ужо другі свой урад пасля таго, як 1 кастрычніка пачала работу яго адміністрацыя. Як чакаецца, яго склад практычна не зменіцца, за выключэннем пасад міністраў, якія не змаглі перавыбрацца ў парламент на выбарах 27 кастрычніка. Другі па ліку ўрад Японіі на чале з Ісібай з'яўляецца ўрадам меншасці. Па выніках датэрміновых выбараў у ніжнюю палату парламента кааліцыя ў складзе ЛДП і партыі «Камэйта» страціла большасць. Падчас кансультацый перад спецыяльнай сесіяй парламента ніводная з малых партый не выказала намеру далучыцца да кааліцыі. У выніку ЛДП не можа беспраблемна

праводзіць у парламенце ўсе свае ініцыятывы, што можа прывесці да працяглых перамоў з малымі апазіцыйнымі партыямі.

Больш за 100 тысяч жыхароў Валенсіі выйшлі на пратэст з патрабаваннем адстаўкі кіраўніка рэгіёна

У іспанскай Валенсіі звыш за 100 тысяч чалавек выйшлі на акцыю пратэсту з патрабаваннем адстаўкі кіраўніка рэгіёна Карласа Мазона. Падчас паводкі ў кастрычніку ў правінцыі загінула больш як 200 чалавек, дзясяткі лічацца зніклымі без вестак. Пратэстоўцы абвінавчваюць улады ў запозненым інфармаванні аб стыхійным бедстве, паведаміла «Бі-бі-сі». Пратэсты суправаджаліся сутычкамі з паліцыяй. Мэр горада Марыя Хасэ Катарья апублікавала фота разбітых вокнаў і агню. На мінулым тыдні раз'юшаныя пратэстоўцы закідалі брудам караля і каралеву Іспаніі, калі тья наведвалі адзін з найбольш па-

цярпелых ад стыхійнага гарадоў. З такімі ж адносінамі натоўпу сутыкнуўся і прэм'ер-міністр Педра Санчэс, якога пасля гэтага тэрмінова эвакуіравалі.

У Парыжы накіруюць 4 тысячы паліцэйскіх на матч Францыя — Ізраіль

4 тысячы паліцэйскіх і 1,6 тысячы супрацоўнікаў стадыёна будуць задзейнічаны 14 лістапада на футбольным матчы Францыя — Ізраіль для забеспячэння бяспекі пасля таго, як у Амстэрдаме адбыліся сутычкі паміж ізраільцамі і прыхільнікамі Палестыны. «Існуюць кантэкст і напружанасць, якія робяць гэты матч падзеяй высокай рызыкі для нас», — заўважыў начальнік паліцыі Парыжа Ларан Нуньес у эфіры французскага тэлеканала навін BFM TV. Ён праінфармаваў, што 2,5 тысячы паліцэйскіх будуць размешчаны вакол стадыёна «Стад дэ Франс», які знаходзіцца ў паўночным прыгарадзе Парыжа Сен-Дэні. Вакол

будзе створаны «антытэрарыстычны перыметр бяспекі». Акрамя таго, 1,5 тысячы іншых супрацоўнікаў паліцыі будуць гарантаваць бяспеку па ўсім Парыжы і ў грамадскім транспарце.

«МАРАФОН АДЗІНСТВА»

Брэнд і трэнды

Пінск стаў чацвёртым горадам на маршруце рэспубліканскай грамадска-культурнай акцыі. «Марафон адзінства» пачынаў свой шлях з Маладзечна, затым былі Гомель і Жлобін. Змястоўную, насычаную падзеямі праграму падрыхтавалі гаспадары мерапрыемства. На працягу двух дзён — 8 і 9 лістапада — удзельнікі акцыі атрымалі магчымасць пазнаёміцца з пінскімі прадпрыемствамі, убачыць слаўтасці старажытнага горада. Пра самыя цікавыя, яркія моманты «Марафону» — уражанні карэспандэнта «Звязды».

Яшчэ ў самым пачатку акцыі старшыня Пінскага гарвыканкама Валерый РЭБКАВЕЦ паабяцаў, што сталіца Палесса здзівіць сваімі брэндамі і трэндамі. Так і сталася, калі ўдзельнікі змаглі пазнаёміцца з вядомымі пінскімі вытворцамі.

На закрытым акцыянерным таварыстве «Амкадор-Пінск», што выпускае магутную тэхніку, размова зайшла пра набыткі і планы. Дырэктар прадпрыемства Аляксандр ГРЫГАРЭНКА расказаў, што прадпрыемства выпускае шырокую лінейку прадукцыі. Вядзецца работа па імпартазамышчэнні камплектавальных дэталю. Цяпер на прадпрыемстве выпускаюць 58 відаў разнастайнай тэхнікі. А яшчэ ў рамках праекта «Адно справу робім» у Пінску сустрэліся калектывы прадпрыемстваў-партнёраў «Амкадор-Пінск» і ААТ «СОЛЕА-Кобрын». Яны супрацоўнічаюць ужо 20 гадоў! Для іх гэта сустрэча таксама стала святам. Узоры ма-

(Заканчэнне.
Пачатак на 1-й стар.)

гутнай тэхнікі вытворчасці «Амкадор-Пінск» на другі дзень стаялі каля ўваходу ў лядовы палац. Многія з тых, хто ішоў сюды, спыняліся. «О-о-о!» — чулася вельмі часта ў якасці каментарыя.

У праграме знаёмства са знакавымі вытворцамі была экскурсія для журналістаў і блогераў на ААТ «Палессе», якое выпускае нікі і трыкатажныя вырабы. Пашанцавала ўдзельнікам пабываць і на прамысловым гіганце «Пінскдрэў», вядомым не толькі ў нашай краіне, але і за яе межамі.

Па традыцыі навучэнцаў сярэдніх спецыяльных навучальных устаноў запрасілі на «Нясумную НЯлекцыю». Такія сустрэчы адбыліся ў Пінскім каледжы ўстановы адукацыі «Брэсцкі дзяржаўны ўніверсітэт імя А. С. Пушкіна», у Пінскім медыцынскім каледжы і Пінскім дзяржаўным аграрным тэхналагічным каледжы.

Нефармальныя стасункі з вядомымі спікерамі, дапоўненыя элементамі гульніабога інтэрактыву, зрабілі мерапрыемствы сапраўды

Брэсцкай паявіўся мурал з надпісам «Будучыня Беларусі ў тваіх руках». Гэты арт-аб'ект створаны сумесна з Беларускім рэспубліканскім саюзам моладзі. На фоне маляўнічага пейзажу намалюваны тры рукі — мужчынская, жаночая і дзіцячая, якія трымаюць карту Беларусі. У выяву заклалі глыбокі сэнс: каштоўнасць сям'і, любоў да Радзімы, клопат пра яе будучыню. На ўрачыстае адкрыццё сабралася шмат людзей, у асноўным маладых. Адрозна ж побач была закладзена капсула часу з пасланнем для моладзі наступнага пакалення. Яе плануецца ўскрыць у 2047 годзе падчас святкавання 950-годдзя Пінска. «Аўтары паслання пады-

нясумнымі, а яшчэ цікавымі, пазнавальнымі. Галоўнай тэмай гурткі стаў выбар, яго значэнне ў лёсе і жыцці чалавека.

Мурал і капсула часу

Другі дзень быў літаральна насычаны мерапрыемствамі, цікавінкамі, актыўнасцямі. На сцяне шматпавярховіка па вуліцы

шлі да справы надзвычай адказна, — сказала сакратар ЦК БРСМ Крысціна САРОКА. — Некалькі разоў перапісвалі тэкст. Моладзі 40-х гадоў жадалі быць актыўнымі, пазітыўнымі, берагчы краіну, працаваць на яе росквіт».

У добрай справе юнакоў і дзяўчат падтрымаў намеснік старшыні Брэсцкага аблвыканкама

Вадзім КРАЎЧУК, які паведаміў, што мурал стане падарункам Пінску на памяць аб марафоне і дадаў, што гонар прымаць «Марафон адзінства» на Брэстчыне выпадзе тром горадам, а Пінск у гэтым шэрагу — першы.

«Нашы, аказваецца, найлепшыя!»

І Пінск не падвёў. Пінчукі ўдзельнічалі ў мерапрыемствах, дзяліліся ўражаннямі, праяўлялі актыўнасць. Так было, напрыклад, на «Знакавай сустрэчы», якая праходзіла ў зале чакання пінскага чыгуначнага вакзала. Гэты праект падразумвае сустрэчу з вядомымі людзьмі. У Пінск прыехалі прадстаўнікі каманды «МАЗ-СПОРТаўта» — капітан каманды Сяргей ВЯЗОВІЧ і пілот Павел МУРЫЛЁЎ. А яшчэ госці прывезлі з сабой гоначны аўтамабіль МАЗ. Магутная машына стаяла перад уваходам у вакзал, пазней — на пляцоўцы каля лядовай арэны. І ад ахвотных разгледзець яе бліжэй, зрабіць сэлфі не было адбою.

На сустрэчы былі таксама гендырэктар Нацыянальнай бібліятэкі Вадзім ГІГІН і папулярны радыёведучы Вадзім ШЭПЕТ. Тэму абзначылі так: сусветныя гонкі з беларускім характарам. Гаварылі аб тым, што беларусы ўмеюць перамагчы, і найбольш — пра перамогі каманды «МАЗ-СПОРТаўта». Самай знакавай і запамінальнай перамогай сваёй каманды апошняга часу Сяргей Вязовіч назваў перамогу 2023 года на міжнародным ралі «Шаўковы шлях», калі ўдалося абысці даўняга сябра і саперніка — каманду «КАМАЗ-Майстар» з Расіі. «Кіраўнік дзяржавы адзначыў гэты вынік, што было

З ПІНСКІМ АКЦЭНТАМ

ўдвайне прыемна», — сказаў Сяргей Вязовіч.

На экране дэманстраваліся захапляльныя кадры названага ралі-рэйд. З залы задавалі шмат пытанняў нашым гоншчыкам, пытаўся, напрыклад, як стаць пілотам каманды. Спартсмены падрабязна адказвалі, у тым ліку запрашалі ахвотных на гутарку. Паводле іх слоў, шанц трапіць у каманду ёсць. А яшчэ госці расказалі, што іх каманда з'яўляецца адным з цэхаў завода, яны ходзяць на работу па такім жа графіку, як і астатнія працаўнікі, з гонарам называючы сябе заводчанамі. А на момант спаборніцтваў яны становяцца спартсменамі, і іх усе бачаць па тэлевізары, але не ўсе разумеюць, які аб'ём работы іншых людзей стаіць за паспяховымі выступленнямі гоншчыкаў. Пра гэтую работу таксама расказаў капітан. А яшчэ паведаміў, што рэкорд хуткасці руху па лёдзе афіцыйна зафіксаваны за нашым МАЗам — 197 кіламетраў у гадзіну прайшоў па лёдзе Байкала аўтамабіль пад кіраваннем Сяргея Вязовіча. А ўсё таму што тэхнічныя спецыялісты завода ўнеслі шэраг змен у канструкцыю машыны і падрыхтавалі яе да гонак на лёдзе. Капітан падкрэсліў, што сакрэт поспеху каманды ў яе адзінстве.

Уражаннямі з карэспандэнтам газеты падзяліліся выпадковыя ўдзельнікі «Знакавай сустрэчы» **Валянціна і Мікалай КУЛАКІ**. Выпадковыя таму, што сужэнцы ча-

німі дапаможнікамі прапанавала і Беларускае тэлеграфнае агенцтва. На стэндах, якія размясцілі ў фае чыгуначнага вакзала, былі прымацаваны ўнікальныя плакаты са здымкамі больш як 30-гадовай даўніны. На кожным з плакатаў ёсць QR-коды для атрымання яшчэ большага аб'ёму інфармацыі пра той ці іншы перыяд нашай гісторыі. Фотавыставу «Беларусь. Узлёт» прадставіла **гендырэктар БелТА Ірына АКУЛОВІЧ**. Паводле яе слоў, гэтыя кадры некаму дапамогуць успомніць далёкія ўжо 90-я гады, іншым — рэальна ўявіць, як тады жылі нашы людзі ў гарадах і сельскай мясцовасці.

На здымках адлюстраваны жылыя дамы і дзіцячыя пляцоўкі, прадпрыемствы і калгасныя мехдвары, а яшчэ доўгія чэргі за прадуктамі і рэчамі — рэаліі таго часу. Дык вось Ірына Акуловіч падкрэсліла, што выстава мае і невялічкі пінскі акцэнт. Бо адна з яе аўтараў згадала, як у пачатку 1990-х проста на вуліцы ў Мінску людзі запісаліся ў чаргу па пакупку тэмбачак вытворчасці «Пінскдрэў». І ахвотных аказалася столькі, што апошняму са спіса мэбля «святціла» недзе толькі праз 40 гадоў! Цяперашнім маладым беларусам гэта можа падацца нейкім недарэчным жартам, але так было. «Вось каб падобнае не паўтарылася, каб наша эканоміка паказвала стабільнасць, вытворчасць развівалася, мы павінны быць адзіныя», — падсумавала прэзентацыю Ірына Акуловіч.

касць) каманд — гулялі шумна і весела. Былі каманды і з найбліжэйшых гарадоў. **Таццяна ПАЦОЎСКАЯ і Валянціна ЛЕМЯШОНАК**, навучэнкі Пінскага аграрна-тэхналагічнага каледжа, дапаўняючы адна адну, сказалі так: «Гэта вельмі цікавая гульня. Яна патрабуе не толькі пэўных ведаў, але і хуткасці рэакцыі, каманднага духу».

Настасся ЦЫМБАЛІСТ і Яўгенія ГАЛЕТА былі аднымі з найлепшых

столькі — ручнікі, поцілкі, вышыванкі, паясы, сурвэткі, — ажно вочы разбягаліся. Побач знаходзілася імправізаваная ткацкая майстэрня, дзе майстар-клас па ткацтве на старадаўнім станку праводзіла ткачыха. **Загадчыца раённага дома рамёстваў Баян КАРАТКОВА** сказала, што наведвальнікі лакацыі актыўна цікавяцца іх падворкам: «Думаю, што «Марафон адзінства» быў бы няпоў-

выказвалі потым свае ўражанні і эмоцыі глядачы. На сцэну за дзве гадзіны выходзіла каля 700 чалавек. Было многа знакамітых артыстаў, якія глядач даўно палюбіў. Цёпла сустракалі Руслана Аляхно, Аляксандру Гайдук, Уладзіміра Громава, іншых спевакоў. Легендарныя «Палескія зоры» — народны ансамбль песні і танца — дарыў непаўторны танцавальны драйв. А вось верш у выкананні 11-гадовага Руслана Дземянчука пра мір прабіраў да мурашак па скуры, да слёз. Кожны, хто слухаў хлопчыка, не проста задумаўся, адчуў амаль фізічна неабходнасць міру як умовы жыцця нароўні з вадой, паветрам... Гэтак жа пранікнёна прагучала кампазіцыя ўрадженца Брэста Аляксандра Сухарава «Памяць». Аўтар прысвяціў яе дзеду, удзельніку Вялікай Айчыннай вайны. Кожны нумар захапляў і чапляў па-свойму. Як выглядала, раўнадушных на гэтым канцэрце не было. У сваёй ацэнцы дзеі на сцэне глядачы дэманстравалі адзінства.

Хораша падзякаваў гаспадарам акцыі, арганізатарам і ўдзельнікам «Марафону» **старшыня Брэсцкага аблвыканкома Пётр ПАРХОМЧЫК**. Кіраўнік вобласці назваў праграму грамадска-палітычнай акцыі разнастайнай і насычанай: «Мы ўбачылі, што на Палессі моцць не толькі добра жыць і працаваць, але і ўмеюць адпачываць». Губернатар таксама расказаў пра задачы, якія стаяць перад вобласцю на бліжэйшы час. «Перад рэгіёнам стаіць задача добра папрацаваць у 2025 годзе і падрыхтаваць план эканамічнага рыўка ў 2026-2030 гадах. Для гэтага патрэбная сіла, а сіла наша — у адзінстве,» — падкрэсліў кіраўнік вобласці.

Да сустрэчы на Магілёўшчыне

Кіраўнік рабочай групы па падрыхтоўцы «Марафону адзінства» Ганна ЛУКАШЭНКА сказала аб далейшых планах акцыі: «Пінск сустракае гасцінна: цудоўны горад, цудоўныя жыхары Пінска. Два дні мы сустракаемся на розных мерапрыемствах і мелі магчымасць упэўніцца ў тым, што жыхарам Пінска ёсць чым ганарыцца. Наступнымі на нашым маршруце стануць гарады Магілёўскай вобласці: 15—16 лістапада мы будзем у Бабруйску і 22—23 лістапада — у Магілёве».

Святлана ЯСКЕВІЧ.
Фота БелТА.

калі цягніка і, каб цікавей правесці час, зазірнулі сюды: «Раней ніколі не глядзела гэтыя ралі, — сказала Валянціна Іванаўна, настаўніца на пенсіі, — цяпер абавязкова буду. Гэта так цікава! А нашы, аказваецца, найлепшыя!»

Урокі гісторыі і не толькі

Культурна-пазнавальная праграма акцыі была вельмі багатая. Напрыклад, у Музеі беларускага Палесся адкрылася выстава рарытэтных кніг. Гэта калекцыя выданняў, якія Прэзідэнту Беларусі падарылі кіраўнікі дзяржаў, дзяржаўныя і культурныя дзеячы розных краін. Экспазіцыю складаюць больш чым два дзясяткі кніг з фондаў Нацыянальнай бібліятэкі, Прэзідэнцкай бібліятэкі і Палаца Незалежнасці. Выстава «Кнігі ў дар Прэзідэнту» прыехала да пінчукоў упершыню менавіта ў рамках «Марафону адзінства». Заадно наведвальнікам паказвалі відэафільм пра скарбніцу ведаў — Нацыянальную бібліятэку.

Для тых, хто цікавіцца гісторыяй, на пляцоўцы перад лядовай арэнай працавала перасоўная экспазіцыя Беларускага дзяржаўнага музея Вялікай Айчыннай вайны. Сапраўдны ўрок гісторыі з нагляд-

Квэст для маладых

З самага ранку побач з лядовай арэнай разгарнулі работу па частаванні наведвальнікаў фуд-тракі, гандаль і грамадскае харчаванне прапаноўвалі свае паслугі. Увагу прыцягвалі самавар на 380 літраў і яго ветлівыя гаспадыні, што прапаноўвалі чай.

У поўдзень стаў набіраць абароты квэст «Гэта ўсё мае роднае». Квэст праводзіў БРСМ. Збіраліся каманды ад 5 да 10 чалавек і ўдзельнічалі ў конкурсах-спаборніцтвах па тэмах. Як расказалі арганізатары, для кожнага горада рыхтуюцца свае пытанні ў раздзелах «Наша гісторыя», «Мой горад», «Нашы дасягненні», «Родныя словы», «Смачна есці» і іншыя. Каманда павінна прайсці ўсе станцыі і выканаць заданні, за якія налічваецца балы. Каб перамагчы, трэба выканаць усе заданні за найменшы час з найбольшай колькасцю балаў. Гэта насамрэч было так цікава, і такі азортваў азарт, што аўтар гэтых радкоў не ўтрымалася і паспрабавала таксама цягнуць пытанні з канвертаў і адказаць... Магу сказаць, што з заданнямі станцыі «Родныя словы» справілася даволі паспяхова.

А вучні школ, навучэнцы каледжаў, маладыя працаўнікі, — усяго сабралася 53 (рэкордная коль-

на станцыі «Родныя словы». Пра ўражанні ад квэсту дзяўчаты выказаліся адным словам: «Крута!» А перамагае ў такіх спаборніцтвах, як вядома, дружба. Маладыя людзі знаёміліся, камунікавалі, у перапынках танцавалі.

Калі вочы разбягаліся

Былі арганізаваны выставы-падворкі прадпрыемстваў, навучальных і культурных устаноў, грамадскіх арганізацый. **Наталля САВІЦКАЯ, педагог дадатковай адукацыі Пінскага каледжа тэхнікі і тэхналогій** паказала работы ўдзельнікаў гуртка «Цуды сваімі рукамі». І сапраўды цудам можна назваць эксклюзіўныя паштоўкі, якія робяць навучэнцы пад кіраўніцтвам свайго педагога. Калегу дапоўніла **Вераніка КУСКО**: «Сёння мы мелі магчымасць і сябе паказаць, і на іншых паглядзець. Мы столькі кампліментаў пачулі ў адрас нашых вырабаў! А нашы вучні ўдзельнічаюць у многіх актыўнасцях форуму. Шмат людзей, настрой добры».

Пінскі раённы дом рамёстваў разгарнуў сваю экспазіцыю каля самага ўваходу і сустракаў гасцей палескім каларытам. Яны абсталывалі «Падворак палешука» з прадметамі даўніны і сучаснымі вырабамі. Прыгажосці было

ням без гэтай разыначкі — узораў традыцыйных вырабаў, ткацтва, вышывкі. Гэта гісторыя Піншчыны, яе культура, яе прыгажосць, якімі варта ганарыцца».

Кульмінацыя — маштабнае шоу

Старт канцэрту «Час выбраў нас» даў **кіраўнік Адміністрацыі Прэзідэнта Рэспублікі Беларусі Дзмітрый КРУТОЙ**. Адным з самых вядомых гарадоў краіны назваў ён Пінск: «Горад больш як з 900-гадовай гісторыяй; горад, дзе стагоддзямі ўсе рэлігіі, усе канфесіі жылі мірна, такім чынам, жыхары горада дэманстравалі сваё адзінства. У Пінску, нягледзячы на трагічны след войнаў, захавалася вялікая колькасць помнікаў даўніны, Пінск слаўны сваімі знакамітымі выхадцамі». Дзмітрый Крутой параіў больш актыўна выкарыстоўваць культурныя «фішкі» Пінска ў турыстычнай галіне. Адною з іх, напрыклад, можа быць прагляд «Пінскай шляхты» ў Пінску. «Трэба, каб кожны беларус паглядзеў спектакль «Пінская шляхта» і пракаціўся па Піне на цеплаходзе,» — сказаў кіраўнік Адміністрацыі Прэзідэнта.

Канцэрт «Час выбраў нас» прайшоў літаральна на адным дыханні. «Маштабна, ярка, маляўніча» —

СТАЎКА НА ПРЫБЫТАК

Банкаўскія дэпазіты

Гэты спосаб вядомы, надзейны і нават гарантаваны дзяржавай. Хоць у апошнія гады дэпазіты ў чужой валюце прыносяць усё меншы прыбытак. За кароткачасовае фактычнае захоўванне такіх грошай у банку прызначаюць нават адмоўныя стаўкі.

Але калі стаўка па дэпазіце перавышае інфляцыю, такое ўкладанне становіцца вельмі надзейнай інвестыцыяй, таму што вяртанне дэпазіту гарантавана не толькі банкам, але ў пэўнай ступені дзяржавай.

Самыя выгадныя ўклады ў кастрычніку ў камерцыйных банках краіны выглядаюць наступным чынам. Гэта безадзельны банкаўскі дэпазіт на 13 месяцаў з мінімальнай сумай укладу 100 рублёў, пры якім уладальніку грошай абяцаюць 14% — 14,3% гадавых. Праўда, для атрымання такіх вялікіх даходаў кліенту неабходна выканаць некалькі ўмоў.

Для пачатку трэба запоўніць анлайн-заяўку на ўклад. Потым неабходна дачакацца адказу з банка па тэлефоне ці праз SMS. Уззяць усё неабходныя дакументы і прыйсці ў найбліжэйшае аддзяленне банка. З плюсаў дадзенага ўкладу — фіксаваная стаўка на ўвесь час дэпазіту, а таксама на выбар альбо штомесечная капіталізацыя, або выплата працэнтаў на картку кожны месяц.

Самыя выгадныя ўклады на 5 месяцаў прадугледжваюць даход у памеры 10% — 12%. А фінансы, пакінутыя ў банках на 3 месяцы, даюць па максімуме 8% — 10,35%. Акрамя таго, пры разглядзе кароткіх дэпазітаў трэба разумець, што даходы па стаўках да года абкладаюцца падаткам у 13%.

На нашым фінансавым полі існуюць і дэпазіты ў доларах і еўра, але стаўкі па іх смешныя. Пры вялікіх часоўх тэрмінах такіх укладаў стаўкі па іх пачынаюцца ад

(Заканчэнне.
Пачатак на 1-й стар.)

0,1% да 0,7%. А пры малых тэрмінах стаўкі набліжаюцца да нуля (на 3 месяцы — 0,05%).

Іншая справа — дэпазіты ў юанях. Як вядома, гэтая валюта ў апошні час пайшла ў рост у адносінах да расійскага рубля, адпаведна, і да нашага таксама. Гэта значыць, што, захоўваючы свае грошы ў гэтай валюце, мы атрымаем дадатковы бонус. Уклады ў юанях на працяглы тэрмін (ад года да трох гадоў) абяцаюць даход да 3,5% гадавых, на тэрмін 6 месяцаў — 2,3% — 3,2% гадавых.

У чым выгаднасць дэпазітаў? Па-першае, яго лёгка адкрыць у любым банкаўскім аддзяленні або анлайн. Звычайна кліент загадзя ведае даход ад банкаўскага ўкладу. Дэпазіт не патрабуе наогул ніякіх намаганняў ад уладальніка грошай. Паклаў і забыўся (на час).

Перавага аблігацый

Купля аблігацый шмат у чым альтэрнатыва банкаўскім укладам. Па сутнасці, аблігацыі — гэта даўгавыя распіскі, выпушчаныя нейкай арганізацыяй або дзяржаўным органам. Арганізацыя, якая выпусціла аблігацыю, абавязваецца выкупіць яе назад па больш высокай цане.

Для зручнасці розніца паміж першапачатковай і канчатковай цэнамі выяўляецца ў працэнтах. Ёсць таксама дысконтныя аблігацыі, якія прадаюць са зніжкай (дысконтам), а выкупаюць па поўнай цане. Існуе мноства іншых аспектаў выпуску, звароту і заробку на аблігацыях, але цяпер назавём толькі два, важных для прыватных інвестараў.

Перавага аблігацый у тым, што іх можна перапрадаваць іншым асобам. Рынкавы кошт аблігацый мяняецца, таму можна зарабляць на спекуляцыях гэтымі паперамі.

Але аблігацыі, у адрозненне ад укладаў, не гарантаваныя дзяржавай. Самую нізкую даходнасць звычайна маюць аблігацыі

дзяржаўных органаў. Але гэтыя аблігацыі з'яўляюцца і самамі надзейнымі. Найбольшы даход можна атрымаць па аблігацыях камерцыйных прадпрыемстваў, але рызыка па іх істотна вышэй.

У нашай краіне рэалізацыяй усіх камерцыйных аблігацый займаецца даччынае прадпрыемства Беларускага «АСБ Брокер». Эксперты рынку аблігацый адзначаюць, што, нягледзячы на турбулентны перыяд у эканоміцы, цяпер вельмі цікавы час для інвеставання.

Аднак інвестары павінны больш адказна ставіцца да размяшчэння сродкаў. Для інвестара важна разумець, наколькі прыбытковасць кампенсуе рызыкі. Тут пачынаецца падзел па якасці пазычальніка і якасці абавязальстваў, якія набывае інвестар. Незабяспечаныя абавязальствы — гэта прыкладна тое ж самае, калі пазычальнік кажа: «Не хвалюцца, я разлічуся». А гэта проста словы.

Ёсць вышэйшая катэгорыя надзейнасці для размяшчэння — забяспечаныя аблігацыі. Калі ёсць канкрэтная маёмасць, якая з'яўляецца гарантыяй вяртання сродкаў, калі зразумела, чым канкрэтна забяспечаны інвестыцыі, узнікае патрэбна ступень камфорту і ўпэўненасці. Такое забеспячэнне лёгка правярыць, а лізінгавыя кампаніі якраз з'яўляюцца ўладальнікамі маёмасці працяглага карыстання, напрыклад нерухомаасці.

Цяпер на айчынным рынку аблігацый існуюць каштоўныя паперы з прыбытковасцю ад 20% да 25% гадавых. Гэта калі каштоўныя паперы эмітаваны наўпрост у рублях. Цяпер ёсць механізм, калі вашы грошы прымаюцца і лічацца ў рублях, але даходнасць іх разлічваецца з (7% — 10%) індэксацыяй выплат да змены курсу еўра або долара.

Аднак і тут інвестару трэба разумець, наколькі стабільная лізінгавая кампанія, як доўга яна на рынку і ці паспела зарабіць аўтарытэт,

наколькі адкрыта для інвестараў з пункту гледжання прадастаўлення інфармацыі, неабходнай для прыняцця правільнага, абгрунтаванага рашэння. Правёўшы неабходны аналіз, інвестар можа атрымаць высокую прыбытковасць на гады наперад. Нават на перыяд, калі стаўкі ў банкаўскай сферы апускаюцца.

Купля акцый

Акцыі — гэта каштоўныя паперы, якія даюць права на долю ва ўласнасці камерцыйнага прадпрыемства (акцыянернага таварыства), права на кіраванне гэтым прадпрыемствам і частку даходу ад яго.

Акцыямі валодаюць многія, але рэальныя правы ўласнасці і кіравання аказваюцца ў тых, хто мае кантрольны пакет або буйную долю ў агульным аб'ёме акцый. Іншых акцыянераў называюць мінарытарнымі, іх выгада складаецца галоўным чынам з атрымання даходу на кожную акцыю. Даход па акцыях звычайна вышэй даходу па аблігацыях, але ў стабільна працуючых кампаніях ён не такі ўжо і вялікі. Максімальны даход прыносяць толькі такія акцыі, якія выходзяць на знешні рынак, або калі фірмы растуць.

Знешня, а часам палітычны падзеі вельмі моцна ўплываюць на саму цану акцый і тым больш на даходы ад такіх каштоўных папер.

Жыллё і не толькі

Нерухомаасць заўсёды лічылася стабільным варыянтам захавання капіталу. У тыпавыя кватэры закладаецца запас трываласці на 100—150 гадоў эксплуатацыі; дамы пры своечасовым рамонтзе бываюць яшчэ больш даўгавечнымі. Жыллё ў больш-менш прывабных населеных пунктах заўсёды запатрабавана, яно можа заўсёды прадавацца па рыначнай цане. Але ці з'яўляецца купля нерухомаасці інвестыцыяй, ці гэта проста зберажэнне?

Жылая і нежылая нерухомаасць — дамы, кватэры,

гаражы і дачы — становіцца інвестыцыяй у двух выпадках: 1) калі яе можна здаць у арэнду і атрымаваць прыбытак ад гэтага; 2) калі нерухомаасць расце ў цане.

У доўгатэрміновым перыядзе нерухомаасць даражэе, таму што таннеюць грошы (інфляцыя). Пры эканамічным росце гэта адбываецца хутчэй. Цана арэнды звычайна змяняецца ўслед за прадажнымі коштамі. Каб зарабіць на гэтым механізме сапраўды рэальныя грошы, варта ўкладваць у нерухомаасць буйную суму і звычайна надоўга.

Мне пашанцавала быць знаёмым з таварышам, які ўкладваў у жыллё. Цяпер у яго тры кватэры ў Мінску. У адной ён жыве, дзве іншыя — здае кватарантам. Атрымлівае стабільны даход, але... у яго двое дзяцей, якія ўжо выраслі і збіраюцца жыць асобна. Прыйдзе час — дзве кватэры сыдуць дзецям. Таму мой знаёмы шукае варыянты па куплі таннай трэцяй кватэры. Гэта каб здаваць яе ў арэнду і нябедна жыць ужо на пенсіі.

Калі пачынаць інвеставаць?

Як толькі ў вас з'явіліся ўласныя нават невялікія грошы. Эксперты ўпэўненыя, што, пачаўшы інвеставаць з 18 да 27 гадоў, вы ў выніку атрымаеце больш грошай, чым калі стартуеце з 27 да 65. Ніякай містыкі: у юнацтве на нашы сапраўды неабходныя выдаткі нам дапамагаюць дадатковым фінансаваннем бацькі. А да таго ж чым даўжэй працуюць вашы грошы, тым больш можа зрабіць для вас складаны працэнт.

У свеце каштоўных папер складаны працэнт выяўляецца праз рэінвеставанне даходаў, такіх як купоны аблігацый і дывідэндны па акцыях. Інвестар сам вырашае, што рабіць з атрыманымі сродкамі, але рэінвеставанне дазваляе капіталу расці хутчэй. Сіла складанага працэнта даступная кожнаму. Незалежна ад пачатковых укладанняў любы чалавек

можа значна павялічыць свой дабрабыт, калі рэгулярна рэінвеставаць прыбытак і нарошчваць капітал.

З якой сумы пачынаць?

Пачынаць інвеставаць можна хоць з рубля, хоць з двух: так вы хоць бы зразумеце, як усё гэта працуе. Так, аблігацыі або кватэру вы за рубель не купіце, але, напрыклад, пакласці гэты рубель на дэпазіт і пачаць збіраць працэнтны цалкам можна. Пачынаць інвеставаць лепш з невялікіх сум, каб атрымаць вопыт і памянаць сваё мысленне. Першую здзелку здзяйсняць заўсёды страшна.

Таму ставіцца да стартавых інвестыцый трэба як да гульні: ствараецца табліца і лічыце, што ў вас будзе праз 5-10 гадоў, калі замест ранішняй кавы вы станеце купляць каштоўныя паперы. Уявіце сябе праз 50 гадоў: якімі будзеце вы, дом, машына, сям'я. Візуалізуйце мэты, а далей складайце выразны фінансавы план. У ідэале — адкладзеце 10% ад заробку, і праз год у вас будзе 13-я зарплата і яшчэ трохі зверху. Што вы з ёй будзеце рабіць далей — гэта ўжо вам вырашаць. Але вы хоць бы зразумеце, што інструмент працуе.

Інвеставанне заўсёды звязана з рызыкай. Незалежна ад абранага актыву вы можаце страціць частку свайго капіталу. Каб мінімізаваць рызыкі, трэба размяркоўваць грошы па розных актывах — гэта называецца дыверсіфікацыяй.

Людзі, у тым ліку інвестары, могуць памыляцца, прымаць рашэнні на эмоцыях, падвяргацца паніцы і стрэсу. Каб не страціць усё і адразу, трэба раскласці свае інвестыцыі па розных «купках»: нешта пакладзеце на дэпазіт, нешта ўкладзеце ў акцыі або аблігацыі. У ідэальным свеце добрая дыверсіфікацыя выглядае як партфель актываў, у якім рызыкі блізкія да нуля, бо калі адзін з актываў падвядзе, іншыя могуць кампенсаваць страты.

Сяргей КУРКАЧ.

Сацапытанне

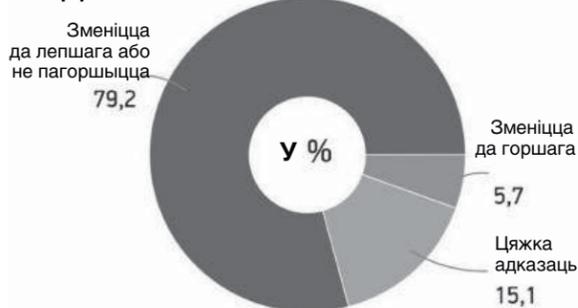
Жыхары Беларусі ўпэўнены ў сваёй будучыні

Аб гэтым сведчаць даныя сацыялагічнага даследавання «Фактары ўстойлівага развіцця», якія агучыў дырэктар аналітычнага цэнтру Есоом Сяргей МУСІЕНКА.

Рэспандэнтам прапановалася адказаць на пытанне «Як, на вашу думку, зменіцца ваша жыццё ў будучыні?». «Зменіцца да лепшага або не пагоршыцца» адказалі 79,2% апытаных, «зменіцца да горшага» — 5,7%, «цяжка адказаць» — 15,1% рэспандэнтаў.

«Беларусы ўпэўнены ў дабрабыце сваім, сваіх сем'яў, дзяцей, краіны. У лічбе 79,2% адлюстраваны моманты, якія датычацца развіцця аховы здароўя, адукацыі, культуры. Адчуванне будучыні —

ЯК, НА ВАШУ ДУМКУ, ЗМЕНИЦА ВАША ЖЫЦЦЁ ў НАЙБЛІЖЭЙШАЙ БУДУЧЫНІ?

Даследаванне «Фактары ўстойлівага развіцця» праведзена Аналітычным цэнтрам Есоом з 1 да 21 кастрычніка 2024 года. Апытана 1500 рэспандэнтаў.

Інфарграфіка

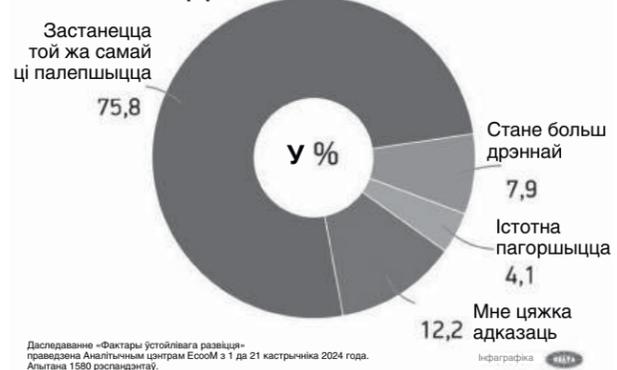
гэта філасофская катэгорыя, якая адлюстроўваецца на ўсім нашым жыцці. Калі людзі жывуць з такім адчу-

ваннем — значыць, насамрэч нармальнае самаадчуванне ў грамадстве ў цэлым», — скажаў Сяргей Мусянка.

Большасць беларусаў лічаць, што эканамічная сітуацыя ў краіне праз год стане яшчэ лепшай

«Застанецца такой жа ці палепшыцца» — лічаць 75,8% апытаных. Гэта, вядома ж, цудоўна. Гэта шмат у чым ацэнка той працы, якая вядзецца ў краіне. І адчуванне людзей ад поўных паліц магазінаў, ад даступнасці тавараў, павышэння заробкаў і пенсій. Гэта вельмі комплексная ацэнка, і яна прыёмная, шчыра кажучы. Заўважце, тых, хто негатывна лічыць, — меншая доля, нязначная колькасць людзей. Не змаглі адказаць 12,2% рэспандэнтаў — нехта проста не чытае газет, не глядзіць тэлебачанне, нехта жыве сваім жыццём, замкнуўшыся ў чатырох сценах і не параўноўваючы, як жывуць іншыя людзі, краіны. Вы ведаеце, у суседніх краінах праводзяць

ЯК, НА ВАШУ ДУМКУ, ЗМЕНИЦА ЭКАНАМІЧНАЯ СІТУАЦЫЯ ў КРАІНЕ ПРАЗ 1 ГОД?

Даследаванне «Фактары ўстойлівага развіцця» праведзена Аналітычным цэнтрам Есоом з 1 да 21 кастрычніка 2024 года. Апытана 1500 рэспандэнтаў.

Інфарграфіка

такія апытанні і атрымаваюць вельмі негатывныя адказы, асабліва на фоне пагаршэння эканамічнай сітуацыі,

ускладнення жыцця ў цэлым. А тут мы бачым вельмі станоўчую дынаміку», — адзначаў дырэктар цэнтру.

Падрабязнасці

НАВУЧЫЦЬ САМАСТОЙНАСЦІ

Адна з галоўных мэт абноўленага цэнтра сацыяльнай рэабілітацыі дзяцей-інвалідаў

«Расток» — такую назву атрымаў гэты важны аб'ект. Ён дае надзею сотням людзей на паўнаўдаснае жыццё. Пасля таго, як тут папрацавалі будаўнікі, цэнтр стаў больш сучасны. Пашырыліся магчымасці для аднаўлення і здараўлення людзей. Прасторны басейн, актавая і некалькі спартыўных залаў, камп'ютарныя класы і трэнажоры — у цэнтры выкарыстоўваюць новыя падыходы ў аднаўленні і адаптацыі людзей з інваліднасцю. Абсталяваны і спальныя нумары з улікам патрабаванняў даступнага асяроддзя — усё для камфортнага знаходжання і пражывання.

«ВЫЯВІЦЬ ПАТЭНЦЫЯЛ КОЖНАГА»

Цэнтр сацыяльнай рэабілітацыі, абілітацыі дзяцей-інвалідаў і інвалідаў «Расток» з'яўляецца дзяржаўнай установай сацыяльнага абслугоўвання, дзейнасць якой накіравана на арганізацыю і аказанне паслуг грамадзянам, якія знаходзяцца ў цяжкай жыццёвай сітуацыі з ліку інвалідаў, дзяцей-інвалідаў ва ўзросце ад 7 да 18 гадоў. Рэканструкцыя цэнтра дазволіць аказваць рэабілітацыйныя паслугі больш чым 2,5 тысячам інвалідаў за год.

У цэнтры аказваюць паслугі па рэабілітацыі і абілітацыі інвалідаў усіх груп. Рэабілітацыя доўжыцца да 30 дзён. Яна бясплатная, аднак тая, хто суправаджае, плаціць за харчаванне. «Самая галоўная задача — сацыяльная рэабілітацыя. Таксама тут ёсць здараўленчыя і водныя працэдурны, фізіятэрапія, басейн, саўна, джакузі і іншае, — адзначыла дырэктар установы Алена Філімонава. — Работа нашага цэнтра накіравана на тое, каб людзі атрымалі навывкі самастойнага пражывання, вярнуліся да працоўнай дзейнасці. Тут працуюць прафарыянталогі, розныя

майстэрні, якія дапамагаюць выявіць здольнасці і патэнцыял кожнага чалавека».

Па словах Алены Філімонавай, пучёўкі вылучае камітэт па працы, дакументы рыхтуюць тэрытарыяльныя цэнтры сацыяльнага абслугоўвання насельніцтва, аднак перавага аддаецца тым людзям, у якіх інваліднасць устаноўлена першасна: «Такія людзі і псіхалагічна не гатовы, і не ведаюць, як арганізаваць свой побыт. Менавіта таму так важна правесці сацыяльную рэабілітацыю. Мы падбіраем індывідуальныя тэхнічныя сродкі рэабілітацыі, дапамагаем арганізаваць побыт».

«ЗНАЙСЦІ НОВЫЯ ГРАЊІ МАГЧЫМАСЦЯЎ»

Умовы пражывання ў Цэнтры сацыяльнай рэабілітацыі, абілітацыі дзяцей-інвалідаў і інвалідаў «Расток» на высокім узроўні. У двухмесных пакоях (каля 20 квадратных метраў) як правіла пражываюць дзеці-інваліды і суправаджальнікі. Таксама ёсць аднамесныя і трохмесныя пакоі. Транспартныя зносіны са сталіцай наладжаны. Са станцыі метро «Барысаўскі тракт» да Цэнтра можна дабрацца на гарадскім пасажырскім транспарце.

«За пяць гадоў работы Цэнтра тут прайшлі рэабілітацыю 1820 дзяцей-інвалідаў, 770 маладых людзей. Комплекс сацыяльна-рэабілітацыйных і сацыяльна-бытавых паслуг дазваляе знайсці новыя грані магчымасцяў маладых людзей. У 2021 годзе аб'ект быў закрыты на рэканструкцыю, будаўнічыя работы стартвалі ў снежні 2022 года», — паведаміла дырэктар установы.

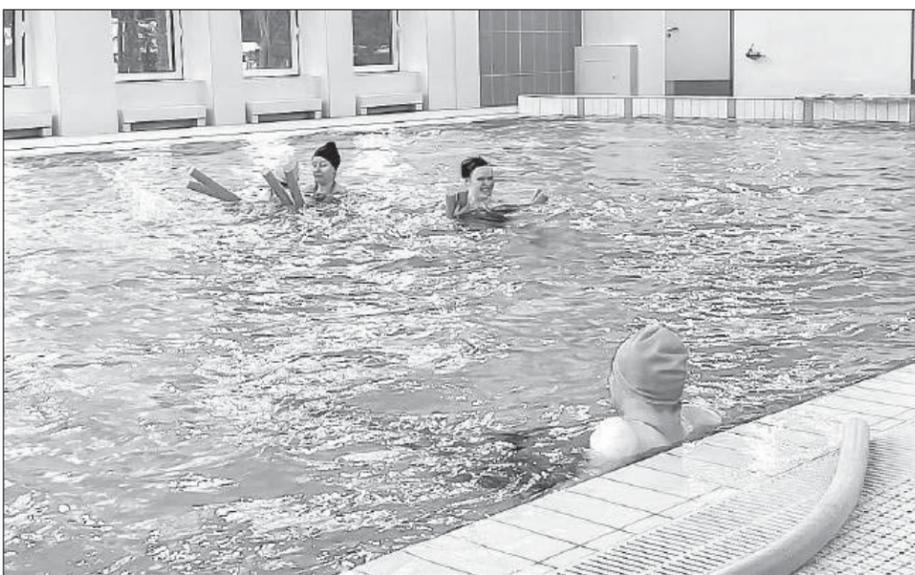
У ходзе рэканструкцыі пабудаваны рэабілітацыйна-здараўленчы корпус з харчаблокам, з прасторнай абедзеннай залай на 90 месцаў, басейн, актавая зала на 187 пасадачных месцаў, велізарная спартыўная зала. «Са студзеня 2022 года ў Закон аб інвалідах і сацыяльнай інтэграцыі была ўнесена норма аб неабходнасці адкрываць цэнтры сацыяльнай рэабілітацыі. З таго часу гэта асобныя ўстановы, якія ў тым ліку аказваюць медыцынскую дапамогу, — дадала Алена Філімонава. — Самае галоўнае — мы стараемся навучыць людзей прафесіі і працаўладкаваць іх. Зробім усё, каб сацыялізацыя прайшла паспяхова, а людзі сталі актыўнымі членамі нашага грамадства».

Па яе словах, тут усё прадумана для таго, каб людзі, якія знаходзяцца на рэабілітацыі, адчувалі сябе камфортна і свабодна, маглі без старонняй дапамогі арганізаваць свой побыт, адпачынак, наведаць працэдурны, узяць удзел у грамадскім жыцці, знайсці сяброў па інтарэсах.

Установа мае некалькі будынкаў. Гэта рэабілітацыйна-здараўленчы, сацыяльна-бытавой рэабілітацыі і жылыя карпусы, а таксама гаспадарчыя памяшканні. У будынку былой сталовай адкрыліся гурткі. «Ганчарны, швейны, выяўленчага мастацтва, працуе майстэрня сацыяльна-бытавой адаптацыі. Прадугледжаны пляцоўкі для заняткаў садоўніцтвам, колера- і ароматэрапіі. Тут мы навучаем людзей элементарным працоўным навыкам», — сказала дырэктар.

Даніл ХМЯЛЬНІЦКІ, фота аўтара.

Астрашыцкі гарадок.

Надвор'е

НАПЕРАДЗЕ — ЗЯБКІЯ ТУМАНЫ

У сярэдзіне лістапада злёгка пахаладае, а ападкі будуць насіць лакальны характар

На гэтым тыдні зімовае надвор'е пакуль не прагназуецца (снегу яшчэ няма), паведамляюць спецыялісты Рэспубліканскага цэнтра па гідраметэаралогіі, кантролі радыеактыўнага забруджвання і маніторынгу навакольнага асяроддзя Мінпрыроды.

Як адзначылі ў Белгідрамеце, цёплыя і вільготныя паветраныя масы атлантычнага паходжання ўтрымлівалі ў першай дэкадзе лістапада тэмпературны рэжым у асноўным на 1—2 градусы вышэй за норму, толькі месцамі па Брэсцкай вобласці сярэдні фон тэмператур апынуўся на градус ніжэй за сярэднія шматгадовыя значэнні. Разам з тым у выніку ўплыву поля павышанага атмасфернага ціску ў большасці раёнаў, за выключэн-

нем Віцебскай вобласці, адзначаўся дэфіцыт ападкаў.

А ў другой дэкадзе месяца тэмпературны фон некалькі панізіцца і ўвоўдзіце ў свае кліматычныя рамкі: мінімальныя значэнні тэмператур будуць вагацца ад мінус 4 да плюс 4 градусаў, а дзённыя максімумы будуць даходзіць да 7 цяпла. Пры гэтым ападкаў будзе няшмат. Яны будуць насіць кароткачасовы характар.

У аўторак надвор'е ў Беларусі прадоўжыць вызначаць вобласць павышанага атмасфернага ціску, сфарміраваная ў вільготнай паветранай масе. Воблачна, ноччу з праясненнямі. Уначы без істотных ападкаў, днём месцамі па краіне пройдуць невялікія ападкі ў выглядзе дажджу і мокрага снегу. Ноччу і раніцай у асобных раёнах Беларусі будуць адзначацца слабыя

туман і галалёд. Вецер няўстойліва слабы. Тэмпература паветра ўначы ад 4 марозу да 2 цяпла, максімальная днём складзе 0 — плюс 6 градусаў. Атмасферны ціск істотна не зменіцца.

У сераду надвор'е ў асноўным будзе вызначаць вобласць павышанага атмасфернага ціску, сфарміраваная ў вільготнай паветранай масе. Воблачна з праясненнямі. Месцамі па краіне пройдуць невялікія ападкі ў выглядзе дажджу і мокрага снегу. Ноччу і раніцай у асобных раёнах краіны чакаюцца слабыя туман і галалёд. Вецер няўстойліва слабы да ўмеранага. Тэмпература паветра ўначы ад мінус 3 градусаў да плюс 2 градусаў, удзень — ад нуля да 5 цяпла.

У чацвер нас намочыць больш істотна. У гэтыя суткі ноччу будзе

заўважны ўплыў няўстойлівай паветранай масы, а днём умовы надвор'я вызначыць атмасферны фронт, які ссоўваецца з паўночнага захаду Еўропы. Воблачна з праясненнямі. Ноччу месцамі, днём на большай частцы тэрыторыі краіны пройдуць кароткачасовыя ападкі ў выглядзе мокрага снегу і дажджу. У асобных раёнах краіны будуць адзначацца слабыя туман і галалёд. Вецер паўднёва-заходні ўмераны. Тэмпература паветра ўначы мінус 3 — плюс 2 градусы, максімальная днём — ад 0 да 5 цяпла.

Паводле папярэдніх прагнозаў айчынных сіноптыкаў, у пятніцу ноччу на большай частцы тэрыторыі, днём месцамі па краіне пройдуць кароткачасовыя ападкі (даждж, мокры снег). Ноччу і раніцай у асобных раёнах чакаюцца слабыя туман і галалёд. Тэм-

пература паветра ўначы — мінус 2 — плюс 3 градусы, максімальная днём — 1—7 цяпла.

У суботу ноччу будзе пераважна без ападкаў, раніцай і днём месцамі, у асноўным па паўночнай палове краіны, пройдуць невялікія кароткачасовыя дажджы. Ноччу і раніцай у асобных раёнах слабыя туман і галалёд. Тэмпература паветра ўначы — мінус 2 — плюс 4 градусы, максімальная днём — 1—7 цяпла.

У нядзелю месцамі, у асноўным па паўночнай частцы Беларусі, пройдуць невялікія кароткачасовыя дажджы. Ноччу і раніцай у асобных раёнах могуць быць слабыя туман і галалёд. Тэмпература паветра ўначы ад мінус 3 да плюс 3 градусаў, а максімальная днём — 1—6 цяпла.

Сяргей КУРКАЧ.

МІЖНАЦЫЯНАЛЬНАЕ І МІЖКАНФЕСІЯНАЛЬНАЕ АДЗІНСТВА Ў КАЗАХСТАНЕ

Казахстан — гэта шматнацыянальная краіна, у якой мірна і ў добраасудстве пражываюць прадстаўнікі больш як 130 этнасаў і 17 канфесій. Краіна заўсёды славілася гасціннасцю і адкрытасцю да розных культур. Тут пражываюць казахі, рускія, таджыкі, узбекі, уйгуры, украінцы, беларусы (больш за 60 тысяч), палякі, немцы, татары, кыргызы, туркмены, карэйцы, дунгане і многія іншыя этнічныя групы. Такая разнастайнасць стварае ўнікальны сацыякультурны ландшафт, дзе кожная група робіць свой унёсак у агульнае багацце краіны. У Пасольстве Казахстана ў Беларусі расказалі, як у вялікай краіне ўдалося захаваць міжнацыянальную згоду.

Захаванне і павага культурнай і моўнай разнастайнасці з'яўляюцца прыярытэтамі Казахстана. Дзяржава актыўна падтрымлівае і развівае розныя культурныя традыцыі і нацыянальныя мовы. Адукацыйныя ўстановы ў краіне прапануюць навучанне на розных мовах, каб кожная этнічная група магла захоўваць свае ідэнтычнасць і мову. Акрамя таго, праводзяцца фестывалі, канцэрты і іншыя культурныя мерапрыемствы, на якіх кожная нацыянальная культура мае магчымасць прадставіць сваю спадчыну і творчасць.

Дзяржава актыўна працуе над забеспячэннем міжнацыянальнай гармоніі і згоды ў грамадстве. Заканадаўства Казахстана забараняе дыскрымінацыю па нацыянальнай, этнічнай або рэлігійнай прыкмеце, што садзейнічае стварэнню раўнапраўнага і талерантнага асяроддзя для ўсіх жыхароў краіны.

За гады незалежнасці ў Казахстане створана ўласная ўнікальная мадэль міжэтнічнай і міжканфесіянальнай згоды.

З першых дзён суверэннага развіцця краіны гэтае пытанне стала адным з прыярытэтных. Пагроза міжэтнічных канфліктаў была адной з самых сур'ёзных праблем для постсавецкай дзяржавы, якая атрымала ў спадчыну чацвёрты па велічыні ядзерны арсенал у свеце. Гэта ўзмацнялася прагнозамі маштабных узброеных канфліктаў і рызыкай страты дзяржаўнасці.

Дакладна ўсведамляючы гэтыя рызыкі, у пачатку 1990-х гадоў кіраўніцтва краіны абзначыла ключавыя ідэі палітыкі ў галіне дзяржаўнага будаўніцтва — захаванне міжэтнічнай згоды, этнічнай разнастайнасці і роўнасці грамадзян, незалежна ад іх нацыянальнай і рэлігійнай прыналежнасці.

Прынцып культурнай аўтаноміі быў рэалізаваны ўрадам Казахстана яшчэ ў 1991 годзе праз стварэнне нацыянальных культурных аб'яднанняў, каб падтрымаць «нацыянальнае адраджэнне» казахстанскіх этнасаў для захавання нацыянальнай самасвядомасці, падтрымання і развіцця нацыянальных традыцый, культур і самабытнай духоўнасці, каб захаваць згоду сярод людзей не толькі розных нацыянальнасцяў, але і розных канфесій.

Прынятая ў 1995 годзе на агульнарэспубліканскім рэферэндуме Канстытуцыя Рэспублікі Казахстан гарантуе, што «ніхто не можа падвяргацца якой-небудзь дыскрымінацыі па матывах паходжання, сацыяльнага, службовага і маёмаснага становішча, полу, расы, нацыянальнасці, мовы, адносінаў да

рэлігіі, перакананняў, месца жыхарства або па любых іншых абставінах». У асноўным законе краіны таксама замацавана, што «кожны мае права на карыстанне роднай мовай і культурай, на свабодны выбар мовы зносінаў, выхавання, навучання і творчасці». Такім чынам, прадстаўнікі ўсіх нацыянальнасцяў і этнічных груп, якія пражываюць у Казахстане, валодаюць аднолькавымі правамі і не могуць падвяргацца дыскрымінацыі.

Міжэтнічная згода казахстанскага грамадства грунтуецца на прынцыпе «адзінства ў разнастайнасці». Функцыя агульнапрынятай нацыянальнай ідэі заключаецца ў аб'яднанні ўсіх казахстанцаў у казахстанскую нацыю, вызначэнні для ўсяго свету яе іміджу і памкненняў. Такім чынам, нацыянальная ідэя выказвае прыярытэты светапогляду, агульныя для ўсіх этнічных груп, канфесій, якія населяюць Казахстан, з рознымі палітычнымі перакананнямі.

Важным кірункам сучаснага казахстанскага грамадства з'яўляецца духоўнае адраджэнне, бо без духоўнасці няма рэальнай магчымасці ацаніць сэнсаўтваральныя фактары ў жыццядзейнасці людзей, устанавіць сувязь пакаленняў, захаваць пераемнасць культурных традыцый і каштоўнасцяў. Таму роля духоўных каштоўнасцяў кожнага этнасу і значнасць іх захавання для пабудовы дэмакратычнага грамадства і росквіту дзяржавы сталі аб'ектам многіх вялікіх мысліцеляў. Духоўныя каштоўнасці, прадстаўленыя ў патоку гістарычнага развіцця, знаходзяць сваё выяўленне ў менталітэце кожнага этнасу.

У сучасным казахстанскім грамадстве крыніцамі этнакультурнай ідэнтычнасці з'яўляюцца іслам, хрысціянства і іншыя рэлігійныя вераванні этнасаў, якія пражываюць у краіне.

Сімвалам адзінства народа і агульнанацыянальнай салідарнасці краіны з'яўляецца Асамблея народа Казахстана (АНК), створаная ў 1995 годзе для ўмацавання і падтрымкі міжнацыянальнай згоды ў краіне, — унікальная арганізацыя грамадзянскай супольнасці, якая аб'ядноўвае прадстаўнікоў 130 этнасаў. АНК займае цэнтральнае месца ў сістэме дзяржаўнай нацыянальнай палітыкі, уключаючы ў сябе больш як 800 этнакультурных аб'яднанняў (ЭКА).

Старшынёй АНК з'яўляецца Прэзідэнт краіны, а сесія — найвышэйшым органам, рашэнні якога абавязковыя да разгляду ўсімі дзяржструктурамі. АНК стала кардынатарам работы цэнтральных і мясцовых выканаўчых органаў

улады па пытаннях міжэтнічнага развіцця. Гэта дзейнасць ахоплівае інфармацыйныя, адукацыйныя, выхавальныя, прававыя, а таксама міжнародныя аспекты забеспячэння міжэтнічнай згоды.

Асамблея, якая стала інстытутам агульнанацыянальнай салідарнасці і валодае канстытуцыйным статусам, укараняе ў сваю дзейнасць новыя падыходы і стандарты, арыентаваныя на больш шырокае ўцягванне казахстанцаў у грамадска-палітычнае жыццё краіны. Дзякуючы АНК звычайнай практыкай сталі такія новыя формы грамадзянскай актыўнасці, як дабрачыннасць, сацыяльнае прадпрыемства, мецэнацтва, медыяцыя. АНК таксама ўдзяляе асаблівую ўвагу папулярнасці дзяржаўнай мовы і ўмацаванню яе статусу ў Казахстане.

За гады сваёй дзейнасці АНК зазнала істотнае развіццё, яе аўтарытэт прызнаны ва ўсім свеце. Створана некалькі грамадскіх структур Асамблеі: саветы грамадскай згоды, пасрэдніцкія саветы, клуб журналістаў, навукова-экспертны савет, маладзёжны рух, асацыяцыя прадпрыемальнікаў і інш.

Асамблея ператварылася з кансультацыйнага органа ў законнага абаронцу інтарэсаў казахстанскага грамадства, у тым ліку праз парламенцкае прадстаўніцтва — з 2007 года АНК атрымала паўнамоцтвы дэлегаваць дзевяць сваіх прадстаўнікоў у Мажыліс (ніжнюю палату парламента Казахстана). Паўнацэннае функцыянаванне Асамблеі на высокім узроўні дазваляе аддзяляць этнічныя праблемы ад цесна звязаных з імі палітычных, эканамічных, сацыяльных пытанняў і вырашаць іх магчымымі метадамі.

У цяперашні час 16 этнасаў Казахстана маюць рэспубліканскія і рэгіянальныя ЭКА, 21 этнас мае рэгіянальныя ЭКА. Этнакультурныя аб'яднанні АНК удзельнічаюць у рэалізацыі дзяржаўнай палітыкі па забеспячэнні грамадскай згоды і нацыянальнага адзінства, садзейнічаюць ўмацаванню казахстанскай ідэнтычнасці на прынцыпе грамадзянскага адзінства, на аснове патрыятызму, духоўна-культурнай агульнасці этнасаў Казахстана пры кансалідавальнай ролі казахскага народа.

Для згуртавання народаў Казахстана ў краіне праводзяцца розныя мерапрыемствы, адно з якіх — святкаванне «Дня Адзінства народа Казахстана» (адзначаецца 1 мая з 1996 года). У гэтае яркае вянонае свята праходзяць парадны і шэсці па цэнтральных вуліцах гарадоў, а таксама шматлікія забаўляльныя мерапрыемствы.

Вялізнае значэнне мае тое, што ў свяце ўдзельнічаюць этнакультурныя аб'яднанні, каб пазнаёміць народ Казахстана з традыцыямі розных этнасаў. Вясёлыя танцы, спартыўныя спаборніцтвы — усё гэта робіць мерапрыемства адным з самых яркіх і любімых свят для казахстанцаў.

Удзел у свяце бяруць не толькі этнакультурныя цэнтры, але і працоўныя калектывы, студэнты, прадстаўнікі розных грамадскіх аб'яднанняў. У месцах правядзення свят устанавіваюцца нацыянальнае жыллё прадстаўнікоў усіх нацый і народнасцяў, якія пражываюць у Казахстане. Гэта своеасаблівыя міні-музеі, дзе можна сустрэць прадметы адзення, традыцыйны посуд, упрыгажэнні, уласцівыя той ці іншай народнасці, а таксама пакаштаваць стравы рознай нацыянальнай кухні.

У гэты дзень музеі і бібліятэкі Казахстана арганізуюць выставы, прысвечаныя святу і этнасам, якія пражываюць у краіне. Гэтае свята не проста знаёміць народ Казахстана з традыцыямі і культурай розных нацыянальнасцяў, якія пражываюць на тэрыторыі дзяржавы, — яно заклікана кансалідаваць народ краіны ў адзінае цэлае.

Штогод, у першы дзень вясны, 1 сакавіка, у дзень стварэння АНК у Казахстане, пачынаючы з 2016 года, адзначаецца свята «Дзень удзячнасці». У гэты дзень шматлікія народы Казахстана могуць падзякаваць адзін аднаму і казахам за цярпнасць і гасціннасць у тыя гады, калі многія народы былі дэпартаваны ў гэту краіну. Па ўсёй краіне праходзіць мноства святочных і ўрачыстых мерапрыемстваў.

Варта адзначыць, што сучасны шматнацыянальны Казахстан — гэта вынік некалькіх міграцыйных хваль, калі ў рэспубліку ў розныя гады былі дэпартаваны цэлыя народы, якіх выгужалі з таварных вагонаў проста ў голым стэпе, а казахскія сем'і, якія самі знаходзіліся ў крайняй галечы, прымалі іх у свае саманныя дамы. Толькі ў пачатку XX стагоддзя ў Казахстан прыбылі 1,1 млн чалавек з Расіі, Украіны і Беларусі. У 1930-я гады падчас калектывізацыі сюды было саслана 250 тысяч раскулачаных сялян, каля 1,2 млн чалавек з усіх куткоў СССР пераселена на будаўніцтва прамысловых аб'ектаў.

У тым, як усе гэтыя людзі змаглі ўладкавацца і выжыць, — велізарная заслуга народа Казахстана. Таму заснаванне свята «Дня ўдзячнасці» стала данінай павагі і падзякі ўсім этнасам адзін аднаму і казахам, якія праявілі міласэрнасць і прынялі

гэтых людзей як родных. «Памятай і ганарыся сваёй гісторыяй» — адзін з асноўных пасылаў свята, іншая мэта — выхаванне ў падростаючага пакалення пачуцця талерантнасці, прыязнасці і павагі адно да аднаго, ўмацаванне міжэтнічнай згоды і міжнацыянальных сувязяў.

Шматнацыянальнае адзінства Казахстана з'яўляецца не толькі крыніцай гонару для краіны, але і фактарам яе росквіту. Узаемадзеянне і ўзаемаразуменне паміж рознымі этнічнымі групамі ствараюць спрыяльныя ўмовы для развіцця эканомікі, культуры, адукацыі і іншых сфер жыцця. Разнастайнасць перспектывы і ідэй, прапанаваных рознымі культурнамі, садзейнічае інавацыям, крэатыўнасці і сацыяльнаму развіццю.

Гэта адбіваецца і ў знешняй палітыцы, дзе Казахстан уваходзіць у лік сусветных лідараў у міжканфесіянальным дыялогу.

Казахстан, які актыўна папулярызуе культуру міру і дзейснага міжканфесіянальнага дыялогу як у нацыянальным, так і глабальным маштабе, стаў ініцыятарам шэрагу запатрабаваных ініцыятыў у сферы міжцывілізацыйнага і міжкультурнага дыялогу.

Пачынаючы з 2003-га, кожныя тры гады ў Казахстане праводзіцца З'езд лідараў сусветных і традыцыйных рэлігій, што пацвярджае палітыку міжканфесіянальнай згоды дзяржавы, паважлівае, талерантнае стаўленне да ўсіх этнасаў і канфесій (у выніку пандэміі каранавіруса правядзенне VII З'езду з 2021 года было перанесена на 2022 год).

Казахстан стаў цэнтрам глабальнага міжрэлігійнага і міжканфесіянальнага дыялогу, форум — аб'ектыўнай і заканамернай рэальнасцю гісторыі дыялогу цывілізацый, доказам таго, што прадстаўнікі розных веравызнанняў павінны весці добразычлівы і зацікаўлены дыялог, у якім бакі не толькі гавораць, але і чуюць адзін аднаго.

На VII З'ездзе, які прайшоў 14—15 верасня 2022 года, акрамя вядомых духоўных прадстаўнікоў ісламу і іншых аўтарытэтных лідараў розных рэлігійных абшчын з усяго свету, бралі ўдзел Папа Рымскі Францыск, Патрыяршы Экзарх усяе Беларусі, Мітрапаліт Мінскі і Заслаўскі Веніямін, вярхоўныя рабіны Ізраіля ашкеназі Давід Лау і сефардскі Ціхак Ёсеф.

Наступны VIII З'езд лідараў сусветных і традыцыйных рэлігій пройдзе ў 2025 годзе ў Астане.

«Народ Казахстана ўвабраў у сябе традыцыі розных цывілізацый і рэлігій, дух талерантнасці і адкрытасці. І таму прынцып «адзінства ў разнастайнасці» для нас з'яўляецца асноватворным», — падкрэсліў, адзначаючы прыярытэтнасць палітыкі міжнацыянальных адносін, умацавання міру і згоды, Прэзідэнт Казахстана Касым-Жамарт Такаеў у сваім выступленні на адкрыцці ў Астане VII З'езда лідараў сусветных і традыцыйных рэлігій.

Сёння Казахстан з'яўляецца сведчаннем трыумфу адзінства, згоды, даверу і ўзаемаразумення, якое прадстаўляе міжэтнічнае і міжкультурнае ўзаемадзеянне на аснове прынцыпаў, што забяспечваюць роўнае культурнае развіццё і самарэалізацыю ўсіх этнасаў пры захаванні этнічнай і канфесіянальнай самабытнасці. Унікальная разнастайнасць этнічных груп, іх культур і моў ствараюць асаблівую атмасферу, у якой квітнеюць талерантнасць, сяброўства і салідарнасць.

Да спаткання, «Лістапад»!

Сем фестывальных дзён праляцелі як адно імгненне. Яркія фільмы, пазнавальныя майстар-класы, зорныя сустрэчы і шмат чаго іншага. За ўсе дні больш чым 30 тысяч гледачоў аб'яднаў «Лістапад» і пакінуў у іх сэрцах незнікальны след. Якімі ж вынікамі парадаваў фестываль і хто атрымаў зааветныя ўзнагароды?

ПАДВОДЗЯЧЫ ВЫНІКІ

Узгадваючы найлепшыя моманты фестывальнага тыдня, міністр культуры Рэспублікі Беларусь **Анатоль МАРКЕВІЧ** адзначыў, што сёлета былі поўныя залы гледачоў, якія з задавальненнем прыходзілі, куплялі білеты, а на асобныя сеансы нават білетаў не заставалася: такі быў вялікі попыт.

— Гэта сведчыць аб тым, што наш беларускі глядач з задавальненнем адгукаецца на ўсе добрыя пасылы, якія ідуць ад нашых краін-удзельніц. Майстар-класы ў БДАМ, БДУКІМ, «Беларусьфільм» — пляцоўкі разнастайныя... І, вядома ж, мэтры, прызнаныя на ўзроўні сусветнай супольнасці, такія як Святлана Дружыніна, Карэн Шахназараў і іншыя нашы знакамітыя госці. Вельмі важна, што разам са студэнтамі выкладчыкі таксама абменьваліся досведам. Нам ёсць пра што сказаць, нам ёсць што прапанаваць.

Паводле слоў міністра, гэтае мерапрыемства паказвае, наколькі добра Беларусь можа рэалізоўваць праекты міжнароднага класа.

— За гэтай чароўнай прыгажосцю стаяла вялізная каманда аднадумцаў, якая рыхтавала фестываль. Дзякуючы ім мы і дабіліся добрага выніку, — заключыў Анатоль Маркевіч.

ГУМАНІЗМ У КІНО

Урачыстая цырымонія закрыцця ўражвала сваёй музычнасцю. І надзіўна, бо ўсе гледачы змаглі атрымаць асалоду ад кампазіцый у выкананні Прэзідэнцкага аркестра Рэспублікі Беларусь.

— «Лістападаўскі» тыдзень прамільгнуў вельмі хутка, і ў гэтай дынаміцы мы змаглі адкрыць новыя імёны артыстаў, рэжысёраў, сцэнарыстаў, аператараў і ўсіх тых, хто робіць сапраўднае кіно, — адзначыў **намеснік прэм'ер-міністра Беларусі Ігар ПЕТРЫШЭНКА** ў сваім прывітальным слове. — Наш фестываль, як бы ён ні развіваўся, якімі б новымі элементамі ні павялічываўся, ён застаецца нязменным па сваёй духоўнасці, прыязнасці, шчырасці, гуманізме і людскасці. Вось таму кіраўніком дзяржавы заснаваны прыз «За гуманізм і духоўнасць у кіно». Менавіта гэтым магістральным курсам ідзе наш традыцыйны міжнародны фестываль «Лістапад».

Так, спецыяльны прыз Прэзідэнта Беларусі «За гуманізм і духоўнасць у кіно» быў прысуджаны кінарэжысёру-пастаноўшчыку фільма «Там, дзе танчаць сцерхі» Міхаілу Лукачэўскаму (Якуція). Узнагароду атрымаў прадзюсар і аператар фільма Сямён Аманатаў.

— Яшчэ будучы студэнтам, чуў пра гэты фестываль. Але нават не думаў, што траплю сюды. Наш фільм «Там, дзе танчаць сцерхі» — гэта сціплае і добрае кіно, аб светлай надзеі, — падзяліўся ён.

У аснове сюжэта — аўтабіяграфічная аповесць «Бег за вясёлкай» якуцкага пісьменніка і арнітолага Івана Дзьячкоўскага. Асноўнае дзеянне адбываецца ў жывапіснай Якуціі 1970-х гадоў.

— З гэтым фільмам мы ўжо паездзілі па расійскіх фестывалях. Так, гэта кіно стала ўладальнікам Гран-пры VIII Арктычнага кінафестывалю «Залаты крумкач», а васьмігадовы выканаўца галоўнай ролі Міша Сляпцоў атрымаў спецпрыз «За найлепшую ролю», — адзначыў Сямён Аманатаў.

ЯРКІЯ ЭМОЦЫ

Немагчыма перадаць захапленне замежных гасцей ад фестывалю і ад Беларусі ў цэлым. Так, **член журы асноўнага конкурсу неігравага кіно Гіві СІХАРУЛІДЗЭ** заявіў, што Беларусь для яго — гэта рая на зямлі.

— Я ў захапленні ад таго, які Мінск горад і які людзі сустракаюць адно аднаго. Тут пануе любоў, нягледзячы на тое што ўсё свет у цэлым стаў даволі халодным, — падзяліўся ён. — На гэтым фестывалі я зразумеў, што людзі ўсё роўна любяць адно аднаго. Я быў у журы неігравага фільмаў і скажу шчыра: я ў захапленні ад гэтых кінакарцін. Як шкада, што нельга было ўсім даць прызы!

А ўдзельнік асноўнага конкурсу ігравага фільмаў, **рэжысёр** фільма «Усеагульная гармонія» італьянец **Фабія МАСА** і ўвогуле сказаў, што «Лістапад» — адзін з найлепшых міжнародных фестываляў. Рэжысёра ўразіла арганізацыя і ўзровень фільмаў-удзельнікаў. Ён адзначыў дабрыву беларусаў, падзякаваў Мінску за цёплы прыём і сказаў, што абавязкова хоча вярнуцца сюды зноў.

На «Лістападзе» ён прадставіў фільм «Усеагульная гармонія», які апавядае пра справядлівасць і правы непаўналетніх.

— Са студзеня месяца гэты фільм будзе паказаны ў 80 краінах свету. І наколькі ён быў добра ўспрыняты

беларускім гледачом, я спадзяюся, што вы таксама зможаце ўбачыць яго на вялікім экране, — адзначыў Фабія Маса.

Таксама нам удалося пагутарыць і з **рэжысёрам** фільма «Трымайся сонца» **Леанідам КУЛІБАБАМ**. Менавіта гэтае кіно было прызнана найлепшым на конкурсе для дзіцячай і юнацкай аўдыторыі «Лістападзік».

— Гэта мой першы прыезд на фестываль. Уражанні вельмі станоўчыя. Прыгожа ў нас тут, гасцінна, усмешлівыя людзі, — падзяліўся ён.

Па словах рэжысёра, выдывочнага адчування, што яго фільм прызнаюць пераможцам, не было.

— Прыемныя водгукі былі ад гледачоў, а гэта самае галоўнае. А тое, што атрымаў прыз — гэта толькі пацвярджэнне таго, што ўдалося зрабіць фільм з правільным добрым пасылам, і я спадзяюся, што як мага больш гледачоў змогуць яго ўбачыць і вынесуць для сябе нешта карыснае, — адзначыў рэжысёр.

ЗАСЛУЖАНЫЯ ўзнагароды

Традыцыйна ўсе ўзнагароды ўручылі на цырымоніі закрыцця. Галоўнай інтрыгай вечара было тое, хто ж атрымае Гран-пры трыццаціга «Лістапада». У выніку «золата» фестывалю атрымаў кітайскі фільм «Чан'ань, Сіань» рэжысёра Чжан Чжун.

Прадзюсар фільма Шы Цзя падзякаваў арганізатарам фестывалю за прызнанне і падтрымку.

— Я вельмі рады атрымаць галоўны прыз. Для мяне і для ўсёй нашай каманды — гэта неверагоднае дасягненне, і самае галоўнае — гэта будзе для нас вялікай матывацыяй рухацца далей, — падзяліўся ён.

Па словах прадзюсара, назва фільма ўжо адлюстроўвае галоўны яго пасыл.

— Чан'ань — гэта старая назва горада Сіань. Там пачынаўся знакаміты кітайскі Шаўковы шлях, які з Паднябеснай ішоў у Беларусь і далей у Еўропу, таму асноўная мэта і задача фільма заключаецца ў тым, каб паказаць кітайскую культуру ўсяму свету, — адзначыў ён.

Фільм таксама распавядае гісторыю пра дзяўчыну, якая змагалася за сваё каханне.

— На працягу развіцця сюжэта яна пачынае сумнявацца ў сваім пачуцці, але да канца фільма яна разумее, што каханне трэба берагчы і што гэта самае важнае і цёплае пачуццё, — падзяліўся Шы Цзя.

Што датычыцца іншых узнагарод, то сёлета прыз Мінскага гарадскога выканаўчага камітэта дастаўся беларускаму анімацыйнаму фільму Алены Туравай «Песня Сірын». А спецыяльны прыз Выканаўчага камітэта Садружнасці Незалежных Дзяржаў за развіццё культурнага супрацоўніцтва і ўмацаванне дружбы паміж народамі «Кіно без меж» — фільму «Чорны замак» рэжысёра Кірыла Кузіна.

Акрамя таго, прыз «За найлепшае гукавое (музычнае) рашэнне ігравага фільма» атрымаў Дэлбджаці Мішра за фільм «Песні кахання» (Індыя). Прыз за найлепшую мужчынскую ролю — Радзівае Буковіч за ролю ў фільме «Захавальнікі формулы» (Сербія, Славенія, Чарнагорыя, Паўночная Македонія). А прыз за найлепшую жаночую ролю — Марыса Аніта за ролю ў фільме «Кракадзілавы слёзы» (Інданезія, Францыя, Сінгапур, Германія).

Прыз за найлепшы фільм імя Віктара Турава ў конкурсе «Кіно маладых» атрымаў фільм «Гандзі і дзядулева дрэва» (Індыя, Падмаваці Маладзі).

Што датычыцца Нацыянальнага конкурсу, то ў намінацыі «Найлепшы ігравы фільм Нацыянальнага конкурсу» пераможцам стаў фільм «Ліст чакання» Аляксандра Яфрэмава. Лепахым неігравым фільмам Нацыянальнага конкурсу стала кінакарціна «Леанід Шварцман. Казка пра хлопчыка і стары горад» Кацярыны Шарамет, а найлепшым анімацыйным фільмам — кінастужка «Мемарыяльныя комплексы Беларусі», серыя «Прырыў» Тацяны Кубліцкай.

Завяршылася цырымонія закрыцця яркімі авачыямі і паказам фільма «Там, дзе танчаць сцерхі», удастоенага прыза Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь «За гуманізм і духоўнасць у кіно».

Лізавета ГОЛАД, фота аўтара.

Сяргей МАСЛЯК:

Супрацоўніцтва

«Паміж прыродаахоўнымі ведамствамі Кітая і Беларусі высокі ўзровень узаемадзейня»

Сумесны беларуска-кітайскі геалагічны цэнтр адкрыўся ў Мінску ў Навукова-вытворчым цэнтры па геалогіі. У цырымоніі ўзялі ўдзел Надзвычайны і Паўнамоцны Пасол КНР у Рэспубліцы Беларусь Чжан Вэньчуань, міністр прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя Сяргей МАСЛЯК, прадстаўнікі Сіянскага геалагічнага цэнтру Кітайскай геалагічнай службы і НВЦ па геалогіі.

З'яўленню цэнтру папярэднічала вялікая падрыхтоўчая работа. Першым крокам стала падпісанне ў рамках Еўразійскага форуму па міжнародным супрацоўніцтве ў галіне навук аб Зямлі і інвестыцыях у «зялёную» горную прамысловасць (верасень 2023 года) Мемарандума аб узаемаразуменні і супрацоўніцтве ў галіне геалогіі паміж Навукова-вытворчым цэнтрам па геалогіі (НПЦ па геалогіі) і Кітайскай геалагічнай службай Міністэрства прыродных рэсурсаў Кітайскай Народнай Рэспублікі. Ужо ў сакавіку 2024 года адбыліся анлайн-перагаворы кіраўніцтва Мінпрыроды і Кітайскай геалагічнай службы.

Нарэшце ў жніўні ў рамках візіту ў Беларусь прэм'ера Дзяржаўнага савета Кітая Лі Цяна было заключана Пагадненне аб дзейнасці Сумеснага беларуска-кітайскага цэнтру па супрацоўніцтве ў галіне геалагічных навук пры Навукова-даследчым цэнтры Кітай-ШАС паміж НВЦ па геалогіі і Сіянскім цэнтрам Кітайскай геалагічнай службы.

Як адзначыў міністр прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя Сяргей Масляк, паміж прыродаахоўнымі ведамствамі Кітая і Беларусі вельмі высокі ўзровень узаемадзейня, у рамках якога рашэнні прымаюцца аператыўна і хутка. Яскравы прыклад — адкрыццё новага цэнтру.

— Я, несумненна, бачу перспектыву ў яго рабоце. Мяркую, што ён стане пляцоўкай для развіцця навукова-тэхнічнага патэнцыялу. Пры фарміраванні любога кірунку важныя людзі і тэхналогіі. Узаемадзейненне з Кітаем дае магчымасць атрымаць новыя веды і вопыт, — паведаміў кіраўнік прыродаахоўнага ведамства і расказаў, што ў Мінпрыроды ўжо арганізаваны стажыроўкі для беларускіх і кітайскіх спецыялістаў.

— Супрацоўніцтва ў галіне геалогіі — адзін з галоўных кірункаў дарожнай карты КНР і Беларусі. Я ўпэўнены, што ў далейшым наш цэнтр будзе іграць важную ролю не толькі для Кітая і Беларусі, але і для краін — удзельніц ШАС, — падкрэсліў Надзвычайны і Паўнамоцны Пасол КНР у Рэспубліцы Беларусь Чжан Вэньчуань. — Сёння кіраўнікі беларускага і кітайскага навукова-даследчых цэнтраў у галіне геалогіі ў Мінску падпісалі план дзейняў на 2024—2025 гады. У ім зафіксавана шмат сумесных праектаў. Я ўпэўнены, што па меры іх рэалізацыі наша супрацоўніцтва дасягне яшчэ большых вынікаў.

Паводле слоў міністра прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя Сяргея Масляка, падпісаны план сумесных дзейняў беларуска-кітайскага цэнтру, накіраваны на ахоп усіх відаў карысных выкапняў (каля 50 відаў, з якіх 34 маюць прыкладна 12 тыс. радовішчаў, гатовых да выкарыстання) з прымяненнем найноўшых тэхналогій па іх даследаванні і здабычы. Таксама ён звярнуў увагу на тое, што ў перспектыве ў Беларусь прыйдзе кітайская кампанія, зацікаўленая ў здабычы карысных выкапняў.

Сярод гасцей на цырымоніі адкрыцця была і каманда «Юныя геологі Беларусі». Яе ўдзельнікі паказалі выдатныя вынікі ў X Рэспубліканскай адкрытай палывай алімпіядзе юных геологаў у Татарстане і VII Казахстанскай адкрытай палывай алімпіядзе юных геологаў. Таленавітыя юнакі і дзяўчаты, а таксама іх педагогі атрымалі падзякі міністра прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя Рэспублікі Беларусь і памятныя падарункі.

— Сёння важна прыцягнуць і далучаць моладзь да пытанняў аховы прыроды. Трэба рабіць гэта планамерна, каб на выхадзе з ВНУ малады чалавек ужо добра ведаў, у якой галіне ён зможа прынесці найбольшую карысць, — падкрэсліў кіраўнік прыродаахоўнага ведамства і расказаў, што цяпер у Мінпрыроды ўжо выбудавана ясная вертыкаль, якая пачынаецца з адукацыі ў малодшых класах (праекты «Зялёныя школы», «Зялёныя класы беларускай сталіцы»). — Дзеціям цікава, калі мы ў гульнявой форме даносім да іх пытанні, звязаныя з аховай навакольнага асяроддзя. Важны крок, які мы зрабілі сёлета, — адкрылі чатыры профільныя класы ў сталічных установах адукацыі і напярэдадні пачатку навучальнага года падпісалі дарожную карту з вядучымі ВНУ нашай краіны.

Сумесны беларуска-кітайскі цэнтр па геалогіі — выдатная магчымасць аб'яднаць найлепшых спецыялістаў, паглыбіць супрацоўніцтва ў навуковай і практычнай рабоце ў адпаведнай сферы і ўкараніць інавацыйныя тэхналогіі. Адным словам, зрабіць значны ўнёсак у развіццё эканомікі абедзвюх краін.

Александрына ПАРШЫНА, фота Віктара ІВАНЧЫКАВА.

О СПОРТ, ТЫ — ВЫСТАЎКА!

альбо Мастацтва на колах

Летась яны зрабілі гэта ўпершыню: праз праект «Viva Kola Art» паказалі, як спорт можа паўплываць на творчую думку. Беларускі саюз мастакоў і веласіпедны клуб «Мінск» злучылі, здавалася б, такія розныя кірункі, у якіх праяўляецца чалавечы дух. Аказалася, што гэтая канструкцыя едзе. Цяпер варта зразумець, у які бок. Бо праект, які ў першы раз захапіў адмысловай філасафічнасцю, натхнёнай колам як сімвалам жыцця, атрымаў працяг.

Фота: Лявона ГОЛАД

«МЫ ВЕРЫМ ЦВЁРДА Ў ГЕРОЯЎ СПОРТУ»

Знакамітая з савецкіх часоў песня Аляксандры Пахмутавай і Аляксандра Дабранравава адразу ўзнікла ў галаве, як толькі давялося ўвайсці ў выставачную залу. Своеасаблівы «павільён славы» айчыннага спорту абмінуць не атрымаецца — гэта як «уводзіны» ў экспазіцыю. Адрозныя здымаюцца ўсе пытанні пра мэтазгоднасць злучэння спорту і мастацтва ў Беларусі. І зразумела, што праект «Viva Kola Art», які ладзіцца другі раз, стаў больш маштабным: займае два паверхі сталічнага Палаца мастацтва. Акрамя таго, цяпер у ім стала значна больш спорту (акрамя веласіпеднага яшчэ хакей, біятлон, гімнастыка, тэніс, лыжныя гонкі)... Ды і новы партнёр мастацкага праекта — Нацыянальны алімпійскі камітэт — з энтузіязмам паставіўся да ідэі адроджэння алімпійскага партрэта (усяго тут дзесяць вобразных выяў жанчын-спартсменак). Адна з тых, хто натхніў мастакоў, — легендарная шматразовая чэмпіёнка свету Наталля ЦЫЛІНСКАЯ, старшыня Беларускай федэрацыі веласіпеднага спорту, адзначыла:

— Тое, што робяць цудоўныя майстры, мастакі, — выдатна. Як і тое, што робяць мае калегі-спартсмены, бо кожная перамога, кожны медаль — індыўдуальныя.

І гэта тое, што дае заўзятарам падставу за нас перажываць. Думаю, што спорт — гэта вялікі і здаровы рухавік жыцця.

Цяпер мы разумеем, што гэты рухавік прыйшоў і ў мастацтва. Напрыклад, Нацыянальны алімпійскі камітэт зрабіў падарунак жанчынам-спартсменкам да Дня маці, прадставіўшы іх вобразы ў мастацкіх творах. Спартыўныя заўзятары пазнаюць тут Кацярыну Карстэн, Юлію Несцяранка, Дар'ю Домрачаву...

Мастачка Марыя Кручкова, якая стварыла партрэт гімнасткі Любові Чаркашынай, сама калісьці мела дачыненне да спорту — займалася сінхронным плаваннем. Напярэдадні адкрыцця праекта яна падкрэсліла: «Тэма спорту ў мастацтве бярэ свой пачатак яшчэ з часоў Старажытнай Грэцыі, калі ствараліся скульптуры і творы, якія нас захапляюць. Дынаміка, атлетычны склад цела — усё гэта натхняе мастакоў».

«У СПОРЦЕ ТРЭБА ЖЫЦЬ ЯРКА»

Але не толькі рэальныя асобы — наогул спорт як з'ява адлюстраваны ў творах. Імгненні, адчуванні, надзеі. Праўда, вобраз кола, з якога ўсё пайшло, застаўся — і ў жывапісных работах, і ў арт-аб'ектах,

і ў творах дэкаратыўна-прыкладнага мастацтва. Асабліва прыйшлося да спадобы глядачам кола з каляровага шкла, якое свяцілася знутры, калі яго крутануць...

— Тэма спорту важная для дзяржавы, для грамадства, і мастакі, нібы камертоны таго, што адбываецца ў жыцці, яе адлюстроўваюць, — лічыць Наталля ШАРАНГОВІЧ, першы намеснік старшыні Беларускага саюза мастакоў. — Так атрымалася, што ў апошнія дзесяцігоддзі мастакі сталі больш казаць аб агульных рэчах, але менш выказвацца на сацыяльную тэму. Раней падобныя выстаўкі адбываліся ў Беларусі ў 80-я гады. Пасля быў вялікі перапынак. А гэты праект падштурхнуў мастакоў да таго, каб адлюстравалі пэўную тэму, якая мае сацыяльнае значэнне. Калі летась мы мелі на ўвазе кола як сімвал руху, то сёлета гэта спорт у прынтэпе. У адрозненні ад мінулага года гэтым разам шмат прадстаўнікоў рэгіёнаў: пра спорт павінны гаварыць мастакі любога ўзросту, любога кірунку, з розных куткоў Беларусі.

Прадстаўлены аўтары не толькі з Мінска, але і з Віцебска, Брэста, Гомеля. Далучыліся фотамастакі — вядомыя і маладыя. Тут і дызайнерскія работы. Такім чынам, на думку арганізатараў з творчага боку, тэма спорту ў мастацтве

дзякуючы праекту адроджваецца, праз зварот да традыцый пляяды вядомых савецкіх мастакоў.

Васіль КАСЦЮЧЭНКА, сябра Беларускага саюза мастакоў і ўдзельнік праекта «Viva Kola Art» удакладніў: «Выставы работ мастакоў, прысвечаныя спорту, праходзілі і раней. На іх мы запрашалі прафесійных спартсменаў, і гэта быў своеасаблівы сінтэз прыгажосці і сілы. Аднак тады не было такіх магчымасцяў для рэалізацыі ідэі, у тым ліку тэхнічных. Развіццё мастацтва прыйшло да таго, што магчымасці аўтараў праявіць сябе сталі больш шырокімі. І праект дазваляе гэта ўбачыць».

Акрамя таго, праект «Viva Kola Art» са спортам яднае і дух спаборніцтва. Таму што гэта не проста выстаўка...

«ВЕРЦЕ, ШТО РЭКОРД БУДЗЕ»

Да фарміравання экспазіцыі мелі дачыненне больш як 200 мастакоў, пры тым што першапачаткова арганізатары атрымалі звыш 500 электронных заявак. Адзначаўся як мастацкі ўзровень, так і адпаведнасць твораў заяўленай тэме. У адборы бралі ўдзел і прадстаўнікі спартыўнай супольнасці. Аляксей ІВАНУЎ, дырэктар веласіпеднага клуба «Мінск», распавёў:

— У рамках конкурсу яшчэ год таму быў праведзены пленэр, які стаў міжнародным. Мы таксама прапанавалі далучыцца да нас федэрацыям іншых відаў спорту, узгадніўшы пытанне з Нацыянальным алімпійскім камітэтам, які

нас таксама падтрымаў у праекце. І, акрамя веласіпеднага спорту, у ім будуць прадстаўлены яшчэ дзевяць відаў. Так, ідэя аб'яднання спорту і мастацтва адродзілася... Нам важна, каб людзі прыходзілі на выставу і атрымлівалі ад яе задавальненне. Аднак галоўнае — менавіта конкурс.

Журы сёлета павінна вызначыць пераможцаў і лаўрэатаў у 11 галінах творчасці (акрамя ўладальніка Гран-пры назавуць аўтара найлепшага арт-аб'екта, а таксама найлепшых у намінацыях «Графіка», «Дэкаратыўна-прыкладнае мастацтва», «Дызайн», «Жывапіс», «Скульптура», «Творчы» дэбют», «Фатаграфія рэпартажная», «Фатаграфія мастацкая»). Будзе вырашаны лёс «Прыза глядацкіх сімпатый» — у нас з некаторага часу гэта любімы від спаборніцтва сярод наведвальнікаў выставак, калі яны рэальна могуць паўплываць на вынікі і адзначаць канкрэтных аўтараў.

Але кожны з удзельнікаў атрымае сваю долю ўвагі, бо, як і ў спорце, тут галоўнае — сам факт удзелу. Цяпер ідзе падрыхтоўка каталога ўсіх твораў выстаўкі, які будзе прэзентаваны да фіналу конкурсу. Акрамя таго, кожны глядач можа пацкавіцца праектам мінулага года і нават набыць работы, якія ў ім былі прадстаўлены. Такім чынам, калі кола ўжо вынайшлі, то трэба ім карыстацца напоўніцу. Сёлета «Viva Kola Art» сведчыць пра тое, як цудоўная ідэя можа атрымаць развіццё, якое адпавядае логіцы сацыяльна-культурнага кантэксту Беларусі.

Ларыса ЦІМОШЫК.

НОВЫЯ КНІГІ Патрыятызм выходзіць мастацкае слова

Выйшаў зборнік «Радзіму ў сэрцы я нясу»

Выдавецтва «Мастацкая літаратура» па заказе і пры фінансавай падтрымцы Міністэрства інфармацыі Рэспублікі Беларусь падрыхтавала і выпусціла ў свет кнігу найлепшых твораў беларускіх пісьменнікаў, якія прысвечаны тэме любові да Радзімы, да роднай мовы, памяці пра нашу гераічнае мінулае і пра тое, чаму людзі павінны шанаваць мір, як важна добра вучыцца і любіць сваю сям'ю. Укладальнік сапраўднага мастацкага падручніка патрыятычных пацукі — вядомы паэт і празаік Алесь Бадак.

Адкрываецца кніга вершам Пятра Глебкі «Пад небам Бацькаўшчыны». Таксама ў першы раздзел зборніка «Радзіму ў сэрцы я нясу» ўваходзяць творы народнага паэта Беларусі Пімена Панчанкі («Зямля бацькоў»), Алеся Бачылы («Радзіма мая дарагая»), Алеся Ставера («Жураўлі на Палесе ляцяць...»), Алега Салтука («***У нас лясная старана...»), Міколы Маляўкі («***Любоў мая высокая, як неба...»), Еўдакіі Лось («***Ах, Беларусь, мая ты доля...»), Юрася Свіркі («Матулін урок»), Уладзіміра Саламахі («Зямля, словы, журавы»), Яраслава Пархуты («Што за сінімі лясамі?», «Апошні гусяр»), Канстанцыі Буйло («Люблю»)...

«Люблю наш край — старонку гэту, // Дзе я радзілася, расла, // Дзе першы раз пазнала шчасце, // Слязу нядолі праліла. // Люблю народ наш беларускі, // Хаціны ў зелены садок, // Залочаныя збожжам нівы, // Шум нашых гаяў і лясоў», — у многіх беларусаў у памяці гэтыя даўно напісаныя паэтычныя радкі Канстанцыі Буйло.

Большасць твораў, што склалі кнігу, добра вядомыя са школьнай праграмы па вывучэнні беларускай літаратуры, якія розныя пакаленні вучняў адкрывалі і ў межах пазакласнага чытання. І цяпер вершы, апаваданні, сабраныя Алесем Бадаком разам, — напамін пра працу мастацкага слова, падказка вучням і настаўнікам, што гэтыя вершы варта прачытаць на школьных вечарынах, на самых розных асветніцкіх імпрэзах. Тым самым прачытаць і прадэкламаваць любоў да Айчыны, да роднай старонкі.

Зборнік «Радзіму ў сэрцы я нясу», які адрэкаваны ў Брэсцкай друкарні накладам 2000 экзэмпляраў, можна набыць ва ўсіх кнігарнях ААТ «Белкніга», а таксама ў Мінску ў кнігарні «Акадэмікніга» па адрасе: праспект Незалежнасці, 72.

...3 верша народнага паэта Беларусі Петруся Броўкі «Маладым»: «Скрозь зямля адгукнецца, // Толькі дружна працуй, // Толькі // Шчырага сэрца, // Рук сваіх не шкадуй!...» Любіце радзіму! Любіце роднае беларускае слова!

Мікола БЕРЛЕЖ.

Архівы расказваюць пра творчую інтэлігенцыю

Выйшла кніга

«Рашэнні прымае ЦК...: з архіўных дакументаў»

На старонках новага гісторыка-архіўнага выдання Выдавецкага дома «Звязда» «Рашэнні прымае ЦК...» разглядаюцца звароты прадстаўнікоў пісьменніцкай, мастацкай супольнасці Беларускай ССР у галоўны на той час кіруючы орган — Цэнтральны камітэт Камуністычнай партыі Беларусі.

Чытача чакаюць сустрэчы з тымі клопатамі, якія хвалілі народных пісьменнікаў Беларусі Івана Шамякіна, Івана Мележа, народнага паэта Беларусі Петруся Броўку... У кнізе на аснове архіўных дакументаў, што сёння знаходзяцца ў Нацыянальным архіве Рэспублікі Беларусь, вядзецца рас-

повед пра тое, чым кіраваліся партыйныя ўлады ў працы з грамадска-палітычнымі і літаратурна-мастацкімі перыядычнымі выданнямі, як прымаліся рашэнні па выданні Збораў твораў славуцых і менш славуцых пісьменнікаў, якім быў маштаб увагі беларускай літаратуры да мастацкага перакладу...

Часам аўтары кнігі — архівіст Вячаслаў Селяменеў і публіцыст Алесь Карлюкевіч — згадваюць імёны даўно забытых дзеячаў культуры, партыйных і дзяржаўных кіраўнікоў, паказваючы іх ролю ў прыняцці тых ці іншых рашэнняў, што ўплывалі на развіццё айчынных кнігавыданняў, беларускай культуры.

З выдавецкай анатацыі да кнігі «Рашэнні прымае ЦК...: з архіўных дакументаў»: «Дакументы, якія разглядаюцца на старонках кнігі, напісаны беларускімі пісьменнікамі, мастакамі, дзеячамі культуры, тымі вядомымі і меней вядомымі асобамі, плён чыёй працы ў розныя гады складаў беларускую нацыянальную культуру. Здавалася б, некаторыя іх звароты ў вышэйшую ідэалагічную і фактычна вышэйшую дзяржаўную інстанцыю мелі прыватны характар. Але ж каб вырашыць тое ці іншае пытанне, без чаго творчасць нічога не варта, апроч ЦК і не было куды звярнуцца. Іншая карэспандэнцыя — сведчанне пазіцыі творчай інтэлігенцыі, яе жаданне зрабіць нешта патрэбнае для ўсяго грамадства і Беларусі. Нам заставалася толькі зірнуць на гэтае ліставанне з вышыні сённяшняга часу».

Набыць кнігу «Рашэнні прымае ЦК...» можна ва ўсіх кнігарнях ААТ «Белкніга» ў розных гарадах краіны, а таксама ў Мінску ў кнігарні «Акадэмікніга» па адрасе: праспект Незалежнасці, 72.

Цікавыя сустрэчы з гісторыка-архіўнай памяццю, звязанай з беларускім прыгожым пісьменствам, беларускай культурай!

Раман СЭРВАЧ.

Умацоўваць падмурак беларускай дзяржаўнасці

Новыя задачы для вучоных-гісторыкаў

Пяты міжнародны кангрэс гісторыкаў Беларусі «Гістарычная навука Беларусі: асобы, канцэпцыі, дасягненні», які сабраў больш за 200 вучоных Беларусі і замежжа, быў прысвечаны 95-годдзю Інстытута гісторыі Нацыянальнай акадэміі навук. Працавалі секцыі па вывучэнні розных гістарычных перыядаў, даследчыкі дзяліліся новымі навуковымі напрацоўкамі і практычнымі дасягненнямі. Напрыклад, былі прадстаўлены сенсацыйныя вынікі археалагічных раскопак на Менцы. У выніку найноўшых даследаванняў археалагічнага комплексу ўстаноўлена, што менавіта тут быў заснаваны летапісны Менск. Гэта пацвярджае шматлікія артэфакты. Падчас маштабных работ па прарэзцы вала гарадзішча былі знойдзены выдатна захаваныя элементы дубовых клецаў — унутры-вальных збудаванняў крэпасной сцяны старажытнага горада. Радыевугляродны аналіз бярэнаў, з якіх яны складаліся, дазволіў устанавіць час іх пабудовы — 990-я гады. У дадзены момант рыхтуецца канцэпцыя па музефікацыі гэтага ўнікальнага аб'екта.

УСПОМНІЦЬ УСІХ: ПРАЎДА ПРА ВАЙНУ

У рамках кангрэса працавалі выстаўкі, на якіх былі прадстаўлены археалагічныя знаходкі, а таксама каля 130 выданняў, якія былі створаны вучонымі за апошні час і знаёмяць з гістарычнымі даследаваннямі ў розных кірунках, у тым ліку ў археалогіі, антрапалогіі, ваеннай гісторыі, геаграфіцы, міжнародных адносінах, вучэбна-дапаможнікі.

Старшыня Прэзідыума НАН, акадэмік Уладзімір ГУСАКОЎ адзначыў:

— За гэтыя дзесяцігоддзі інстытут прайшоў складаны шлях станаўлення і сёння з'яўляецца вядучым даследчыцкім цэнтрам краіны ў галіне гісторыі, археалогіі, антрапалогіі, робіць неацэнны ўнёсак у захаванне гістарычнай спадчыны беларускага народа, развіццё гістарычнай навукі і беларускай дзяржаўнасці. У розныя часы ў інстытуце працавалі людзі, чымі імёнамі ганарыцца не толькі айчынная, але і сусветная навука. Склаліся і сталі вядомымі вядучыя навуковыя школы, якія распрацоўвалі актуальныя кірункі гістарычных даследаванняў.

Сёння вучоныя інстытута вывучаюць не толькі розныя перыяды, але і гісторыю беларускай дзяржаўнасці, сацыяльна-эканамічную гісторыю Беларусі, гісторыю класаў і сацыяльных груп, праводзяць біяграфічныя даследаванні, вывучаюць пытанні сусветнай гісторыі і гісторыі міжнародных адносін. Прыярытэтнай ўвага аддаецца глыбокаму вывучэнню гісторыі Вялікай Айчыннай вайны, захаванню гістарычнай памяці і праўды аб Вялікай Перамозе савецкага народа над германскімі агрэсарамі. У рамках даследавання крываўнай справы аб генацыдзе беларускага народа ў гады Вялікай Айчыннай вайны ў Нацыянальнай акадэміі навук створана часовая міжведамасная рабочая група, якая сумесна з супрацоўнікамі пракуратуры ўстанаўлівае, што маштабы трагічных падзей Вялікай Айчыннай вайны намнога шырэйшыя, чым лічылася раней. Адкрываюцца новыя факты, месцы пахаванняў, што сведчыць пра тое, што колькасць ахвяр беларускага народа была большая. У мэтах увекавечання памяці пакалення пераможцаў Нацыянальнай акадэмія навук у 2020 годзе выступіла

з ініцыятывай правядзення ўсебеларускай акцыі «Народны летапіс Вялікай Айчыннай вайны: Успомнім усіх!».

Інстытут гісторыі развівае сувязі з вышэйшай школай. У 2022 годзе ў дзевяціх класах сярэдніх школ уведзены вучэбны модуль «Вялікая Айчынная вайна». Адзін са складнікаў модуля — вучэбная праграма факультэ-

мі ў ходзе раскопак стаянкі Огава 1 у Іванаўскім раёне Брэсцкай вобласці знойдзены ўнікальныя артэфакты, якія сведчаць, што людзі ўпершыню з'явіліся на тэрыторыі Беларусі каля 400 тысяч гадоў таму: «Стаянка Огава 1 — найстаражытнейшая не толькі ў Беларусі, але і адна з найбольш старажытных ва Усходняй Еўропе».

тыўных заняткаў «Вялікая Айчынная вайна савецкага народа ў кантэксце Другой сусветнай вайны». Для рэалізацыі праграмы пад кіраўніцтвам акадэміка-сакратара аддзялення гуманітарных навук і мастацтваў НАН Беларусі Аляксандра Кавалені распрацаваны вучэбна-метадычны комплекс.

ШЛЯХАМ АДКРЫЦЦАЎ

Даследчыкі з Інстытута гісторыі актыўна супрацоўнічаюць з калегамі з Расійскай Федэрацыі. Дзякуючы сумесным намаганням вучоных Беларусі і Расіі ўбачыў свет першы дапаможнік для вышэйшых навучальных устаноў дзвюх краін «Гісторыя Саюзнай дзяржавы».

Як паведаміў Уладзімір Гусакоў, археолагамі інстытута сумесна з расійскімі калега-

мі ў выніку работы вучоных з'яўляюцца фундаментальныя навуковыя працы. За пяцігоддзе падрыхтавана больш чым сто кніжных выданняў. Сярод найбольш важных кіраўнік Акадэміі навук назваў «Рыжскі мір у гісторыі беларускага народа. 1921—1953 гады», «Гісторыя беларускай дзяржаўнасці», «Вярхоўны Савет БССР першага склікання 1938—1947 гг».

Дырэктар Інстытута гісторыі НАН Беларусі Вадзім ЛАКІЗА заўважыў, што сёння ўстанова адказвае за выкананне дзяржаўнай праграмы навуковых даследаванняў «Грамадства і гуманітарная бяспека беларускай дзяржавы». Вынікі работы вучоных прадстаўляліся падчас выставы «Беларусь інтэлектуальная», у

прыватнасці, там паказваліся артэфакты, знойдзеныя археолагамі падчас раскопак у апошнія гады, адбыўся праект «Народны летапіс Вялікай Айчыннай вайны». Сёння вядзецца работа над фундаментальным выданнем па гісторыі Беларусі.

За апошні час супрацоўнікі Інстытута гісторыі падрыхтавалі канцэпцыю нацыянальных археалагічных даследаванняў, выступаюць за стварэнне археалагічнай карты. Вядуцца даследаванні па антрапалогіі, геральдыцы, крыніцазнаўстве, археографіі, іншых спецыяльных навуках. Выконваецца буйны праект па вывучэнні старажытнага насельніцтва Беларусі. Створаны новы аддзел гісторыі навукі і архіўнай справы, ён рыхтуе выданні, якія паказваюць унёсак вучоных у развіццё краіны, іх удзел у грамадскіх, культурных і адукацыйных працэсах.

Назапашваюцца новыя веды па кожным з гістарычных перыядаў, распрацоўваюцца новыя тэмы і падыходы. Так, дырэктар Інстытута гісторыі ўпэўнены, што пановаму трэба падыходзіць да вывучэння падзей Першай сусветнай вайны, паказваць яе значэнне і трагедыю, якія адбываліся на беларускіх землях.

ДЗЕЛЯ НАЦЫЯНАЛЬнай БЯСПЕкі

Дзякуючы развіццю кірунку «Беларусь праз прызму рэгіянальнай гісторыі» за апошнія гады выйшла каля 30 выданняў па гісторыі населеных пунктаў асобных раёнаў. Яны рыхтуюцца па выніках навуковых форумаў, якія праходзяць у розных кутках Беларусі. Да вывучэння мінулага, культуры,

здабыткаў асобных рэгіёнаў прыцягваюцца настаўнікі, навучэнцы, краязнаўцы, музейныя работнікі.

— Такая форма навукова-асветніцкай работы атрымала шырокі грамадскі рэзананс. Правядзенне падобных мерапрыемстваў з'яўляецца практычнай ідэалагічнай работай, накіраванай на кансалідацыю беларускай нацыі, фарміраванне патрыятызму, захаванне культурна-гістарычнай пераемнасці, — упэўнены намеснік старшыні Пастаяннай камісіі па адукацыі, культуры і навукі Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, галоўны навуковы супрацоўнік Інстытута гісторыі Вячаслаў ДАЊІЛОВІЧ. Таксама ён звярнуў увагу на тое, як у наш час вырастае роля гістарычнай навукі:

— Гісторыя — магутны сродак мабілізацыі пачуццяў калектыўнай ідэнтычнасці народа. Неабходна супрацьстаяць навязванню скажонных чужых уяўленняў аб гістарычным шляху і перспектывах беларускага народа. Аб'ектыўнае асэнсаванне мінулага вопыту з беларускіх нацыянальных пазіцый спрыяе ўмацаванню сістэмы нацыянальнай бяспекі.

Таксама ён заўважыў, што ў апошнія дзесяцігоддзі айчынная гісторыя ажыццявілі сапраўдны прарыв у справе падрыхтоўкі навуковых прац: штогод публікуюцца дзясяткі кніг па розных галінах гістарычных ведаў, якія з'яўляюцца не толькі гонарам краіны, але і фундаментальнай асновай для арганізацыі вучэбна-выхаваўчага працэсу ва ўстановах адукацыі, захавання гістарычнай памяці і ўмацавання беларускай дзяржаўнасці.

Алена ДЗЯДЗЮЛЯ.

СТВАРЭННЕ. РАБАВАННЕ. АДРАДЖЭННЕ

Страты і вяртанні Нацыянальнага мастацкага музея

Унікальная выстава «Страты і вяртанні. Лёс мастацкіх каштоўнасцяў Дзяржаўнай карціннай галерэі. 1939—1957» адкрылася ў Нацыянальным мастацкім музеі. Прымеркавана яна да дзвюх круглых дат: 80-годдзя з дня вызвалення Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў і 85-годдзя з дня заснавання самой установы культуры.

— Нацыянальны мастацкі музей Беларусі — флагман нацыянальнага культурнага коду. Ён дапамагае паказаць віртуознасць чалавечага майстэрства. Таксама музей — гэта транслятар выхаваўчай функцыі. І сёння мы паказваем, расказваем, як стваралася калекцыя карціннай галерэі пачынаючы з 1939 года. Вывучаем перыяд трагічных і драматычных падзей, страты не толькі матэрыяльных каштоўнасцяў, але і духоўных, — адзначыла генеральны дырэктар Нацыянальнага мастацкага музея Ганна КОНАНАВА.

Сама выстава размясцілася ў чатырох вялікіх залах, якія разгорнута і канцэптуальна расказваюць наведвальнікам аб станаўленні ўстановы культуры.

— Нам захацелася паказаць гісторыю карціннай галерэі ў людзях і творах. Яе даваенная гісторыя доўжылася ўсяго два гады. Першаму дырэктару Мікалаю Міхалапу было даручана за дзевяць месяцаў арганізаваць галерэю. І ён гэта зрабіў. Яна размясцілася на вуліцы Карла Маркса, 29, у 25 залах. Гэта была вялікая і вельмі багатая галерэя: 48 слупкіх паясоў, больш за 1000 прадметаў заходнеўрапейскага фарфору, 200 псцілак беларускіх. Усё гэта, на жаль, было страчана, як і многія карціны, — падзялілася вядучы навуковы супрацоўнік аддзела навукова-асветніцкай работы і маркетынгу Нацыянальнага мастацкага музея, куратар выставы Надзея УСАВА.

Так, першая зала, у якую трапляюць наведвальнікі, называецца «Стварэнне». Там размешчаны

тыя творы, якія знаходзіліся ў карціннай галерэі ў першыя два гады яе існавання.

— Гэта і карціны, перададзеныя цэнтральнымі рускімі музеямі, і сядзібныя партрэты, і карціны савецкіх мастакоў і твораў Заходняй Беларусі, якія ўліліся ў шэрагі савецкіх беларускіх мастакоў. Шмат розных твораў. Вядома, там прадстаўлены і сучасныя беларускія мастакі. Акрамя таго, у ёй у нас ёсць гукавая інсталляцыя, дзе беларуская інтэлігенцыя 1939 года вітае карцінную галерэю, — адзначыла куратар выставы.

Рухаемся далей і трапляем у другую залу-інсталляцыю «Рабаванне». Адрозніваецца увагу пустыя рамы на сценах.

— Калі немцы ўвайшлі ў карцінную галерэю, выразалі карціны з рам, пакавалі ў валізкі і вывозілі, а рамы гэтыя заставаліся, і імі потым узімку распалвалі печы галерэі. Немцы абаграваліся менавіта імі, таксама як і кнігамі багатай бібліятэкі, якая змяшчала некалькі

тысяч тамоў, — распавяла Надзея Усава.

Трэцяя зала называецца «Адраджэнне». Там размешчаны толькі тыя творы, якія былі закуплены ў 1944 годзе, праз некалькі месяцаў пасля вызвалення Мінска.

— Гэтыя карціны набываліся без надзеі на тое, што вернецца старая спадчына. Але яна вярнулася, няхай невялікая, толькі адна восьмая частка, але вярнулася, — падзялілася куратар выставы.

Так, у апошняй зале «Вяртанне» прадстаўлены менавіта тыя карціны, якія складалі тую самую восьмую частку.

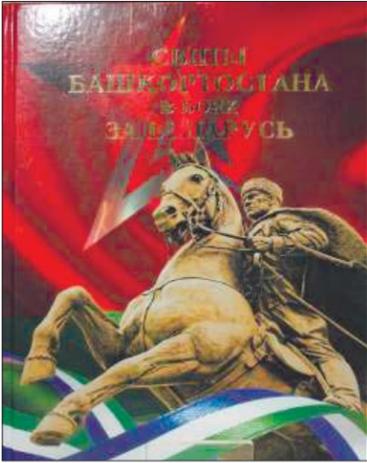
Усяго на выстаўцы прадстаўлена каля 200 твораў з усіх фондавых калекцый Нацыянальнага мастацкага музея і дакументы Нацыянальнага гістарычнага музея Рэспублікі Беларусь, Нацыянальнай бібліятэкі і іншых устаноў. Наведаць экспазіцыю можна да 20 студзеня.

Лізавета ГОЛАД, фота аўтара.

Наша агульная Перамога

Дзённік мужнасці башкірскага народа

У Доме прэсы адбылася прэзентацыя міжнароднага выдавецкага праекта «Сыны Башкартастана ў баях за Беларусь». Кніга не проста змяшчае новую інфармацыю па ваеннай гісторыі, але і дае магчымасць сваякам адшукаць звесткі пра бацькоў і дзядоў, якія ваявалі на тэрыторыі Беларусі, даведацца пра мясціны, дзе былі пахаваны тыя, хто не вярнуўся. Магчыма, яна паспрыяе развіццю новых даследаванняў, дзякуючы якім яшчэ вернуцца імёны герояў, а гісторыя будзе падавацца праз лёсы канкрэтных людзей.

у партызанскім руху, абароне і вызваленні Беларусі бралі і прадстаўнікі башкірскага народа. Многія з іх праходзілі службу ў часях і злучэннях Заходняй асобай ваеннай акругі і з першых дзён вайны змагаліся на Заходнім фронце. Летам 1941 года, калі гітлераўскім войскам удалося нанесці цяжкія паражэнні, некаторыя з салдат трапілі ў акружэнні, пасля яны папоўнілі партызанскія атрады. «Мы персаніфікуем, дапаўняем гісторыю праз лёсы людзей», — заўважыў Аляксей Літвін і назваў імёны некаторых ураджэнцаў Башкартастана, якія вылучыліся ў партызанскай барацьбе, займалі ў атрадах палітычныя кіруючыя пасады. Сярод іх — Баймет Абсатарай, які ў жніўні 1942-га — чэрвені 1943-га быў камандзірам атрада «Перамога». Начальнікам штаба «Першамайскай» партызанскай брыгады Баранавіцкай вобласці з кастрычніка 1943-га да ліпеня 1944 года быў кадравы ваенны Пракопій Персідскі. У чэрвені 1941 года ён трапіў у акружэнне ў раёне Беластока, пэўны час хаваўся ў розных беларускіх вёсках Баранавіцкага раёна, у партызанах сваю дзейнасць пачынаў як радавы. 17 студзеня 1944 года ў раёне вёскі Дольцы Ушацкага раёна Віцебскай вобласці загінуў намеснік камандзіра партызанскай брыгады «Аляксей» (А. Ф. Данукалава) па страйваёй часці Канстанцін Зюкаў.

Яшчэ адно імя ўраджэнца Башкартастана — Аляксандра Валетава — згадаў **намеснік дырэктара Нацыянальнага архіва Святаслаў КУЛІНОК**. Удзельнік Фінскай вайны, танкіст Валетаў, калі апынуўся ў беларускіх лясах, быў вельмі запатрабава-

«Тэма Вялікай Айчыннай вайны аб'ядноўвае нас на стагоддзі», — заўважыла **загадчыца аддзела рэкламы выдавецтва «Беларусь» Анжэла САДОУСКАЯ** і расказала, што гэты праект быў рэалізаваны сумесна з башкартастанскім выдавецтвам «Кітап» пры падтрымцы Міністэрства інфармацыі Беларусі, Агенцтва па друку і сродках масавай інфармацыі Рэспублікі Башкартастан.

Інфармацыя, сабраная ў кнізе, прадстаўлена Нацыянальным архівам, Інстытутам гісторыі Акадэміі навук Беларусі, Ваенным архівам Расіі, краянаўчымі музеямі Башкартастана. У ёй размешчана каля 210 біяграфій радавога саставу і афіцэраў, якія ўдзельнічалі ў ваенных дзеяннях, партызанскім руху на тэрыторыі нашай краіны. У асобным вялікім раздзеле падаюцца звесткі аб месцах пахавання ўраджэнцаў Башкартастана ў Беларусі — на сёння вядомы імёны 558 чалавек, і пошукі яшчэ працягваюцца.

У гады Вялікай Айчыннай вайны з Башкірыі на фронт пайшло больш 710 тысяч чалавек, з іх каля 300 тысяч загінула, у тым ліку 127 тысяч прапала без вестак. Лёс многіх з іх звязаны з абаронай Брэсцкай крэпасці, дзейнасцю партызанскіх атрадаў, вызваленнем Беларусі. Сёлетна на алеі памяці гарнізонных могілак у Брэсце была адкрыта мемарыяльная дошка з граніту ў памяць аб ураджэнцах і жыхарах Башкартастана — абаронцах і вызваліцелях Брэсцкай зямлі. **Прадстаўнік Рэспублікі Башкартастан пры Гандлёвым прадстаўніцтве Расійскай Федэрацыі ў Рэспубліке Беларусь Канстанцін КЛІМІН** звярнуў увагу на тое, што перамога кавалася і ў тыле. У Башкартастан з пачатку вайны было эвакуіравана больш 170 заводаў і фабрык, у тым ліку з Гомеля, Віцебска, Гродна і іншых гарадоў Беларусі, разам з работнікамі ды іх сем'ямі, якія на новым месцы запусцілі вытворчасць. Напрыклад, ва Уфу быў эвакуіраваны Гомельскі паравозабудаўнічы завод, які выпускаў броняцяжкікі. За самаахвярную працу работнікаў заводаў, фабрык, якімі часта ў большасці былі жанчыны і дзеці (хлопчыкаў бралі з 13 гадоў, дзяўчынак — з 14), Уфа атрымала ганаровае званне Горада працоўнай доблесці.

Новае выданне дазволіць узнавіць памяць і пра герояў, якія змагаліся не толькі на франтах, але і ў партызанскіх атрадах. **Загадчык Цэнтра ваеннай гісторыі Беларусі Інстытута гісторыі НАН Аляксей ЛІТВІН** заўважыў, што актыўны ўдзел

ны як прафесійны механік. Ён аднаўляў захопленую трафейную тэхніку (бронетранспарцёры, танкеткі), якія пасля выкарыстоўваліся партызанамі ў баявых дзеяннях супраць гарнізонаў праціўніка. На асабістым рахунку ў яго сем падарваных эшалонаў, восем знішчаных аўтамабіляў. Не менш важным быў і другі бок яго дзейнасці — ён з'яўляўся начальнікам асабага аддзела ў брыгадзе імя Леніна, дзе служыў у канцы вайны. Яго задача была выяўляць шпіёнаў і дыверсантаў. Брыгада дзейнічала на сучаснай тэрыторыі Гродзеншчыны. У тым рэгіёне знаходзіліся дзве нямецкія спецшколы — навагрудская і лідская, якія актыўна выпускалі агентуру, засылалі яе ў партызанскія атрады, брыгады з мэтай правядзення дыверсій, вядзення разведвальнай работы...

У Беларусі раней ужо выходзілі выданні, прысвечаныя ўнёску прадстаўнікоў іншых нацыянальнасцяў (армян, азербайджанцаў, казахаў) у вызваленне Беларусі і агульную Перамогу савецкага народа. У Нацыянальным архіве захаваўся ўнікальны корпус дакументаў па гісторыі партызанскага руху, што дазваляе рабіць не толькі выдавецкія праекты. Сёння ўся інфармацыя, у тым ліку і аб прадстаўніках розных народаў, якія змагаліся на нашай зямлі, падаецца на інтэрнэт-партале «Партызаны Беларусі». Як заўважыў Святаслаў Кулінок, вельмі вялікае значэнне мае і мемарыялізацыя: «Вайна не заканчваецца, пакуль мы не даведаемся імя апошняга салдата, які на ёй загінуў. Захаваць памяць — наш абавязак».

Алена ДЗЯДЗЮЛЯ, фота аўтара.

Дзеля памяці

ЁН ШУКАЎ СПРАДВЕЧНУЮ ІСНАСЦЬ НАРОДА

Памёр вядомы літаратуразнавец, славіст і перакладчык Іван Чарота

«Я нарадзіўся ў вёсцы Лышчыкі Кобрынскага раёна. Колькі я памятаю сябе, свой род і мясцовы люд, у нас веры трымаліся».

Так пачынаў надрукаваны ў «Звяздзе» свой расповед пра храм у роднай вёсцы Іван Аляксеевіч Чарота, вядомы беларускі літаратуразнавец, славіст, крытык, перакладчык, грамадскі дзеяч... Цяжка пералічыць усе яго званні і ўзнагароды: доктар філалагічных навук, прафесар БДУ, акадэмік Сербскай акадэміі навук і мастацтваў, лаўрэат прэміі Рэспублікі Беларусь «За духоўнае адраджэнне», міжнароднай прэміі Ф. Дастаеўскага, Сусветнай праваслаўнай літаратурнай прэміі «Багародзіца Траеручыца» і гэтак далей. Яго ведалі не толькі як выдатнага навукоўца, выключна абазнанага, але і як шчырага верніка, сакратара Біблейскай камісіі Беларускага Экзархата Рускай праваслаўнай царквы і выканаўчага рэдактара часопіса «Праваслаўе», заўсёднага ўдзельніка экспедыцый «Дарога да святыхаў».

У тым жа тэксце пра храм Іван Аляксеевіч пісаў: «А ў маленстве я маліўся неяк сваімі словамі. Калі гэты ўспамінаю цяпер, то і ўсміхаюся, і губляюся... Справа ў тым, што я тады прасіў у Бога, каб Ён усім маім блізкім даў пражыць семдзсят два гады. Чамусьці менавіта гэтая колькасць гадоў мне, малому, здавалася самай большай ці самай дапушчальнай для зямнога жыцця...»

Сёння гэтыя словы гучаць па-працоку — менавіта семдзсят два гады зямнога жыцця давалося пражыць Івану Аляксеевічу Чароце. 16 верасня 2024 года ён адзначыў свае 72 гады, а 7 лістапада прыйшла сумная вестка аб яго смерці.

З маленства ў Івана Чароты выявілася феноменальная здольнасць да моў. Ён распавядаў: «Я нарадзіўся на мяжы Беларусі, Украіны і Польшчы. Калі вучыўся чытаць, у маім распадаржэнні былі газеты і часопісы на беларускай і рускай мовах, а яшчэ стары польскі буквар. А ў дзедзе меліся дзве кнігі, атрыманыя ім у царкоўна-напрыходскай школе: «Евангелле» і «Кабзар» Тараса Шаўчэнкі на украінскай мове. І беларуская, і руская, і ўкраінская, і польская мовы былі мне аднолькава зразумелыя, так што славістам я стаў, можна сказаць, яшчэ ў раннім дзяцінстве». Падчас вучобы на другім курсе філфака БДУ ён абраў для факультатыву сербскую мову — і гэта было наканаванне на ўсё жыццё. Перакладаў з сербскай вершы, прозу, навуковыя працы, сярод іншага заснаваў серыю «Сербскае багаслоўе ХХ стагоддзя» — больш за тысячу друкаваных перакладаў! У сваю чаргу на сербскую перакладаў беларускіх аўтараў. Дзякуючы яму ў Сербіі выйшла «Анталогія беларускай паэзіі». Як сам казаў, «з 1982 года я стаў рэгулярна ездзіць у Югаславію, а найбольш — у Сербію, якая мне блізкая, па-свойму родная. Прызнаюся, што тамтэйшыя сябры нярэдка называюць мяне «беласербам»».

У 2009 годзе Іван Чарота стаў Акадэмікам Сербскай акадэміі навук і мастацтваў. Сярод яго ўзнагарод — сербскія сярэбраны медаль «За заслугі», Ордэн Святога Савы III ступені, Залаты знак Культурна-асветніцкага таварыства Сербіі, прэмія Саюза пісьменнікаў Сербіі... Адзначалі заслугі вядомага лінгвіста

і ў Беларусі, і ў іншых краінах — ён атрымаў у Расіі медаль Пушкіна і ордэн Прападобнага Сергія Раданежскага III ступені, памятную медаль Саюза славацкіх пісьменнікаў, Міжнародную прэмію імя К. Астрожскага...

Калі ў Івана Аляксеевіча пыталіся, ці шмат ведае моў, сціпла адмахваўся — маўляў, ведаць дасканалы шмат моў адразу немагчыма, на яе трэба настроівацца доўгай практыкай... Аднак моў ведаў, як сам жа прызнаваўся, не менш за туніз. Як дзяліліся назіраннем за ім падчас міжнароднага форуму: «Ён размаўляе са сваімі суразмоўцамі на зручнай ім мове, з балгарамі — на балгарскай, з сербамі — на сербскай». Было ад прыроды асаблівае адчуванне мовы... Быў і «літаратурны сых»: выдатна ведаў сусветную літаратуру, адчуваў паэзію — нездарма шмат перакладаў у тым ліку вершаваных твораў. Яго пераклад сербскіх народных казак на беларускую мову быў у свой час прызнаны найлепшай кнігай года ў Беларусі.

Іван Чарота займаў актыўную грамадзянскую пазіцыю, заўсёды смела выказваў сваё меркаванне пра тыя ці іншыя падзеі і з'явы. Адстойваў тое, у што верыў: хрысціянскія каштоўнасці, славянскае брацтва... Актыўна выступаў і ў друку — у тым ліку на старонках выданняў Выдавецкага дома «Звязда».

Шмат гадоў Іван Аляксеевіч Чарота працаваў у Беларускай дзяржаўнай універсітэце, узначальваў кафедру славістыкі. Ён аўтар шматлікіх манаграфій і навуковых дапаможнікаў. Адна з яго манаграфій называлася «Пошук спрадвечнай існасці: Беларуская літаратура ХХ стагоддзя ў працэсах нацыянальнага самавызначэння». У адказе на пытанне пра ідэю гэтай кнігі Іван Аляксеевіч адказаў наступнае: «Глыбокае ўсведамленне спрадвечнай існасці павінна закладваць аснову для быцця патрэбных высоў, а таксама для вызначэння жаданых перспектыв. Без гэтага немагчыма фармуляваць як звязанае з універсальнымі катэгорыямі, так і, скажам, з актуальнай ідэалогіяй — і нацыянальнай, і дзяржаўнай. Натуральна, пры максімальным уліку гістарычнай памяці. Што ж датычыцца пошукаў правільнага ўсведамлення спрадвечнай існасці свайго народа, асабліва на тым этапе, калі ён толькі што атрымаў дзяржаўнасць, то іх неабходна працягваць і завершанымі яны проста не могуць быць».

Іван Чарота паспеў за сваё жыццё зрабіць неверагодна шмат, плёна яго працы будучы карыстацца многія пакаленні. І, зразумела, наступнікі працягнуць той пошук спрадвечнай існасці народа, якім займаўся Іван Аляксеевіч.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ЭЛЕКТРОННЫХ ТОРГОВ

Организатор аукциона/оператор	ООО «ИПМ-Консалт оценка», 220004, г. Минск, ул. Немига, д. 40, пом. 46, оф. 1. www.ipmtorgi.by		
Продавец	ОАО «Белгазпромбанк», 220121, г. Минск, ул. Припыцкого, 60/2		
Предмет электронных торгов			
Лот № 1			
Площадка для складирования пиломатериалов и упаковки (сооружение специализированное лесохозяйственного назначения), инв. № 330/С-21789, общ. пл. 2 280,0 кв. м, по адресу: Гомельская обл., г. Мозырь, ул. Социалистическая. Сведения о земельном участке 323550100008001551: общ. пл. 0,3497 га, предоставлен продавцу на праве постоянного пользования для складирования пиломатериалов и упаковки			
Начальная цена лота № 1 с НДС 20 %	40 000,00 бел. руб.	Шаг торгов	5 % от текущей цены
Лот № 2			
Литер А 3/К Здание административно-хозяйственное (здание административно-хозяйственное), инв. № 500/С-18786, общ. пл. 2641,4 кв. м, по адресу: г. Минск, ул. Жилуновича, 11. Обременение: договоры аренды. Сведения о земельном участке 50000000002000337: общ. пл. 0,5044 га, предоставлен продавцу на праве общего долевого постоянного пользования (доля в праве 63/100) для эксплуатации и обслуживания здания административно-хозяйственного и специализированных складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ			
Начальная цена лота № 2 с НДС 20 %	5 400 000,00 бел. руб.	Шаг торгов	5 % от текущей цены
Задаток 10 % от начальной цены предмета электронных торгов перечисляется в белорусских рублях на счет BY92BELB30120048350080226000 в ОАО «Банк БелВЭБ», г. Минск, ул. Мясникова, 32; БИК BELBVB2X; ОКПО 378531865000, получатель платежа – ООО «ИПМ-Консалт оценка», УНП 191224638			
Срок подписания договора купли-продажи: 10 (десять) рабочих дней со дня завершения электронных торгов			
Условия оплаты предмета электронных торгов			
Если между продавцом и покупателем (победитель аукциона либо единственный участник аукциона, согласившийся приобрести предмет аукциона по начальной цене, увеличенной на 5 % в течение срока, установленного для подписания договора купли-продажи, не достигнута договоренность по срокам и о порядке оплаты предмета аукциона, такая оплата должна быть произведена в течение 30 (тридцати) календарных дней после заключения договора купли-продажи. Оплата услуг по государственной регистрации договора купли-продажи, а также основанных на них прав в органах по государственной регистрации и земельному кадастру осуществляется за счет Продавца			
Порядок проведения электронных торгов, критерии выявления победителя торгов, порядок оформления участия в торгах и результатов торгов установлены регламентом электронной торговой площадки «ИПМ-Торги», размещенным по адресу: www.ipmtorgi.by			
Победитель электронных торгов либо единственный участник электронных торгов, согласившийся повысить начальную цену предмета электронных торгов на 5 %, обязан возместить организатору торгов затраты на их проведение и оплатить вознаграждение 6 % от цены продажи лота № 1, 2 % от цены продажи лота № 2 в течение 3 рабочих дней после проведения электронных торгов			
Организатор электронных торгов имеет право снять предмет аукциона с электронных торгов в любое время до момента определения победителя электронных торгов без объяснения причин снятия			
Дата и время начала и окончания электронных торгов: 13.12.2024 г. с 11.00 до 12.00. Торги продлеваются на 10 минут с момента подачи ставки, в случае если ставка поступила менее чем за 10 минут до окончания торгов			
Дата и время окончания приема заявок: заявки на участие в электронных торгах принимаются по 12.12.2024 г. до 17.00 на ЭТП «ИПМ-Торги» по адресу: www.ipmtorgi.by			
Контактные данные	Тел.: +375 (17) 373 21 33; +375 (44) 704-92-06. E-mail: info@ipmtorgi.by		

Брестский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки» ИЗВЕЩАЕТ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА

Лот № 1: изолированное помещение с инвентарным номером 111/D-3280 (наименование: административное помещение; назначение: административное помещение) площадью 320,2 кв. м, расположенное по адресу: Брестская обл., Ляховичский р-н, Коньковский с/с, аг. Коньки, ул. Школьная, 5-2			
Начальная цена, руб. (без учета НДС)	7 292,18	Размер задатка, руб.	729,22
Продавец: ОАО «Путь новый», 225374, Брестская обл., Ляховичский р-н, аг. Новоселки, ул. Центральная, 14, тел./ф 80163331732. Организатор торгов: Брестский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки», г. Брест, ул. Наганова, 10-329, тел./факс 80162408701. Задаток вносится на расчетный счет Организатора аукциона до подачи заявления. Р/с для перечисления задатка: BY32BAPB30127866600100000000 в ОАО «Белгазпромбанк» ЦБУ № 116 в г. Брест, РД по Брестской области, код банка BAPBVB2X, УНП 201028245, код платежа 40901. Условия продажи: без условий. Срок заключения договора купли-продажи: в течение 20 рабочих дней со дня проведения аукциона. Условия оплаты: в безналичной форме в течение 20 календарных дней с момента государственной регистрации договора купли-продажи. Срок передачи недвижимого имущества: в течение 5 (пяти) рабочих дней с момента оплаты стоимости Объекта. Информация о возмещении затрат: участник аукциона, выигравший торги, оплачивает Продавцу НДС в размере 20 % от стоимости продажи объекта, а также в течение 3 рабочих дней со дня аукциона возмещает фактические затраты на организацию и проведение аукциона, включающие вознаграждение Организатора аукциона. Срок возможного отказа от проведения аукциона: не позднее чем за 3 календарных дня до наступления даты проведения аукциона			
Аукцион состоится 26 ноября 2024 г. в 14.00 по адресу: г. Брест, ул. Наганова, 10-325			
Сведения о документах, которые необходимо представить для участия в аукционе, порядке, в соответствии с которым проводится аукцион, иная информация содержится на сайте Организатора аукциона www.ocenkabrest.by , также можно узнать по телефонам: 8 (0162) 40-87-01, 40-87-02			
Заявления на участие в аукционе принимаются по адресу: г. Брест, ул. Наганова, 10-329, в рабочие дни с 9.00 до 17.00			
Последний день приема заявлений – 25 ноября 2024 г. до 17.00			

ИНФОРМАЦИЯ ОБ ОБЪЯВЛЕННЫХ ТОРГАХ И ПРЕДМЕТЕ ТОРГОВ

Организатор электронных торгов: комитет «Минскблжимущество», тел.: 8 (017) 5004710, 5004711, 5168055.
Оператор электронной торговой площадки: открытое акционерное общество «Белорусская универсальная товарная биржа».
Электронный адрес электронной торговой площадки: www.et.butb.by.
Дата проведения повторных электронных торгов: 3 декабря 2024 г.

Лот № 6. Недвижимое имущество: капитальное строение (инв. № 630/С-49069) – одноэтажное здание **начальной школы**, общ. пл. 79,8 кв. м, 1960 г. п. (принадлежности: сарай), расположенное по адресу: Минская обл., Молодечненский район, Лебедевский с/с, д. Мороськи, ул. Центральная, 60А.
Начальная цена предмета электронных торгов: 5 640,00 руб. (Начальная цена понижена на 80 %).
Продавец: Лебедевский сельский исполнительный комитет.
Извещение о проведении электронных торгов опубликовано на официальных сайтах Минского областного исполнительного комитета www.minsk-region.gov.by, Государственного комитета по имуществу Республики Беларусь www.gki.gov.by.

Брестский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки» ИЗВЕЩАЕТ О ПРОВЕДЕНИИ ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА

Лот № 1: капитальное строение с инвентарным номером 111/С-14304 (наименование: жилой дом; назначение: здание многоквартирного жилого дома) площадью 47,7 кв. м, расположенное по адресу: Брестская обл., Ляховичский р-н, Коньковский с/с, д. Дарево-Чиж, ул. Лесная, 1, на земельном участке с кадастровым номером 125088502601000056 площадью 0,2477 га, составные части и принадлежности: дощатая пристройка с крыльцом, колодец

Начальная цена, руб.	9 600,00	Размер задатка, руб.	960,00
----------------------	----------	----------------------	--------

Продавец: ОАО «Путь новый», Брестская обл., Ляховичский р-н, аг. Новоселки, ул. Центральная, 14, тел./факс 80163331732. **Организатор торгов:** Брестский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки», г. Брест, ул. Наганова, 10-329, 80162 40 87 01. **Задаток** вносится на расчетный счет Организатора аукциона до подачи заявления. **Р/с для перечисления задатка:** BY32BAPB30127866600100000000, в ОАО «Белгазпромбанк» ЦБУ № 116 в г. Брест, РД по Брестской области, код банка BAPBVB2X, УНП 201028245. **Срок заключения договора купли-продажи:** не позднее 20 рабочих дней со дня проведения аукциона. **Условия оплаты:** до заключения договора купли-продажи. **Условия продажи:** без условий. **Информация о возмещении затрат:** участник аукциона, выигравший торги, возмещает затраты на организацию и проведение аукциона, включающие вознаграждение Организатора аукциона, в течение 3 рабочих дней со дня аукциона. **Срок возможного отказа от проведения аукциона:** не позднее чем за 3 календарных дня до наступления даты проведения аукциона

Аукцион состоится 13 декабря 2024 г. в 11.00 по адресу: г. Брест, ул. Наганова, 10-325

Сведения о документах, которые необходимо предоставить для участия в аукционе, правила проведения аукциона содержатся на сайте организатора аукциона www.ocenkabrest.by, также можно узнать по телефонам: **8 (0162) 40-87-01, 40-87-02**

Заявления на участие в аукционе принимаются по адресу: г. Брест, ул. Наганова, 10-329 в рабочие дни с 09.00 до 17.00

Последний день приема заявлений – 12 декабря 2024 г. до 17.00

ИЗВЕЩЕНИЕ о проведении повторного открытого аукциона

Открытое акционерное общество «Дорожно-строительный трест № 3» проводит **5 декабря 2024 года в 11.30** повторный открытый аукцион по продаже имущества

- Наименование продавца – организатора аукциона, его место нахождения и контактные телефоны: ОАО «ДСТ № 3», г. Могилев, ул. Космонавтов, 23, тел. 8 0222 712424.
- Наименование имущества и его местонахождение, начальная цена. К отчуждению предлагается:
 - капитальное строение с инвентарным номером 710/С-4236 площадью — 657,3 кв. м, назначение — здание административно-хозяйственного назначения — административно бытового корпус, составные части и принадлежности — отапливаемая пристройка, благоустройство территории, асфальтобетонное покрытие ограждение металлическое, ограждение железобетонное, расположенное на земельных участках с кадастровыми номерами 74100000007002893, 74100000007002894 по адресу: Могилевская обл., г. Бобруйск, ул. Бахарова, 278. Суммарная начальная стоимость имущества **58500,00 бел. руб. без учета НДС.**
- Информация о земельном участке. Имущество, предлагаемое к отчуждению, расположено на земельных участках с кадастровыми номерами: 74100000007002893, площадью 0,2401 га, находящемся в срочном возмездном владении и пользовании (договор аренды земельного участка № 108 от 12.09.2019); 74100000007002894, площадью 0,0465 га, находящемся в срочном возмездном владении и пользовании (договор аренды земельного участка № 107 от 12.09.2019).
- Дата, время и место проведения аукциона: **05.12.2024 в 11.30** по адресу: г. Могилев, ул. Космонавтов, 23, конференц-зал.
- Место, дата и время окончания приема заявлений на участие в аукционе с прилагаемыми к ним документами: г. Могилев, ул. Космонавтов, 23, кабинет 33; **дата: 29.11.2024; время: 17.00.** При подаче заявления лицо, желающее принять участие в аукционе, подписывает с ОАО «ДСТ № 3» соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона. На участие в аукционе к заявлению прилагается:
 - документ, подтверждающий внесение задатка на текущий (расчетный) банковский счет, указанный в извещении, с отметкой банка;
 - копия (без нотариального засвидетельствования) устава (учредительного договора — для коммерческой организации, действующей только на основании учредительного договора), имеющего штамп, свидетельствующий о проведении государственной регистрации, — для юридических лиц Республики Беларусь;
 - копия (без нотариального засвидетельствования) свидетельства о государственной регистрации — для индивидуальных предпринимателей Республики Беларусь;
 - доверенность (в случае необходимости).
- Срок возможного снятия имущества с аукциона: за 3 дня до даты проведения аукциона.
- Участник аукциона за 3 дня до проведения аукциона должен перечислить организатору аукциона задаток в размере 10 % от первоначальной стоимости без НДС. Реквизиты текущего (расчетного) счета, на который должна быть перечислена сумма задатка: р/с BY54BPSB30121192410119330000 код BPSBVB2X в ОАО «Сбер Банк», УНП 700049607.
- Информация о порядке и сроках возмещения затрат на организацию и проведение аукциона: в течение 10 рабочих дней после утверждения протокола победитель аукциона (претендент на покупку) обязан возместить затраты на организацию и проведение аукциона.
- Сроки подписания договора купли-продажи имущества. Договор купли-продажи имущества должен быть подписан победителем аукциона (претендентом на покупку) в редакции организатора аукциона после возмещения затрат на организацию и проведение аукциона и предоставления организатору аукциона копий платежных документов, но не позднее 5 рабочих дней.
- Порядок, в соответствии с которым проводится аукцион: Положение о порядке организации и проведения аукционов по продаже имущества, находящегося в собственности ОАО «ДСТ № 3» (утвержденное приказом генерального директора № 5 от 03.01.2022).
- Извещение о проведении предыдущего открытого аукциона по продаже вышеназванного имущества ОАО «ДСТ № 3» опубликовано в газете «Звезда» 10.09.2024 и на сайте ОАО «ДСТ № 3».

БЕЛАРУСБАНК

Извещение о проведении торгов

Наименование объекта	Изолированное помещение, инв. № 120/D-19384
Месторасположение объекта	Брестская обл., г. Береза, ул. Сергея Кирова, 4-2
Продавец объекта	ОАО «АСБ Беларусбанк»
Организатор торгов	Брестское ОУ № 100 ОАО «АСБ Беларусбанк»
Площадь	481,3 кв. м
Начальная цена продажи с учетом НДС – 20 %	291 149,45 бел. руб. (двести девяносто одна тыс. сто сорок девять бел. руб. 45 коп.)
Сумма задатка	30 000,00 бел. руб. (тридцать тыс. бел. руб. 00 коп.)
Информация о земельном участке	Земельный участок с кадастровым № 120850100002000001
Характеристика объекта	Стены – кирпичные; перекрытие – железобетонные плиты; кровля – металлическая черепица; полы – паркет, плитка, бетон, линолеум; окна – ПВХ профиль; двери – ПВХ профиль, металлические; внутренняя отделка – обои, штукатурка с покраской, плитка; отопление, холодное водоснабжение и канализация – централизованная система; вентиляция – естественная
Условия оплаты	По договоренности победителя торгов с собственником имущества

Торги состоятся 16 декабря 2024 года в 10.00 по адресу: г. Брест, ул. Московская, 202, актовый зал на 9 этаже. Документы для участия принимаются по адресу: г. Брест, ул. Московская, 202, каб. 409 до 15.00 12 декабря 2024 года.

Для участия в торгах к моменту подачи документов необходимо внести задаток на р/с **BY69AKBB670859700002000000**, ОАО «АСБ Беларусбанк», БИК АКBBVB2X, УНН 100325912, назначение платежа – задаток для участия в торгах.

Если на участие в торгах подана только одна заявка, то объект продается этому участнику (с его согласия) по начальной цене, увеличенной на 5 %. Договор купли-продажи заключается в течение 40 рабочих дней с даты проведения торгов.

Тел.: (80162) 277518, (801643) 50844.

К заявлению также прилагаются:

юридическим лицом или индивидуальным предпринимателем Республики Беларусь — копия документа, подтверждающего государственную регистрацию этого юридического лица или индивидуального предпринимателя, без нотариального засвидетельствования; иностранным юридическим лицом — легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны учреждения (выписка должна быть произведена не ранее шести месяцев до подачи заявления на участие в торгах) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны учреждения с нотариально засвидетельствованным переводом на белорусский или русский язык; иностранным индивидуальным предпринимателем — легализованный в установленном порядке документ, подтверждающий статус, с нотариально засвидетельствованным переводом на белорусский или русский язык; представителем юридического лица Республики Беларусь — доверенность, выданная в установленном законодательством порядке (кроме случаев, когда юридическое лицо представляет его руководителем); представителем гражданина или индивидуального предпринимателя Республики Беларусь — нотариально удостоверенная доверенность; представителем иностранного юридического лица, иностранного физического лица или индивидуального предпринимателя — доверенность, легализованная в установленном законодательством порядке, с нотариально засвидетельствованным переводом на белорусский или русский язык. При подаче документов заявитель (его представитель) предъявляет документ, удостоверяющий личность, а руководитель юридического лица — также документ, подтверждающий его полномочия (приказ о назначении на должность руководителя, или заверенная выписка из решения общего собрания, правления либо иного органа управления юридического лица в соответствии с учредительными документами, или трудовой договор (контракт), или соответствующий гражданско-правовой договор, или иные документы в соответствии с законодательством).

При подаче заявления организатором торгов с участниками заключается соглашение о правах, обязанностях и ответственности сторон в процессе подготовки и проведения торгов.

Торги проводятся путем пошагового увеличения цены. Шаг торгов — 5 % от предыдущей названной цены. Победителем торгов признается участник, предложивший наибольшую цену. Победителем торгов возмещаются затраты на организацию и проведение торгов в течение 3 рабочих дней со дня проведения торгов.

Затраты по оформлению правоустанавливающих документов несет покупатель. Регистрируется недвижимость в органе по государственной регистрации по месту нахождения объекта. Договор купли-продажи по результатам проведения торгов должен быть подписан в течение 40 рабочих дней со дня проведения торгов.

ИЗВЕЩЕНИЕ о проведении повторного открытого аукциона

Открытое акционерное общество «Дорожно-строительный трест № 3» — **04 декабря 2024 года в 11.30** проводит повторный открытый аукцион по продаже имущества.

№ п/п	Сведения о предмете аукциона	Начальная цена продажи со снижением на 20 % без НДС, бел. руб.	Сумма задатка, бел. руб.
Лот № 2	Экскаватор гусеничный JCB JS220SC, заводской номер JCBJS220CA61203762, год выпуска 2006, регистрационный знак ТК-6 3057, инвентарный номер 654	81600,00	8160,00

- Наименование продавца – организатора аукциона, его место нахождения и контактный телефон: ОАО «ДСТ № 3», г. Могилев, ул. Космонавтов, 23, тел. 802220712424.
- Дата, время и место проведения аукциона: **04 декабря 2024 года в 11.30** по адресу: г. Могилев, ул. Космонавтов, 23, конференц-зал.
- Порядок, в соответствии с которым проводится аукцион: Положение о порядке организации и проведения аукционов по продаже имущества, находящегося в собственности ОАО «ДСТ № 3» (утвержденное приказом генерального директора № 5 от 03.01.2022).
- Участник аукциона за 3 рабочих дня до проведения аукциона должен подать заявление на участие в аукционе, подписать с ОАО «ДСТ № 3» соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона, а также перечислить организатору аукциона задаток в размере 10 % от первоначальной стоимости без НДС. Реквизиты текущего (расчетного) счета, на который должна быть перечислена сумма задатка: р/с BY54BPSB30121192410119330000 код BPSBVB2X в ОАО «Сбер Банк», УНП 700049607.
- Место, дата и время окончания приема заявлений на участие в аукционе с прилагаемыми к ним документами: 212022, г. Могилев, ул. Космонавтов, 23, кабинет 33; **дата: 28.11.2024 г., время: 17.00.**
- Срок возможного снятия имущества с аукциона: за 3 дня до даты проведения аукциона.
- Сроки подписания договора купли-продажи: договор купли-продажи имущества должен быть подписан победителем аукциона (претендентом на покупку) в редакции организатора аукциона после возмещения затрат на организацию и проведение аукциона и предоставления организатору аукциона копий платежных документов, но не позднее 5 рабочих дней.
- Возмещение затрат на организацию и проведение аукциона: в течение 10 рабочих дней после утверждения протокола.
- Извещение о проведении предыдущего аукциона по продаже имущества ОАО «ДСТ № 3» размещено в газете «Звезда» 14.09.2024 и на сайте ОАО «ДСТ № 3».

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНЫХ ТОРГОВ В ФОРМЕ ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА по продаже имущества, изъятого, арестованного или обращенного в доход государства, организуемого ККУП «Витебский областной центр маркетинга»

Предмет торгов

Лот № 1. Капитальное строение, инвентарный номер 202/С-98299, наименование – ремонтная мастерская, назначение – здание специализированное иного назначения, год постройки 1980, кол-во этажей 2, пл. 1088,9 кв. м, расположенное по адресу: Витебская область, Лиозненский район, Яськовщинский с/с, 16, вблизи аг. Надёжино. Техническое описание здания: фундамент – бетон; наружные, внутренние стены и перегородки – кирпичи; перекрытия – плита железобетонная; крыша (кровля) – асбестоцементный волнистый лист; полы – земля, доска, бетон, плитка; окна – дерево; двери, ворота – дерево, металл; внутренняя отделка – оштукатурено, отделка сайдингом, облицовка керамической плиткой, обшивка гипсокартонными листами; вентиляция с естественным побуждением; прочие – наружная(ые) лестница(ы). Здание расположено на земельном участке с кад. № 223084100001000022, пл. 3,5136 га, назначение – для строительства и обслуживания ремонтных мастерских. Договор аренды от 27.12.2023, до 27.12.2023. Ограничения (обременения) прав: на мелиорируемых (мелиорированных) землях пл. 1,0976 га, в охранных зонах электрических сетей пл. 0,0677 га, в придорожных полосах (контролируемых зонах) автомобильных дорог пл. 1,6795 га. Капитальное строение (незарегистрированное), наименование – гараж, назначение – здание специализированное автомобильного транспорта, год постройки 1980, кол-во этажей – 1, пл. 618,7 кв. м, расположенное по адресу: Витебская область, Лиозненский район, Яськовщинский с/с, 16/3 вблизи аг. Надёжино. Техническое описание здания: фундамент – бетон; наружные, внутренние стены и перегородки – кирпичи; перекрытия – плита железобетонная; крыша (кровля) – рулонные материалы; полы – земля; вентиляция с естественным побуждением; окна, двери, отделочные работы, инженерные системы, отопление, канализация, водоснабжение, электроснабжение, газоснабжение – отсутствуют. Здание расположено на земельном участке с кад. № 223084100001000022, пл. 3,5136 га, назначение – для строительства и обслуживания ремонтных мастерских. Договор аренды от 27.12.2023, до 27.12.2023. Ограничения (обременения) прав: на мелиорируемых (мелиорированных) землях пл. 1,0976 га, в охранных зонах электрических сетей пл. 0,0677 га, в придорожных полосах (контролируемых зонах) автомобильных дорог пл. 1,6795 га. Капитальное строение (незарегистрированное), наименование – гараж, назначение – здание специализированное автомобильного транспорта, год постройки 1980, кол-во этажей 1, пл. 242,5 кв. м, расположенное по адресу: Витебская область, Лиозненский район, Яськовщинский с/с, 16/4 вблизи аг. Надёжино. Техническое описание здания: фундамент – бетон; наружные, внутренние стены и перегородки – кирпичи; перекрытия – плита железобетонная; крыша (кровля) – рулонные материалы; полы – земля; окна – дерево, вентиляция с естественным побуждением; двери, отделочные работы, инженерные системы, отопление, канализация, водоснабжение, электроснабжение, газоснабжение – отсутствуют. Здание расположено на земельном участке с кад. № 223084100001000022, пл. 3,5136 га, назначение – для строительства и обслуживания ремонтных мастерских. Договор аренды от 27.12.2023, до 27.12.2023. Ограничения (обременения) прав: на мелиорируемых (мелиорированных) землях пл. 1,0976 га, в охранных зонах электрических сетей пл. 0,0677 га, в придорожных полосах (контролируемых зонах) автомобильных дорог пл. 1,6795 га. Капитальное строение (незарегистрированное), наименование – гараж, назначение – склад запасных частей, назначение – здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранения, год постройки 1980, кол-во этажей – 1, пл. 340,3 кв. м, расположенное по адресу: Витебская область, Лиозненский район, Яськовщинский с/с, 16/5 вблизи аг. Надёжино. Техническое описание здания: фундамент – бетон; наружные, внутренние стены и перегородки – кирпичи; перекрытия – плита железобетонная; крыша (кровля) – асбестоцементный волнистый лист; полы – земля; окна – стеклоблоки, двери (ворота) – дерево, вентиляция с естественным побуждением; отделочные работы, инженерные системы, отопление, канализация, водоснабжение, электроснабжение, газоснабжение – отсутствуют. Здание расположено на земельном участке с кад. № 223084100001000022, пл. 3,5136 га, назначение – для строительства и обслуживания ремонтных мастерских. Договор аренды от 27.12.2023 до 27.12.2023. Ограничения (обременения) прав: на мелиорируемых (мелиорированных) землях пл. 1,0976 га, в охранных зонах электрических сетей пл. 0,0677 га, в придорожных полосах (контролируемых зонах) автомобильных дорог пл. 1,6795 га, в придорожных полосах (контролируемых зонах) автомобильных дорог пл. 1,6795 га. Капитальное строение (незарегистрированное), наименование – котельная, назначение – здание специализированное иного назначения, год постройки 1980, кол-во этажей – 1, пл. 62,2 кв. м, расположенное по адресу: Витебская область, Лиозненский район, Яськовщинский с/с, 16/1 вблизи аг. Надёжино. Техническое описание здания: фундамент – бетон; наружные, внутренние стены и перегородки – кирпичи; перекрытия – плита железобетонная; крыша

(кровля) – рулонные материалы; полы – плитка, бетон; окна – дерево, двери (ворота) – дерево, внутренняя отделка – отделка сайдингом, облицовка керамической плиткой, отопление – котел на твердом топливе, электроснабжение – централизованная система, вентиляция с естественным побуждением; канализация, водоснабжение, газоснабжение – отсутствуют. Здание расположено на земельном участке с кад. № 223084100001000022, пл. 3,5136 га, назначение – для строительства и обслуживания ремонтных мастерских. Договор аренды от 27.12.2023, до 27.12.2023. Ограничения (обременения) прав: на мелиорируемых (мелиорированных) землях пл. 1,0976 га, в охранных зонах электрических сетей пл. 0,0677 га, в придорожных полосах (контролируемых зонах) автомобильных дорог пл. 1,6795 га.

Нач. цена продажи имущества:
171 234 белорусских рубля и 00 копеек.
Размер задатка:
17 123 белорусских рубля 40 копеек.

Условия

1. Участник аукциона, выигравший торги, единственный участник, который приобрел недвижимое имущество по начальной цене продажи, увеличенной на 5 процентов (далее – Победитель аукциона), обязан: возместить Организатору аукциона сумму затрат на организацию и проведение аукциона, в том числе расходов, связанных с изготовлением и предоставлением участникам документации, необходимой для его проведения на основании счета-фактуры в течение 3 рабочих дней со дня проведения аукциона; оплатить полную стоимость приобретенного на аукционе предмета торгов не позднее 20 рабочих дней со дня проведения аукциона. Указанный срок перечисления денежных средств победителем аукциона может быть на основании его письменного ходатайства однократно продлен Управлением по Витебской области Департамента по гуманитарной деятельности Управления делами Президента Республики Беларусь, но не более чем на 20 рабочих дней. Оплата стоимости приобретенного на аукционе недвижимого имущества иностранными физическими и юридическими лицами осуществляется в установленном порядке за белорусские рубли или за иностранную валюту по официальному курсу белорусского рубля по отношению к иностранной валюте, установленному Национальным банком на дату платежа в соответствии с валютным законодательством.

2. Оформление документов и переход права собственности на приобретенный на аукционе предмет торгов осуществляется в соответствии с законодательством Республики Беларусь.

3. На Победителя аукциона распространяются правила и условия, установленные законодательством Республики Беларусь для Победителя аукциона. На единственного участника распространяются правила и условия, установленные законодательством Республики Беларусь для Победителя аукциона.

Организатор аукциона: коммунальное консалтинговое унитарное предприятие «Витебский областной центр маркетинга», 210015, г. Витебск, проезд Гоголя, дом 5, тел. (0212) 24-63-12, e-mail: vcm74@mail.ru, www.marketvit.by. Аукцион проводится в соответствии с Положением «О порядке учета, хранения, оценки и реализации имущества, изъятого, арестованного или обращенного в доход государства», утвержденного Указом Президента Республики Беларусь от 19.02.2016 № 63. Для участия в аукционе приглашаются резиденты РБ и нерезиденты РБ, которые своевременно подали заявления на участие в аукционе по форме, определенной организатором аукциона, внесли в установленном порядке задаток, предоставили другие необходимые документы и подписали соглашение о правах, обязанностях и ответственности сторон в процессе подготовки и проведения аукциона с ККУП «Витебский областной центр маркетинга». Порядок оформления участия в аукционе содержится на сайте Организатора аукциона www.marketvit.by.

Задаток перечисляется на р/с ВУ93МТБВ30120001093300066782 в ЗАО «МТБанк» г. Минск, БИК МТБВКВ22, УНП 390477566, код операции 40901, получатель платежа: ККУП «Витебский областной центр маркетинга».

Аукцион состоится 27.11.2024 в 15.00 по адресу: 210015 г. Витебск, проезд Гоголя, 5 в ККУП «Витебский областной центр маркетинга».

Срок подачи заявления и документов: с 13.11.2024 в рабочие дни с 08.30 до 17.30 по адресу: г. Витебск, проезд Гоголя, 5 в ККУП «Витебский областной центр маркетинга» (каб. № 4).

Последний срок подачи заявления и прилагаемых к нему документов **26.11.2024 до 17.30**. Информация об окончательных суммах затрат на организацию и проведение аукциона, письменно доводится до сведения участников перед началом проведения аукциона. Всем участникам предоставляется право ознакомления с имеющейся документацией на предмет торгов, а также возможность осмотра предмета торгов на местности.

Телефон для справок:
8 (0212) 24-63-12, 8 (029) 510-07-63.

ООО «Фрондера» извещает о проведении публичных торгов в форме открытого аукциона по продаже имущества ОАО «Вилейский райагросервис»

Лот	Наименование	Начальная цена с учетом НДС 20 %, бел. руб.	Задаток, бел. руб.	Шаг аукциона, бел. руб.
1	Емкость для воды б/у, инв. № 1391-01	612,00	61,20	30,60
2	Котел вод. ВГК-9, инв. № 3000А	432,00	43,20	21,60
3	Весы РП-1Ш-13С, инв. № 302Т	144,00	14,40	7,20
4	Весы для скота, инв. № 309Т	456,00	45,60	22,80
5	Котел КЧМ-5-К-50-03, инв. № 5013	576,00	57,60	28,80
6	Бочка МЖТ б/у, инв. № 6027	768,00	76,80	38,40
7	Бочка, инв. № 6101Т	768,00	76,80	38,40
8	Емкость, инв. № 104-0	612,00	61,20	30,60
9	Емкость 25 м³, инв. № 849	828,00	82,80	41,40
10	Трактор Т-16, инв. № 6060-ОС (без док.)	804,00	80,40	40,20
11	Стол переговоров	360,00	36,00	18,00
12	Охладитель молока б/у, инв. № 6062	576,00	57,60	28,80
13	Кабина б/у без док, инв. № 6063	1 164,00	116,40	58,20
14	Кабина б/у без док, инв. № 6064	1 164,00	116,40	58,20
15	Отопительный котел, инв. № 741; сейф, инв. № 116-О; ворошоушилка «Журихи», инв. № 103Т; сейф; весы; тележка; бетоносмеситель б/у; котел отопительный	1 034,40	103,44	51,72
16	Компьютер ELATRON L 1734; компьютер АСТ, инв. № 1010; компьютер PHILIPS, инв. № 1044А; компьютер, инв. № 301-О; факс PANASONIC-KX-FT 98, инв. № 3056; компьютер ELATRON L 1734, инв. № 3069; компьютер 215, инв. № 5005; компьютер TOWER, инв. № 5007А; компьютер TOWER, инв. № 5008; локальные сети с компьютером, инв. № 114; многофункциональное устройство	1 003,20	100,32	50,16
17	Стекло, 20 кв. м; шкив; ремень, 4 шт.; цепь зерновая, 4 шт.; пружина растяжная, 30 шт.; редуктор нижний-валы; Редуктор цилиндрич.	2 052,00	205,20	102,60
18	Автомобиль LADA52-88АК, инв. № 19170 (без док.)	2 160,00	216,00	108,00
19	Емкость для зерна	2 760,00	276,00	138,00
20	Металлоконструкция 5 т	2 160,00	216,00	108,00
21	Секция с дубовым фасадом, инв. № 27; секция, инв. № 268-О; письменный стол; вешалка; стеллаж офисный; стол письменный; стол угловой; стул на раме блок 2 стула, 5 шт.; стул на раме блок 3 стула, 7 шт.; тумба офисная; тумба под орг. техн.; шкаф-купе	2 463,60	246,36	123,18
22	Охладитель молока МК-2000, инв. № 1735; рекуператор воды, инв. № 305-О	6 168,00	616,80	308,40
23	Сеелка СТВ, инв. № 282-О	7 920,00	792,00	396,00
24	Прес-подборщик ПРМ-150 Лиз.Минск, инв. № 3115	10 680,00	1 068,00	534,00
25	Прес-подборщик ПРМ-150 Лиз.Минск, инв. № 3116	10 680,00	1 068,00	534,00
26	Почвообрабатывающий агрегат АПП 6Д б/у, инв. № 6034	46 560,00	4 656,00	2 328,00
27	КОК - 6-2 для уборки кукурузы, инв. № 3124	33 960,00	3 396,00	1 698,00
28	КЗС «Журихи» (силосы), инв. № 6061-ОС, 8 шт.; КЗС «Журихи» (карскас), инв. № 6061-ОС	22 764,00	2 276,40	1 138,20

В отношении лотов проводятся первые торги

Местонахождение: Минская область, Вилейский р-н, д. Осиповичи

Дата и время проведения торгов	13 декабря 2024 года в 12.00 (регистрация с 11.30 до 11.55)
Срок приема заявлений и внесения суммы задатка	С 10.00 12 ноября 2024 года до 16.00 11 декабря 2024 года

Условия для участия в торгах:

1. До подачи заявления необходимо внести задаток на р/с ВУ36АЛФА3012215570040270000, код банка ALFABY2X, УНП 192789344. Получатель – ООО «Фрондера», наименование платежа: **ОТНР 40901**. Задаток для участия в торгах по Лоту «___», ОАО «Вилейский райагросервис», проводимых 13.12.2024.

2. Заявление на участие (на каждый лот отдельно) и необходимые документы (соглашение о правах и обязанностях сторон в 2 экземплярах (на каждый лот отдельно), копия платежного поручения о перечислении задатка, копия паспорта (стр. 31–33, действующая прописка); копия свидетельства о государственной регистрации – для ИП и юр. лица; документ, подтверждающий полномочия руководителя или представляющей юр. лица, копия Устава – для юр. лица) принимаются в рабочие дни с 10.00 до 18.00 по адресу: г. Минск, ул. Мележа, 1, оф. 1127. Документы могут подаваться посредством направления почтой или личной подачи. Заявления, поступившие после установленного срока, не рассматриваются. Сроком поступления заявления является дата и время получения организатором торгов оригинала заявления на участие в аукционе и полного пакета прилагаемых документов (в случае направления почтой – дата и время поступления документов на абонентский ящик организатора торгов). По вопросу подготовки необходимых документов для участия в аукционе обращаться по телефону: +375293082897, +375293058650.

3. К участию в торгах допускаются лица, подавшие организатору торгов в указанный в извещении о проведении торгов срок заявления с приложением необходимых документов и зарегистрированные в журнале регистрации на участие в торгах. Победителем аукциона признается участник, предложивший в ходе торгов наименьшую цену. Результаты торгов оформляются протоколом в день проведения торгов.

4. В случае если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявление на участие в нем подано только одним участником или для участия в нем явился только один участник, при согласии этого участника приобрести предмет торгов по начальной цене, увеличенной на 5 %, комиссия в день проведения аукциона оформляет протокол о продаже предмета торгов этому участнику аукциона.

5. Победитель аукциона (Претендент на покупку) обязан возместить Организатору аукциона стоимость затрат на организацию и проведение открытого аукциона (вознаграждение аукциониста и затраты по размещению публикации в газете) на основании актов в течение 5 (пяти) календарных дней со дня проведения аукциона.

Вознаграждение аукциониста: по лотам №№ 1–12 – 10 %, по лотам №№ 13–21 – 9 %, по лотам №№ 22–23 – 8 %, по лотам №№ 24–28 – 7 % от конечной цены предмета торгов.

Победитель аукциона (Претендент на покупку) должен подписать с Продавцом договор купли-продажи предмета торгов после возмещения затрат на организацию и проведение аукциона в течение 10 (десяти) рабочих дней со дня проведения торгов. Оплата приобретенного предмета торгов должна быть произведена в полном объеме не позднее 20 (двадцати) рабочих дней со дня проведения торгов.

6. Подробнее с правилами проведения торгов можно ознакомиться в разделе «Ликвидация» на сайте <https://orgtorg.by/info/>.

7. Все желающие могут предварительно ознакомиться с предметом торгов. По вопросу осмотра объектов обращаться по телефону +375299999112, **Чеслав**.

8. Организация и проведение аукциона осуществляется на основании норм Положения «О порядке продажи имущества ликвидированного юридического лица с публичных торгов», утвержденного постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 08.01.2013 № 16.

Информация о продавце	ОАО «Вилейский райагросервис» в лице ликвидатора – ООО «Партнёр-Консультант», тел. +375172552928 (222416, г. Вилейка, ул. 1 Мая 105, УНП 600010756)
Организатор аукциона	ООО «Фрондера» 220113, г. Минск, ул. Мележа, 1, оф. 1127; ☎ 8 (029) 308 28 97 • e-mail: info.torgi@orgtorg.by • сайт https://orgtorg.by • telegram https://t.me/orgtorg

РУП «Торговый дом «Восточный», в дополнение к ранее опубликованному извещению в газете «Звязда» от 30.10.2024 № 212 (30346), извещает о проведении 05.12.2024 открытого аукциона по продаже недвижимого имущества, изъятого, арестованного или обращенного в доход государства

Лот № 2. Изолированное помещение с инвентарным номером 500/D-708026439 (назначение – квартира, наименование – квартира) площадью 66,5 кв. м, расположенное по адресу: г. Минск, ул. Лазо, 16А-2.

Начальная цена продажи – 288 000,00 бел. рублей, задаток – 28 800,00 бел. рублей. Шаг аукциона – 5 %.

Постановлением управления Департамента финансовых исследований Комитета государственного контроля Республики Беларусь по Минской области и городу Минску от 11.05.2023 № б/н наложен арест на имущество, постановлением инспекции Министерства по налогам и сборам Республики Беларусь по Заводскому району г. Минска от 29.05.2024 № 103309 наложен арест на имущество.

УСЛОВИЯ

1. Победитель аукциона либо в случае если заявление на участие в аукционе подано только одним участником, и он согласен приобрести Объект по начальной цене, увеличенной на 5 (пять) процентов (далее – Претендент на покупку), не позднее 3 (трех) рабочих дней со дня проведения аукциона на основании счета-фактуры возмещает затраты на организацию и проведение аукциона и оплачивает стоимость приобретенного объекта не позднее 20 (двадцати) рабочих дней со дня подписания протокола о результатах аукциона.

2. На Претендента на покупку распространяются правила и условия, установленные законодательством Республики Беларусь для победителя аукциона. Организация и проведение аукциона осуществляется в соответствии с действующим законодательством Республики Беларусь.

3. Порядок проведения аукциона, в том числе об оформлении участия в аукционе, указан на сайте konfiskat.by в разделе «Недвижимость».

Аукцион состоится 05.12.2024 в 15.00 по адресу: г. Минск, ул. Уручская, 27, актовый зал.

Заявление на участие с приложением необходимых документов, в том числе документа, подтверждающего внесение суммы задатка (задатков) с **отметкой банка**, принимаются по адресу: г. Минск, ул. Уручская, 27 в рабочие дни: пн.–чт. – с 09.00 до 13.00, с 14.00 до 17.00, пт. – с 09.00 до 13.00, с 14.00 до 15.00.

Окончание приема заявлений – 02.12.2024 в 15.00.

Задаток перечисляется на расчетный банковский счет Организатора аукциона: р/с ВУ53 АКВВ 3012 0134 7111 1530 0000, БИК АКВВВУ2Х, ОАО «АСБ Беларусбанк» ЦБУ № 514, г. Минск, ул. Сурганова, 47а, получатель – РУП «Торговый дом «Восточный», УНП 101127633, ОКПО 37411910. Назначение платежа: задаток для участия в аукционе по продаже капитального строения (изолированного помещения), Лот № 2, проводимом 5 декабря 2024 года.

Лот может быть снят с аукциона Организатором по письменному указанию Департамента по гуманитарной деятельности Управления делами Президента Республики Беларусь в любое время до объявления его проданным.

Контакты организатора аукциона:
+375 44 763 62 63; +375 17 275 75 12.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ОТКРЫТОГО ПОВТОРНОГО АУКЦИОНА СО СНИЖЕНИЕМ ЦЕНЫ НА 50 %

Организатор аукциона: ЗАО «Оценка Сервис», г. Гомель, ул. Лепешинского, 1.
Продавец: ОАО «Калинковичский завод бытовой химии», г. Калинковичи, ул. Чехова, 17.

Торги состоятся 27 ноября 2024 года в 11.00 по адресу: г. Гомель, ул. Ирнинская, 6Б, 2-й этаж, каб. 28.

Подробный перечень имущества с ценами и задатками в количестве 2 лотов, порядок оформления участия в аукционе, в том числе документации, необходимой для регистрации участников торгов, порядок проведения аукциона, и условия размещения на сайте Организатора торгов – www.ocenkaservis.by в разделе «Аукционы/Очные торги». Дополнительное размещение на сайте Государственного комитета по имуществу Республики Беларусь www.gki.gov.by в разделе «Продажа/Аренда имущества», далее – «Продажа и аренда государственной недвижимости. Единая база». Срок приема заявлений на участие в торгах и оплаты задатка – с 12.11.2024 по 25.11.2024 с 09.00 до 16.00.

Ранее опубликованное извещение о торгах размещено в газете «Звязда» от 22.08.2024 г. № 163 (30297). Порядок ознакомления с имуществом осуществляется по тел. 8 (033) 616-72-16, Чернявский Эдуард Петрович; заключение договора купли-продажи по тел. 8 (029) 532-70-87, Логвина Аксана Ивановна.

Организатор аукционных торгов: ☎ 8 (0232) 51-22-17, 8 (029) 651-22-19, 8 (029) 694-43-89. E-mail: ocenkaservis.gomel.by@mail.ru.

«Спорт-тайм»

АРЫНА САБАЛЕНКА — ПЕРШАЯ РАКЕТКА СВЕТУ

У традыцыйным аглядзе «Звяды» — найлепшыя спартыўныя навіны

Герой тыдня. Беларускія спартсмены выступілі на чэмпіянаце свету па самба, дзе заваявалі дзевяць медалёў (тры залатыя, два сярэбраныя і чатыры бронзавыя). Чэмпіёнамі свету сталі Таццяна Мацко (да 59 кг), Даніэла Ждан (да 65 кг) і Марыя Кандрацьева (звыш 88 кг). Сярэбраныя медалі заваявалі Анжэла Жылінская (да 72 кг) і Аляксандр Казлоў (да 79 кг). На трэцю прыступку п'едэстала ўзнімаўся Лізавета Лапаева (да 59 кг, баявое самба), Карына Шут (да 80 кг), Аляксандр Кокша (да 79 кг) і Аляксандр Круглік (да 88 кг).

Арына Сабаленка скончыла сезон у статусе першай ракеткі свету: у яе актыве 9416 балаў. Гэта пацвярджае абноўленая версія рэйтынгу Сусветнай жаночай тэніснай асацыяцыі, якая прадстаўлена пасля завяршэння Выніковага турніру ў Эр-Рыядзе (Саудаўская Аравія). Згодна з абноўленым рэйтынгам, Вікторыя Азаранка засталася на 20-й пазіцыі (2127). Аляксандра Сасновіч — 98-я (503 балы). Алена Фалей на 216-м месцы (66).

Сенсацыя тыдня. Арына Сабаленка скончыла сезон у статусе першай ракеткі свету: у яе актыве 9416 балаў. Гэта пацвярджае абноўленая версія рэйтынгу Сусветнай жаночай тэніснай асацыяцыі, якая прадстаўлена пасля завяршэння Выніковага турніру ў Эр-Рыядзе (Саудаўская Аравія). Згодна з абноўленым рэйтынгам, Вікторыя Азаранка засталася на 20-й пазіцыі (2127). Аляксандра Сасновіч — 98-я (503 балы). Алена Фалей на 216-м месцы (66).

Каманда тыдня. Зборная Беларусі па хакеі сярод гульцоў, не старэйшых за 20 гадоў, завяршыла выступленні на міжнародным турніры «Кубак Будучыні» ў Санкт-Пецярбургу. У нашай каманды другое месца. Удзел у турніры ўзялі маладзёжныя зборныя Беларусі, Расіі і Казахстана, а таксама юніёрская (U18) каманда Расіі. У заключным матчы розыгрышу падапеч-

ныя Андрэя Міхалёва сустракаліся з расійскімі аднагодкамі. Фінальны лік — 6:1 на карысць Расіі-U20, якая стала пераможцай дамашняга турніру. Падчас турніру маладзёжная зборная Беларусі абыграла каманды Казахстана-U20 (5:2) і Расіі-U18 (2:1). Беларусы таксама сталі другімі па выніках турніру па хакеі ў фармаце 3х3, саступішы ў фінале найстарэйшаму расійскаму складу з лікам 2:6.

Лічба тыдня. 18 медалёў заваявалі беларускія шашысты на маладзёжным чэмпіянаце свету па шашках-64, які завяршыўся ў турэцкай Аланіі. Чэмпіёнамі свету сталі Вікторыя Нікалаева (да 20 гадоў), Яўгенія Швед (да 17 гадоў) і Павел Бокій (да 14 гадоў). Сярэбраныя ўзнагароды выйгралі Марыя Тараніна (U20) і Эя Кахно (U11), бронзавыя — Арцём Ціханаў (U17) і Іван Невар (U11). Чэмпіёнкай планеты сярод юніёраў у рапідзе стала Вікторыя Нікалаева. Сярэбраныя медалі

заваявалі Уладзіслаў Валюк і Павел Бокій, бронзавыя — Яўгенія Швед, Мілана Лапчук і Арцём Ціханаў. Беларускія спартсмены ўзялі пяць медалёў у біц. Яўгенія Швед выйграла золата, серабро — у актыве Уладзіслава Валюка і Івана Невара, уладальнікамі бронзавых медалёў сталі Вікторыя Нікалаева і Марк Акуловіч.

Поспех тыдня. Беларускія лучнікі заваявалі пяць узнагарод міжнародных спаборніцтваў «Гран-пры Чарнагорыі», якія праходзілі ў горадзе Херцаг-Нові. У актыве нашай каманды — два сярэбраныя і тры бронзавыя медалі. У стральбе з класічнага лука сярод мужчынскіх каманд другое месца занялі Станіслаў Барлюгаў, Антон Кароўкін і Раман Нікіцеў, у гэтай жа дысцыпліне ў юніёраў серабро заваявалі Мікіта Акулін, Рэнат Лысоў і Цімафей Прылепаў. На трэцю прыступку п'едэстала ў асабістым заліку падняліся Аляксандра Стралец (жанчыны), Раман Нікіцеў (мужчыны) і Рэнат Лысоў (U21).

Турнір тыдня. У магилёўскім спарт-комплексе «Алімпіец» прайшоў турнір з удзелам беларускіх і расійскіх гандбалістаў. У вырашальным паядынку за першае месца нацыянальная зборная Беларусі з вынікам 32:31 перамагла нацыянальную зборную Расіі. Да гэтага падапечныя Юрыя Шаўцова разграмілі маладзёжныя зборныя Беларусі (50:30) і Расіі (31:18).

Валерыя СЦЯЦКО.
Фота з адкрытых крыніц.

СЁННЯ

Месяц

Першая квадра
9 лістапада.
Месяц у сусор'і Авена.

Сонца

	Усход	Захад	Даўжыня дня
Мінск —	8.32	17.15	8.43
Віцебск —	8.26	16.59	8.33
Магілёў —	8.22	17.05	8.43
Гомель —	8.13	17.07	8.54
Гродна —	8.46	17.31	8.45
Брэст —	8.41	17.38	8.57

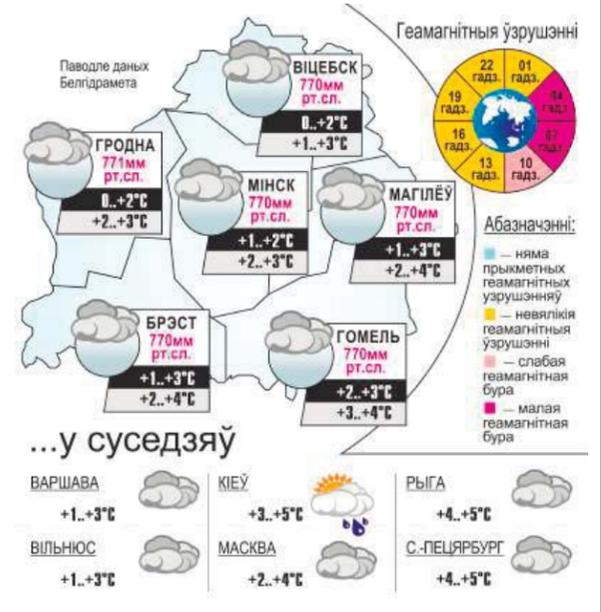
Імяніны

Пр. Алены, Настасі, Леаніда, Марка, Мацвея, Сцяпана.
К. Рэнаты, Вітольда, Мацяя.

Фота Андрэя ФЕАКЦІСТАВА.

ЗАЎТРА

12 ЛІСТАПАДА

Даты

Падзеі

Людзі

1823 год — нарадзіўся (в. Шыпілавічы Бабруйскага павета, цяпер — у Любанскім раёне) Павел Міхайлавіч Шпілеўскі, беларускі этнограф, пісьменнік, публіцыст і тэатральны крытык. Змясціў цікавыя звесткі з гісторыі гарадоў, мястэчак і вёсак Беларусі, апісанні побыту, павер'яў, абрадаў і звычаяў беларускага народа, становішча сельскай гаспадаркі і прамысловасці. Адзначыў сумленнасць, сціпласць, кемлівасць і працавітасць беларускага селяніна, самабытнасць беларускай мовы. Запісаў і надрукаваў паданне пра Мянеска, пра паходжанне Мінска. Збіраў звесткі пра беларускую мову з мэтай напісаць граматыку, але не закончыў гэтую працу.

1918

год — Віцебскі губернерскі аддзел народнай асветы зацвердзіў пастанову аб заснаванні Віцебскага гістарычнага агульнадаступнага музея. Мясцовы збіральнік старажытнасцяў Антон Брадоўскі прапанаваў свае 40 збораў, якія налічвалі больш як 10 000 асобнікаў. За гэта яго прызначылі загадчыкам музея. Найбольшыя зборы былі ў археалогіі, прыродазнаўстве, нумізматыцы, фалерыстыцы, гадзінніках, абразах і інш. На сёння ў склад музея ўваходзяць Віцебскі мастацкі музей з палотнамі Юдэля Пэна, Ільі Рэпіна, Ісака Левітана, Івана Хруцкага і Івана Шышкіна; Музей-сядзіба Ільі Рэпіна ў маёнтку Здраўнёва (Віцебскі раён); Віцебскі літаратурны музей і Віцебскі музей прыватных збораў.

1920

год — нарадзіўся (в. Боржаў Рагачоўскага раёна) Андрэй Макаёнак, беларускі драматург, рэдактар, сцэнарыст. Народны пісьменнік Беларусі. Удзельнік Вялікай Айчыннай вайны, удзельнічаў у баях на Крымскім фронце. Пасля цяжкага ранення ў 1942 годзе дэмабілізаваны. Друкаваўся з 1946 года. Пісаў гумарэскі, фельетоны, нарысы, у якіх бескампрамісна крытыкаваў

заганяны метады кіраўніцтва савецкай гаспадаркай, паказуху, фармалізм, казённае адміністраванне. Камедыі «Каб людзі не журыліся» і «Лявоніха на арбіце» прысвечаны жыццю пасляваеннай вёскі. Сацыяльна-палітычная накіраванасцю вызначаюцца наватарскія п'есы «Зацюканы апостал», «Трыбунал» і іншыя творы.

930

год — заснаванне альтынга Ісландыі, найстарэйшага ў свеце парламента. З самага пачатку альтынг быў месцам ня толькі прыняцця законаў, але і вырашэння спрэчак паміж феодаламі; законам і займалася так званая Лагрэта, якая складалася галоўным чынам са жрацоў. У 1000 годзе на альтынгу большасць выказалася за прыняцце хрысціянства.

1868

год — амерыканскі вынаходнік Крыстафер Лотэм Шоўлз запатэнтаваў друкарскую машынку.

1944

год — II Сусветная вайна: брытанская авіяцыя з дапамогай адмысловых бомбаў «Tallboy» каля берагоў Нарвегіі атапіла найбуйнейшы нямецкі лінкор «Тырпіц». Саюзнікі вялі паляванне на яго на працягу двух з паловай гадоў, да паспяховай атакі зрабіўшы вялікую колькасць спроб. Знішчэнне лінкора-волата разважала рукі флоту саюзнікаў у Паўночнай Атлантыцы і Паўночным Ледавітым акіяне.

1982

год — Юрый Уладзіміравіч Андропоў выбраны генеральным сакратаром ЦК КПСС.

ЛІДЗІЯ АРАБЕЙ:

«Якім бы доўгім і сумным ні быў дзень — ён канчаецца. Якім бы доўгім і шчаслівым ні было жыццё — яно таксама канчаецца».

УСМІХНЕМСЯ

Муж крычыць жонцы:
— Ты не ведаеш, дзе наша старая піла?
Голас цешчы:
— Не ваша справа, дзе я піла! І ўвогуле, я не старая!

— Гэта не бульдог, а такса! Проста яна тармазіць яшчэ не ўмее!

Адзін прыяцель хваліцца другому:
— А я свайго сабаку на каньках навучыў катацца!
— Так, разумны ў цябе бульдог!

— Ты на што глядзіш, калі першы раз сустракаешся з дзяўчынай?
— Першыя пятнаццаць хвілін на гадзіннік.
— А калі яна з'яўляецца?
— Часам такое з'яўляецца, што вочы ад гадзінніка не магу адарваць!

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь

Выдавец — Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звезда».

Рэгістрацыйнае пасведчанне нумар 2 ад 17 лютага 2009 года, выдадзенае Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь.

Дырэктар — галоўны рэдактар **КАРЛЮКЕВІЧ Аляксандр Мікалаевіч.**
АДРАС: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10а.

ТЭЛЕФОНЫ ў МІНСКУ: прыёмнай — 311 17 13 (тэл./факс); аддзелаў: пісьмаў — 311 17 44, маркетынгу — 263 66 73, бухгалтэрыі — 311 17 16.

прыём рэкламы
тэл./факс: 311 17 27,
e-mail: reklama@zviazda.by

Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.

Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў. Іх меркаванні не з'яўляюцца меркаваннем радыцы. Радыцыя па сваім меркаванні адбірае і публікуе адрасаваныя ёй пісьмы. Перадруку матэрыялаў, апублікаваных у «Звядзе», толькі з дазволу радыцы.

www.zviazda.by

(для зваротаў):
zvarot@zviazda.by

Газета аддрукавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП № 3820000007667 ад 30.04.2004. 220013, Мінск, прасп. Незалежнасці, 79/1. Выходзіць 5 разоў на тыдзень. Тыраж 10 785. Індэкс 63850. Зак. № 2607.

Нумар падпісаны ў 1930

11 лістапада 2024 года.